

SOCIÁLNÍ INOVACE

2014-15

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

ŠETŘENÍ SOCIÁLNĚ INOVAČNÍCH KAPACIT V ČESKÉ REPUBLICCE

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

SOCIÁLNÍ INOVACE 2014-15

Šetření sociálně inovačních kapacit v České Republice

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Oddělení evaluací

Praha, červen 2016

Realizace šetření a publikace výsledků: oddělení evaluací MPSV
Kontaktní osoba: Ing. Filip Kučera, e-mail: filip.kucera@mpsv.cz

Realizační tým šetření:

Doc. Ing. Anna Kadeřábková, PhD.	metodický garant, zpracování výsledků šetření a formulace závěrů a doporučení
Ing. Filip Kučera	koordinátor projektu, zpracování výsledků šetření
Mgr. Štěpán Rezek	statistické zpracování výsledků šetření
Bc. Lucie Pospíšilová	databáze respondentů
Bc. Alena Hábltová	zpracování otevřených otázek, administrace on-line dotazníku
Mgr. Hana Laurentová	zpracování otevřených otázek
Ing. Jana Stará	zpracování výsledků 2. kola šetření
Ing. Pavla Zetková	zpracování výsledků 2. kola šetření

Sběr dat: listopad 2014, únor-březen 2015

© Ministerstvo práce a sociálních věcí – Oddělení evaluací, 2016

ISBN: 978-80-7421-121-8

Obsah

Obsah.....	5
Seznam zkratk.....	1
Manažerské shrnutí.....	2
1 Metodický úvod.....	6
1.1 Rámec šetření o sociálně inovačních kapacitách	6
1.2 Průběh šetření, respondenti.....	7
2 Výsledky šetření.....	11
2.1 Poskytovatelé sociálních a dalších společensky prospěšných služeb a aktivit.....	11
2.1.1 Inovační předpoklady	11
2.1.2 Inovační aktivity.....	16
2.1.3 Nová řešení a jejich podpora.....	21
2.2 Podniky, které (mimo svoje primární aktivity) podporují rozvoj vlastních zaměstnanců nebo místní komunity, znevýhodněné skupiny a další prospěšné aktivity	28
2.2.1 Působení organizace.....	28
2.2.2 Nová řešení a jejich podpora.....	30
2.3 Poskytovatelé podpory sociálních a dalších prospěšných služeb.....	34
2.3.1 Působení organizace.....	34
2.3.2 Nová řešení a jejich podpora.....	37
2.4 Experti a znalostní organizace zaměřené na podporu sociálních a dalších společensky prospěšných aktivit	43
2.4.1 Působení respondenta.....	43
2.4.2 Řešení a jejich podpora	45
2.5 Srovnání odpovědí na vybrané otázky u různých skupin respondentů.....	50
3 Závěry a doporučení.....	58
4 Přílohy.....	66
4.1 2. kolo šetření Sociální inovace 2014 (respondenti z výzev B7 a D7).....	66
4.1.1 Fáze inovačního řešení	66
4.1.2 Předpokládaný rozsah inovačního řešení.....	67
4.1.3 Aktivity, rizika a efekty inovace	69
4.1.4 Požadovaná podpora při přípravě a realizaci projektu	72
4.1.5 Dosavadní evaluační zkušenosti	74
4.2 2. kolo šetření Sociální inovace 2014 (vybraní respondenti z 1. kola)	75

4.2.1	Fáze inovačního řešení	75
4.2.2	Předpokládaný rozsah inovačního řešení.....	76
4.2.3	Aktivity, rizika a efekty inovace	78
4.2.4	Požadovaná podpora při přípravě a realizaci projektu	81
4.2.5	Dosavadní evaluační zkušenosti	83
4.3	Dotazníky	84

Seznam zkratk

CpKP	Centrum pro komunitní práci
CS	cílová skupina
CSR	corporate social responsibility – společenská odpovědnost firem
DB	databáze
DDM	dům dětí a mládeže
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
FP7	7 th Framework Programme for Research and Technological Development
GAČR	Grantová agentura České republiky
GDP	gross domestic product
MAS	místní akční skupina
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OP	operační program
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP PA	Operační program Praha - adaptabilita
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OPZ	Operační program Zaměstnanost
OZP	osoby zdravotně postižené?
PO	prioritní osa
PSS	poskytovatelé sociálních služeb
RPIC	regionální poradenské a informační centrum
SI 2014	šetření sociálně inovačních kapacit Sociální inovace 2014
SP	sociální podnikání / sociální podnik
SR	státní rozpočet
TA ČR	Technologická agentura České republiky
ÚP	úřad práce
VaV	výzkum a vývoj

Manažerské shrnutí

Cílem šetření Sociální inovace 2014 bylo získání kvalitních informací o sociálně inovačních kapacitách aktérů a inovačních řešeních v ČR, tj. stanovení výchozí situace v sociálních inovacích v ČR před zahájením využití prostředků ze strukturálních a investičních fondů EU v období 2015–2023. Jedná se o historicky první výzkum v oblasti sociálních inovací v ČR, který je ojedinělý i v mezinárodním kontextu.

Dle výsledků šetření jsou stanoveny odpovídající parametry a podmínky podpory sociálních inovací v Prioritní ose *Sociální inovace a mezinárodní spolupráce* OP Zaměstnanost a provedena evaluace efektů této podpory na inovační prostředí v ČR. Předpokládá se, že se šetření bude pravidelně opakovat tak, aby mohlo být odpovídajícím způsobem aktualizováno nastavení podpory SI v OPZ.

Šetření je rozděleno na čtyři části dle kategorií respondentů vzhledem k jejich roli v ekosystému sociálních inovací, přičemž pro každou kategorii respondentů byl vytvořen specifický dotazník:

- **poskytovatelé sociálních a dalších společensky prospěšných služeb** a aktivit (inovační nabídka - tvůrci inovací);
- **podniky, které podporují rozvoj vlastních zaměstnanců nebo místní komunity**, znevýhodněné cílové skupiny a další prospěšné aktivity (inovační nabídka a částečně poptávka);
- **poskytovatelé podpory sociálních a dalších prospěšných služeb** (inovační poptávka);
- **experti a znalostní organizace** zaměřené na podporu sociálních a dalších prospěšných služeb a aktivit (zprostředkující subjekty).

S ohledem na využití šetření pro nastavení podpory z OPZ je důraz kladen na skupinu poskytovatelů sociálních a dalších společensky prospěšných služeb, kteří mají v inovačním systému roli tvůrců inovací (inovátorů). Pro nastavení jejich podpory z OPZ jsou klíčové informace o překážkách vývoje a zavedení sociálních inovací, dále také o požadovaných formách podpory a financování.

Sociální inovace v pojetí MPSV představují nová a lepší řešení společenského problému za aktivního zapojení partnerů a klientů (cílových skupin). Koncept sociálních inovací je nový a dynamicky rozvíjející se, proto oslovené subjekty vnímají sociální inovace různým způsobem. Prostřednictvím šetření byly identifikovány subjekty, které realizují sociální inovace a které ukazují, že zejména ve spolupráci se zahraničím a soukromými zdroji financování (např. firemní nadace) je v ČR možné realizovat přínosné inovační projekty.

V celku je výskyt sociálních inovací (v pojetí MPSV) mezi respondenty ojedinělý a uváděné inovace mají nízkou inovační intenzitu - převážně se jedná o dílčí změny nebo převzetí stávajících řešení, realizované s malým zapojením cílových skupin a s omezeným zapojením partnerů do vývoje řešení. Výchozí analýzy a evaluace pro prokazování efektů řešení jsou využívány při realizaci projektů, resp. při poskytování prospěšných služeb v malé míře.

Hlavními překážkami úspěšného vývoje a zavedení sociálních inovací jsou nedostatečné vlastní finanční zdroje a nízká inovační poptávka, tedy skutečnost, že vnější zdroje nepodporují změny nebo nová řešení. Dalšími překážkami jsou nedostatečné vnitřní znalostní kapacity organizací a administrativní a systémová omezení (např. legislativní).

Doporučení reflektující zjištění formulovaná v třetí části zprávy směřují k postupnému rozvoji inovačního ekosystému v ČR. Pokrývají témata od identifikace nových inovačních aktérů z dalších sektorů a iniciace jejich spolupráce, přes posílení role cílových skupin při tvorbě a realizaci inovace, posílení evaluace impaktu a prokazatelnosti efektů a poptávky po kvalifikovanou podporu šíření a dalšího rozvoje inovačních řešení. Významný je také rozvoj nových nástrojů a forem podpory inovačních řešení jako klíčové součásti rozvinutého ekosystému sociálních inovací (např. inkubátory, vouchery, bondy sociálního impaktu).

Kapacity inovační nabídky: Poskytovatelé sociálních a dalších společensky prospěšných služeb

Respondenti zahrnují především tradiční klienty rezortu práce sociálních věcí, poskytovatele sociálních služeb, kteří se zaměřují převážně na osoby s fyzickým a mentálním postižením, osoby s duševním onemocněním a na seniory v důchodu, s regionálně omezeným působením, s mediánovým počtem klientů 150. Zapojení stakeholderů a klientů je spíše pasivní, pouze s omezenou schopností nezávislého řešení problému (znevýhodnění). Při prokazování (evaluaci) impaktu intervencí jsou za nejčastější nástroje považovány manuály a metodiky. Respondenti sice deklarují prokazování impaktu, ale kontrolní otázky ukazují, že neznají obsah pojmu.

Intenzita inovace je charakterizována jako významná dílčí zlepšení nebo malé (inkrementální) změny, což odpovídá standardním projektům. V převážné míře jde o řešení spíše běžných provozních situací (které ovšem může být v situaci nedostatku zdrojů považováno za zásadní). Proklamované změny se omezují spíše na samotnou organizaci, mají charakter lokálního řešení bez upscalingu. Zdroje inovace jsou převážně vnitřní, vnější spolupráce a využití znalostních zdrojů jsou na nízké úrovni s ohledem na velké nároky vývoje sociálních inovací. Efekt změn směřuje především na zlepšení kvality služeb a zvýšení spokojenosti klientů (s převahou pojetí pasivního uživatele). Nejmenší význam změn je přisuzován snížení jednotkových nákladů řešení, hlediska efektivního využití zdrojů mají tedy zcela okrajový význam. Vlastní role při inovačním řešení (inovační nabídka) je vnímána jako spíše spolupracující na řešení vyvinutém jinde. Pouze malá část subjektů uvádí dostupnost již vytvořeného řešení připraveného k zavedení, ale bez dostatečné evaluace impaktu tohoto řešení.

Za překážky změny jsou považovány zejména systémové problémy, nízká vnitřní kapacita a také nízká vnější poptávka po změně (zejména ze strany subjektů, které poskytují podporu nebo jinak o organizaci rozhodují). Převažují tradiční témata, na která se chtějí organizace při vytváření nových řešení zaměřovat, typu vzdělávání a zvyšování kvalifikace, zvyšování efektivnosti stávajících služeb a nové způsoby poskytování služeb. Poptávka po podpoře se zaměřuje na tradiční nástroje a formy podpory (vzdělávací programy, granty ve všech fázích řešení, stáže a mobilita), zájem o nástroje inovační podpory (které se v zahraniční specificky používají a rozvíjejí) je u respondentů minimální.

V šetření se podařilo identifikovat řadu subjektů se slibným inovačním potenciálem, který však s ohledem na novost a neustálenost konceptu sociálních inovací zůstává nevyužit. Subjektů, které již zavedli sociální inovaci v pojetí MPSV, bylo v rámci šetření identifikováno několik, přičemž tyto subjekty je vhodné využít pro podporu dalších inovátorů. Z výsledků šetření u poskytovatelů společensky prospěšných služeb vyplývá zejména problém nedostatečných vnitřních zdrojů na inovační aktivity (zřejmě z velké části kvůli jejich neefektivnímu využití) a dále nerozvinutost inovačního ekosystému a s ní související nízká inovační poptávka. Aktivity respondentů charakterizuje nízká znalostní a inovační náročnost, averze vůči riziku, omezený efekt působení, pomíjení ekonomické hodnoty a soustředění pouze na hodnotu sociální.

Kapacity inovační nabídky: Podnikový sektor

Respondenti zahrnují podnikový sektor, a to jak tradiční podniky maximalizující zisk, tak sociální podniky, které staví na stejnou úroveň dosažení zisku a dosažení společenského prospěchu. Na pomezí mezi ziskovým a neziskovým sektorem se v zahraničí objevují významné sociálně inovační příležitosti. Výsledky provedeného šetření ukazují, že v domácích podmínkách převažuje tradiční pojetí sociální role podnikového sektoru. V souboru respondentů chybí podniky, které by realizovaly skutečně inovační přístupy ke společenské prospěšnosti. Většina subjektů představuje tradiční klienty dotačních programů MPSV, tedy dotovaného vzdělávání ve firmách a dotovaného zaměstnávání znevýhodněných skupin v sociálních podnicích.

Nejčastější formou sociální role podniků je vzdělávání a stáže zaměstnanců, zaměstnávání znevýhodněných skupin, podpora zaměstnanců v prospěšných aktivitách a podpora komunity, a to

spíše pravidelně a v menším rozsahu. Do budoucna je předpokládáno zachování stávajícího rozsahu prospěšných aktivit, případně pouze mírné zvýšení.

Inovační intenzita realizovaných prospěšných aktivit je nízká, jde převážně o interně nové či zčásti nové přístupy a menší změny. Výjimečně proklamovaná inovačnost není potvrzena uvedenými příklady. V souhrnu jde o tradiční formy vzdělávání a podpory OZP a charitativní aktivity. Podniky realizují především vlastní prospěšné projekty, případně přispívají na projekty realizované jinými subjekty, pouze menší část respondentů spolupracuje s jinými organizacemi. Efekty prospěšných aktivit jsou především měkké, tedy zlepšení vztahu zaměstnanců k podniku a zlepšení podnikové kultury. Pouze marginální roli sehrává zvýšení produktivity / inovační výkonnosti podniku. Formy podpory prospěšných aktivit jsou spíše finanční, v menší míře nefinanční dary a bezplatné služby, nejméně dobrovolnictví. Za nejvýznamnější způsob vnější podpory pro vlastní prospěšné aktivity je považováno zvýšení dotací a kapacit a zjednodušení administrativy při čerpání podpory.

Inovační intenzita sociálně prospěšných aktivit podnikového sektoru je nízká a zcela pomíjí jejich (potenciální) ekonomickou hodnotu. Pokud má být podnikový sektor jednou z cílových skupin inovační podpory (což by bylo vhodné), musela by se zaměřit na jiné podnikové segmenty a najít způsob jejich oslovení. V souhrnu představují sociální inovace v podnikovém sektoru potenciálně nejvýznamnější sociální impakt, ale jejich úspěšná realizace vyžaduje odpovídající vyspělost ekosystému sociálních inovací a trhu sociálního kapitálu, bez kterých hrozí nebezpečí neefektivního využití zdrojů, a to kvůli do značné míry chybějící (mezioborové) odbornosti MPSV jako poskytovatele podpory.

Kapacity inovační poptávky: Poskytovatelé podpory

Poskytovatelé podpory významně ovlivňují rozvoj inovačních kapacit. Respondenti zahrnují především státní správu (převážně úřady práce) a samosprávu, ojediněle jsou zastoupeny soukromé nadace a fondy. Ostatní skupiny respondentů převážně považují poskytovanou podporu za nedostatečně podporující změnu či přímo nepodporující změnu. Jde zároveň o významnou systémovou překážku rozvoje inovací (z hlediska poskytovatelů služeb i expertů). Odpovědi poskytovatelů podpory sice vyznívají poměrně příznivě ve vztahu k podpoře sociálních inovací, ale při podrobnější analýze je zřejmé, že význam inovačně specifických postupů výběru, podpory a hodnocení projektů je nízký až zanedbatelný.

Poskytovatelé podpory ve srovnání s realizátory inovací považují za nejvýznamnější překážky nedostatečné vnitřní zdroje v rozsahu i kvalitě podpořených organizací. Význam neinovačního působení poskytované podpory je z jejich hlediska výrazně nižší (ale nikoli zanedbatelný). Preferovaná témata podpory jsou nicméně podobná, tedy opět tradiční – vzdělávání a zvyšování kvalifikace, zvyšování efektivnosti služeb, stejně jako v případě žádoucích forem podpory (vzdělávací programy, granty, stáže a mobilita).

Kapacity zprostředkujících subjektů: Experti a znalostní organizace

Mezi respondenty zaujímají největší podíl poradenské organizace a individuální experti. Jejich odborné zaměření převážně neodpovídá inovační nabídce specifikované podle cílových skupin ve srovnání se zaměřením poskytovatelů služeb, ale pochopitelně odpovídá zaměření poskytovatele podpory (MPSV), pro něhož tyto subjekty pracují ať přímo, nebo zprostředkovaně. Pouze malá část respondentů uvádí expertní zkušenost specificky se sociálními inovacemi a ještě méně s evaluacemi impaktu nových řešení, přičemž ani u této malé části respondentů nejsou uvedeny prokazatelné příklady této proklamované expertizy.

Pokud srovnáváme hlediska expertní a hlediska poskytovatelů služeb, v případě překážek inovací je u expertů zřejmě významně horší hodnocení znalostních kapacit poskytovatelů služeb, než jak jsou vnímány samotnými poskytovateli. Poskytovatelé kladou spíše důraz na chybějící vnitřní kapacity

realizační, tedy na nedostatek lidských zdrojů, finančních prostředků a na chybějící infrastrukturu). Naopak shoda panuje ve stížnostech na systémové překážky a nízkou inovační poptávku. V preferovaných tématech inovací se obě skupiny spíše shodují, experti kladou větší důraz na sociální podnikání (které je v českých podmínkách často ztotožňováno se sociálními inovacemi z důvodu neznalosti jiných přístupů), poskytovatelé služeb zdůrazňují zvyšování jejich efektivnosti. Téměř totožné jsou u obou skupin upřednostňované nástroje podpory, tj. převažují tradiční vzdělávací programy, granty, stáže a mobilita.

Z hodnocení expertních kapacit je zřejmé, že odpovídají požadavkům na poradenství nebo hodnocení standardních projektů OPLZZ, nikoliv požadavkům kladeným na inovační projekty OP LZZ a OPZ. Pro inovační podporu z toho vyplývá problém chybějících expertních kapacit, které bude nutno nově vytvořit. Podobně jako v předchozích případech je žádoucí hledat nové expertní segmenty nezatížené dosavadní hodnotitelskou a poradenskou praxí.

Tematické zaměření inovační nabídky a poptávky

Představa respondentů o tematickém zaměření inovační nabídky a poptávky je převážně velmi obecná a spíše odráží probíhající nerozvinutou diskusi a do značné míry také stereotypy ve vnímání některých cílových skupin a jejich problémů. Za nezbytné je tedy nutno považovat vytváření znalostní základny, která bude dosaženou úroveň překračovat a bude zároveň přizpůsobena spíše nízké úrovni výchozí. Měla by zároveň zcela novým způsobem zapojit samotné cílové skupiny do tvorby inovačních řešení.

Za nejčastěji zmiňované typy problémů jsou považovány systémové a legislativní překážky a z nich plynoucí neefektivnosti. Napříč cílovými skupinami je zdůrazňován především problém chybějícího propojení mezi rezorty (práce a sociálních věcí, zdravotnictví, spravedlnosti), mezi životními fázemi a rolmi při řešení v podstatě všech typů znevýhodnění. V souladu se zahraničními zkušenostmi tyto hraniční nefunkčnosti představují nejvýznamnější ale také nejobtížnější cíl sociálně inovačních řešení. Bez jejich realizace však nelze předpokládat významnější kvalitativní změny.

Dalším prolínajícím se aspektem tematického zaměření je upozornění na okrajové znevýhodněné skupiny – ať už z hlediska počtu členů těchto skupin nebo z hlediska dosavadní podpory. Jde zejména o osoby umírající, seniory, bezdomovce, propuštěné vězně, osoby se specifickými (kombinovanými) typy postižení. Za systémovou slabinu, opět napříč cílovými skupinami, je považováno nevyužívání rodinných příslušníků, komunity a dobrovolníků při řešení sociálních problémů.

1 Metodický úvod

1.1 Rámcem šetření o sociálně inovačních kapacitách

Cílem šetření Sociální inovace 2014 (SI 2014) bylo získání výchozí databáze informací o sociálně inovačních kapacitách aktérů a inovačních řešeních v České republice. Šetření bylo provedeno na podzim roku 2014 a poskytuje tedy informace o sociálně inovačních kapacitách před zahájením implementace podpory ze strukturálních fondů EU (ESIF) v programovém období 2014–2020. Jde o první šetření cíleně zaměřené na sociální inovace nejen v ČR, ale i v mezinárodním srovnání. Na základě získaných dat je konkretizována podpora sociálních inovací v Prioritní ose 3 Sociální inovace a mezinárodní spolupráce OP Zaměstnanost. Předpokládá se, že se šetření bude pravidelně opakovat tak, aby mohlo být odpovídajícím způsobem aktualizováno nastavení podpory SI v OPZ. Na základě šetření v dalších letech bude také sledován vývoj sociálně inovačních kapacit v čase a vyhodnocován vliv podpory OPZ na tyto kapacity, resp. na inovační prostředí (ekosystém).

Sociální inovace jsou v kontextu strukturálních fondů EU dosud novým konceptem. Každá země je v jiné fázi jejich podpory a také rozvoje samotných inovačních kapacit. Význam sociálních inovací jako nového a lepšího řešení přetrvávajících společenských problémů se zvyšuje zejména s důrazem na inteligentní, inkluzivní a udržitelný růst (koncept beyond GDP), který se zaměřuje na znevýhodněné skupiny a periferní lokality. Vedle vytváření sociální hodnoty (např. snížení nerovnosti, zvýšení kvality života) se však sociální inovace začínají stále silněji chápat také jako zdroj ekonomické hodnoty, a to nejen pro veřejný a neziskový sektor, ale také pro sektor podnikový. Další významný směr diskuse o významu sociálních inovací se objevuje v politikách zvyšování konkurenceschopnosti, tedy rozšíření inovační kapacity a výkonnosti také o sociální dimenzi. Ukazuje se, že úzké (tradiční, technologické) pojetí inovačních kapacit a výkonnosti není dostatečné a účinná inovační politika musí být dostatečně komplexní.

Přes velkou podporu a pozornost, která je v posledních letech sociálním inovacím věnována v EU, jsou zatím datové zdroje k jejich hodnocení velmi omezené. Sociální inovace přitom kladou na prokazatelnost dosažených výsledků velký důraz, protože to je podmínka splnění definice lepšího řešení oproti dostupným alternativám. SI 2014 tuto mezeru zaplňuje, představuje první iniciativu svého druhu. Je přitom třeba zdůraznit, že její význam není omezen na oblast cílené podpory sociálních inovací, např. ve specifické ose OPZ. Záměrem je zahrnout do šetření co nejširší spektrum respondentů, protože každý z aktérů se nějakým způsobem na sociálních inovacích a jejich ekosystému podílí a přispívá k jejich rozvoji. Podpora, která je těmto aktérům poskytována, např. právě z prostředků OPZ, v různé míře, přímo či nepřímo, jejich inovační kapacity ovlivňuje, a to bez ohledu na to, zda je explicitně nazývána podporou sociálních inovací.

Sociální inovace vytvářejí (nebo se na jejich vytváření podílejí) inovační aktéři z různých institucionálních sektorů (veřejného, soukromého, neziskového), kteří jsou klíčovou součástí inovačního ekosystému. Aktéři na straně inovační poptávky (tzv. inovační poptávky shora) se významně podílí na kapacitách a výkonnosti inovačního systému prostřednictvím finanční a nefinanční podpory a stanovením podmínek této podpory. Druhou stranu inovačního ekosystému představuje inovační nabídka, tj. samotné inovační subjekty (inovátoři) a jejich projekty, tj. inovační aktivity, výstupy, výsledky a dopady. Další klíčovou složkou ekosystému jsou experti a znalostní

organizace, které podporují inovační aktivity a zprostředkovávají propojení inovační nabídky a poptávky.

Realizace sociálních inovací do značné míry závisí na veřejné podpoře, zejména v méně rozvinutých zemích. Ve vyspělých zemích jsou inovační společensky prospěšné aktivity ve velké míře podporovány také soukromým sektorem zejména prostřednictvím nadací a fondů, kdy klíčového významu nabývá tzv. trh sociálních investic, měření sociálního impaktu a výnosu sociálních investic. Podpora sociálních inovací dosud ve většině zemí není součástí inovační politiky, převažuje důraz na tradiční technické inovace spojené s výzkumem a vývojem. V ČR je specifická veřejná podpora sociálních inovací realizována pouze MPSV prostřednictvím OP LZZ (využívající prostředky ESF a SR pro oblast zaměstnanosti, sociálního začleňování a veřejné správy), v rámci něhož byly vyhlášeny pilotní výzvy B7 a D7 na projekty tvorby, ověřování a pilotní zavedení sociálních inovací (vyhlášení výzvy v 5/2013, ukončení projektů 11/2015). V období 2015–2023 je poskytována specifická podpora sociálních inovací v rámci Prioritní osy 3 Sociální inovace a mezinárodní spolupráce OP Zaměstnanost. Alokace zdrojů OPZ na podporu sociálních inovací činí 1,97 % celkové alokace OPZ, tj. 46,6 mil. EUR (cca 1,25 mld. Kč). S ohledem na malý podíl zdrojů OPZ věnovaný na podporu sociálních inovací bude zvýšení úrovně sociálně inovačních kapacit a inovačnosti řešení sociálních problémů do značné míry záviset na možnosti uplatnění sociálních inovací také v ostatních prioritních osách OPZ.

Sociální inovace (tj. inovace sociální v cíli i prostředcích jejich dosažení) jsou pro účely tohoto šetření vymezeny jako inovace, které představují nová a oproti dostupným alternativám lepší řešení (tj. účinnější, efektivnější, udržitelnější, spravedlivější), jež naplňují naléhavé společenské potřeby a zároveň vytvářejí nové sociální vztahy nebo spolupráce. Sociální inovace mohou zahrnovat nové produkty, procesy, služby, organizační uspořádání, technologie, ideje, regulace, institucionální formy, funkce a role, sociální hnutí a další formy řešení sociálních potřeb. Nové řešení prokazatelně dosahuje udržitelný sociální impakt.

1.2 Průběh šetření, respondenti

Realizace šetření proběhla ve dvou kolech: 1. kolo – on-line dotazníkové šetření (31. 10. – 27. 11. 2014)¹ a 2. kolo – on-line dotazníkové šetření s vybranými respondenty, kteří v prvním kole uvedli, že tvoří nebo vytvořili inovační řešení společenského problému, nebo se zúčastnili pilotních výzev B7 a D7 (únor – březen 2015).

Pro účast v prvním kole šetření bylo celkem osloveno 17 297 subjektů relevantních pro sociální inovace. Do databáze oslovených subjektů byli zařazeni nejprve všichni příjemci (podpořené subjekty) a neúspěšní žadatelé programů ESF v ČR, tj. OP LZZ, OP VK a OP PA z relevantních oblastí podpory. Dále byly doplněny samosprávy (obce a kraje), pracoviště ÚP, registrovaní poskytovatelé sociálních služeb, agentury práce, vzdělávací instituce v sociálních službách, nadace a fondy (členové Fóra dárců), obecně prospěšné společnosti, účastníci ceny za sociální inovace SozialMarie, sociální podniky z adresáře sociálních podniků², hodnotitelé žádostí OP LZZ, výzkumná a akademická pracoviště, CpkP, RPIC a další.

¹ Zveřejněné na <http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz/setreni-socialni-inovace-2014>.

² <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/adresar-socialnich-podniku>

Takto široký okruh subjektů byl osloven za účelem prvotního zmapování prostředí, ve kterém se sociální inovace v ČR mohou potenciálně realizovat. V šetření byla vedle identifikace inovací, inovátorů a jejich potřeb, faktorů sociálních inovací a témat, na která mají být podle respondentů inovace zaměřené, také zjišťována výchozí úroveň celkového povědomí a znalostí o sociálních inovacích a souvisejících tématech.

Celkem v prvním kole odpovědělo 3918 subjektů, návratnost tedy představovala 22,7 % oslovených subjektů. S ohledem na to, že subjekty neměly povinnost odpovědět na dotazník, nebylo možné dosáhnout reprezentativnosti vzorku respondentů vzhledem k celkové skladbě relevantních subjektů v ČR, např. s ohledem na velikost, obor, CS nebo region působení. Získané údaje tedy není možné zobecňovat. Z pohledu inovačnosti je vzorek respondentů vychýlen směrem k méně inovačním subjektům: větší je zastoupení neinovačních subjektů, kterými jsou tradiční poskytovatelé služeb s dotovaným provozem ze zdrojů převážně MPSV a naopak menší zastoupení inovačních subjektů, které jsou podporovány ve svých rozvojových aktivitách především ze zdrojů soukromého sektoru (nadace, fondy, individuální dárci, crowd sourcing). Výsledky šetření je tedy nutno interpretovat s ohledem na tuto skutečnost.

Ve druhém kole bylo osloveno celkem 452 inovačních subjektů. Jednalo se o všechny subjekty zapojené do inovačních výzev (výzvy B7 a D7) a dále ostatní subjekty z prvního kola šetření, které se označily za tvůrce inovací. Dále bylo na základě informací z 1. kola šetření osloveno 287 expertů, kteří byli požádáni o předání dotazníku dalším subjektům z řad potenciálních inovátorů. Celkový počet odpovědí ve druhém kole byl 725, z nichž 18 % bylo kompletních.

Tabulka 1 - Typy a počty oslovených respondentů

Typ subjektu	Počet kontaktů	Poznámka
OP LZZ (příjemce, neúspěšný žadatel)	9773	Subjekty ze všech oblastí podpor bez o.p. 2.2., 4.1. a 6.1. Celkem 9773 projektů, z toho 2397 podpořených projektů a 7376 neúspěšných žadatelů, 6670 projektů ukončených po 1. 1. 2013, 4040 (41 %) projekty mimo o.p. 1.1. Adaptabilita (firemní vzdělávání).
OP VK (příjemce, neúspěšný žadatel)	2 737	Oblasti podpory 1.2. a 3.1
OP PA (příjemce, neúspěšný žadatel)	644	1175 projektů z PO 2 OPPA
Obce (ORP, III. stupně)	92	Celkem 205 ORP – chyba při tvorbě mailing listu
Kraje (odbory sociálních věcí)	13	Kraje osloveny také jako příjemci OPLZZ a OPVK
Registrovaní poskytovatelé sociálních služeb	1 770	1882 subjektů, 1770 unikátních kontaktů
Úřady práce (pracoviště)	213	
Agentury práce	1 069	
Nadace a fondy (členové Fóra dárců)	96	Členové Fóra dárců (21 nadačních fondů, 11 firemních nadací a fondů a 64 nadací)
Účastníci SozialMarie z ČR	78	
Sociální podniky z DB P3	200	Adresář sociálních podniků na webu České sociální podnikání
Obecně prospěšné společnosti	859	

Vzdělávací instituce v sociálních službách	705	
Externí hodnotitelé žádostí OP LZZ	367	
Akademická pracoviště	42	
Výzkumná pracoviště	11	Instituty, centra, ústavy a v.v.i.
RPIC – BIC	38	
Regionální kanceláře CzechInvest	13	
Regionální rozvojové agentury	13	
VT parky a inkubátory	44	
Centra pro komunitní práci	6	
Poskytovatelé podpůrných služeb pro sociální podnikání	66	Dle mapování služeb pro SP v rámci Evaluace SP

Zdroj: vlastní zpracování

Poznámka: celkový počet oslovených je nižší než součet počtu respondentů v jednotlivých kategoriích, a to s ohledem na vyřazení duplicitních subjektů z databáze.

Šetření bylo **v 1. kole** rozděleno na čtyři části dle kategorií respondentů podle jejich role v ekosystému sociálních inovací, přičemž pro každou kategorii respondentů byl vytvořen specifický dotazník (viz příloha č. 3). Získaná data byla nejprve samostatně analyzována v jednotlivých kategoriích a současně srovnatelné charakteristiky byly porovnávány mezi těmito kategoriemi.

Kategorie respondentů:

- poskytovatelé sociálních a dalších společensky prospěšných služeb a aktivit (tvůrci inovací – inovační nabídka);
- podniky, které podporují rozvoj vlastních zaměstnanců nebo místní komunity, znevýhodněné cílové skupiny a další prospěšné aktivity (inovační nabídka a částečně poptávka);
- poskytovatelé podpory sociálních a dalších prospěšných služeb (inovační poptávka);
- experti a znalostní organizace zaměřené na podporu sociálních a dalších prospěšných služeb a aktivit (zprostředkující subjekty).

Dotazník pro poskytovatele služeb byl rozdělen na tři hlavní části:

- inovační předpoklady organizace (typ, velikost, obor působení, CS, zaměření, spolupráce s aktéry, evaluace / prokázání efektů aktivit);
- inovační aktivity organizace za poslední dva roky (realizované inovace, inovační intenzita, typy, témata, původ, efekty, příklady inovací);
- nová řešení a jejich podpora (překážky, CS a jejich problémy vyžadující nová řešení, role při řešení, témata / způsoby řešení, vhodné nástroje a formy podpory).

Otázky v dotazníku pro podniky, poskytovatele a experty podpory byly rozděleny do dvou hlavních částí:

- působení organizace;
- nová řešení a jejich podpora.

Pro 2. Kolo on-line dotazníkového šetření byly vytvořeny dva dotazníky: jednak pro vybrané respondenty z 1. kola a respondenty oslovené prostřednictvím expertů a jednak pro respondenty zapojené do výzev B7 a D7. Dotazníky byly rozděleny do následujících částí:

- fáze inovačního řešení;

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz

- předpokládaný rozsah inovačního řešení;
- aktivity, rizika a efekty inovace;
- požadovaná podpora při přípravě a realizaci projektu;
- dosavadní evaluační zkušenosti.

2 Výsledky šetření

Výsledky šetření jsou prezentovány pro každou kategorii respondentů (subjektů sociálně inovačního ekosystému) samostatně (viz kap. 2.1.–2.4.). Výsledky druhého kola jsou tam, kde to je vhodné, zahrnuty do výsledků z prvního kola, takže výsledky šetření za obě kola jsou pro danou kategorii respondentů prezentovány souhrnně. Dále bylo samostatně zpracováno srovnání odpovědí na vybrané otázky u různých skupin respondentů (viz kap. 2.5.).

Samostatně jsou pak prezentovány výsledky z druhého kola, a to pro dva typy respondentů: zájemci o inovační podporu z výzvy B7, kteří předložili vhodný inovační koncept (viz příloha 1), a vybraní respondenti z prvního kola šetření (viz příloha 2).

Na úvod každé části je uvedena informace o počtu respondentů, kteří vyplnili dotazník (celkem, úplné odpovědi, neúplné odpovědi). Text obsahuje u každé otázky z dotazníku objasnění jejího významu v šetření inovačních kapacit, prezentaci výsledků a jejich interpretaci.

2.1 Poskytovatelé sociálních a dalších společensky prospěšných služeb a aktivit

Z databáze oslovených subjektů byly pro tuto část šetření nejvíce relevantní skupiny registrovaných poskytovatelů sociálních služeb a ostatních poskytovatelů společensky prospěšných služeb (zejm. NNO ve službách pro sociálně vyloučené, resp. ohrožené vyloučením, organizace ve službách zaměstnanosti, vzdělávací organizace), přičemž těchto subjektů bylo osloveno cca 4000.

Dotazník v minimálním požadovaném rozsahu vyplnilo 827 respondentů. Odpovědi v následující kapitole jsou analyzovány a interpretovány vždy s ohledem na počet respondentů, kteří na danou otázku odpověděli.

2.1.1 Inovační předpoklady

1. Kontaktní údaje o organizaci a respondentovi

Odpovědi slouží pouze k evidenčním účelům.

2. Jaký je typ vaší organizace?

Otázka zjišťuje strukturu respondentů z hlediska typu organizace, přičemž typ organizace do značné míry předurčuje její roli v inovačním ekosystému.

Mezi respondenty zcela dominují poskytovatelé sociálních služeb (PSS, 75 %), kteří spolu s poskytovateli ostatních společensky prospěšných služeb (6 %) představují 81 % respondentů. Ostatní typy organizací představují podíl od 0,1 % do 6 % respondentů. Mezi jinými typy organizace (50 odpovědí) se nejčastěji objevovala kombinace nabízených typů, dále církevní organizace, zdravotní služby, ojediněle nadace (viz Tab. 2).

Struktura respondentů odráží jednak strukturu oslovených subjektů a zároveň také ochotu různých typů subjektů odpovídat v dotazníkovém šetření, a to mj. s ohledem na skutečnost, že MPSV není vnímáno jako aktér inovačního ekosystému.

Tabulka 2 – Struktura respondentů podle typu organizace

Typ organizace	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Poskytovatel sociálních služeb	619	75
Vzdělávací organizace	55	6
Poskytovatel ostatních společensky prospěšných služeb	50	6
Jiný typ	50	6
Poradenská organizace	19	2
Orgán státní správy	18	2
Orgán samosprávy	10	1
Podnik služeb v tržním sektoru	4	0
Průmyslový podnik v tržním sektoru	1	0
Výzkumná organizace	1	0
Celkem	827	100

3. Hlavní obor organizace

Odpovědi slouží k analýze na individuální úrovni.

4. Jaké jsou hlavní cílové skupiny, na které se zaměřujete ve svých aktivitách?

Otázka zjišťuje tematické zaměření aktivit organizací respondentů prostřednictvím hlediska převažujících cílových skupin. Toto kritérium tedy konkretizuje oblast působení respondentů. Na otázku odpovědělo celkem 813 z dotazovaných subjektů. Nejčastěji uváděnými cílovými skupinami jsou osoby s tělesným postižením (42 %), senioři v důchodu (40 %) a osoby s mentálním postižením (34 %).

Prostor byl poskytnut rovněž pro označení dalších cílových skupin nebo upřesnění cílových skupin v komentářích. Tato doplnění zahrnují zejména specifikace typu postižení cílové skupiny případně jejich kombinace.

Tabulka 3 – Cílové skupiny, na které se poskytovatelé zaměřují (možnost vícečetné odpovědi)

Cílová skupina	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Zdravotně postižení - fyzicky	337	42
Senioři v důchodu	328	40
Zdravotně postižení - mentálně	273	34
Osoby s duševním onemocněním	191	24
Děti	189	23
Mládež	159	20
Dlouhodobě nemocní	140	17
Nezaměstnaní	132	16
Ženy	118	15
Problémová mládež	104	13
Osoby pečující o osobu blízkou	103	13
Etnické menšiny	100	12
Jiná cílová skupina	90	11
Osoby v azylových domech	84	10
Bezdomovci	84	10
Místní komunita	78	10
Oběti domácího násilí	73	9

Starší pracovníci	68	8
Osoby závislé na návykových látkách	67	8
Umírající	65	8
Děti s poruchami učení	59	7
Děti v ústavní výchově	45	6
Osoby propuštěné z výkonu trestu	42	5
Absolventi	40	5
Imigranti	26	3
Osoby ve výkonu trestu	23	3
Jiná organizace	17	2
	3035	

5. Kde vaše organizace převážně působí (realizuje svoje aktivity)?

Otázka zjišťuje geografický záběr aktivit organizací respondentů. Z pohledu rozvoje a šíření sociálních inovací je aspekt geografického působení podstatný, sociální inovace mají zpočátku lokální charakter a pouze jejich malá část se dále šíří (je tzv. upscalable, schopná rozšíření). Toto šíření vyžaduje specifické kompetence, mnohdy odlišené od kompetencí pro vznik, vytvoření a zavedení inovačního řešení. Pokud organizace působí ve svých stávajících aktivitách ve větším geografickém záběru, je lepší předpoklad, že inovační řešení bude dále rozšiřováno vlastními (již vytvořenými) kapacitami organizace.

Na tuto otázku odpovědělo 799 z dotazovaných subjektů. Poskytovatelé sociálních a dalších prospěšných služeb a aktivit působí podle výsledků šetření spíše lokálně. Přibližně 78 % respondentů působí maximálně na úrovni jednoho kraje (viz tab. č. 4)

Tabulka 4 – Působnost organizace

Působnost organizace	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Jedna lokalita	136	17
Několik lokalit	78	10
Jeden kraj	409	51
Několik krajů	101	13
Celá ČR	73	9
Zahraničí	2	0
Celkem	799	100

6. Jaký je odhadem počet klientů/uživatelů, kterým za rok poskytnete svoje služby?

Jedná se o doplňující otázku na rozsah poskytovaných služeb podle počtu klientů. Na tuto otázku odpovědělo 793 respondentů.

Průměrný počet klientů, kterým se dle šetření poskytovatelé za jeden rok věnují, je 1 070. Pokud do statistik nezapočítáme firmy s více než 10 000 klienty, průměrný počet klientů klesne na 553. Nejčastější počet klientů (modus) je 200, dále pak střední hodnota odpovědí (medián) byla 150 klientů za rok.

7. Jaké používáte způsoby zapojení uživatelů, klientů, stakeholderů do vašich aktivit?

Otázka směřuje k identifikaci způsobů zapojení cílové skupiny (uživatelé, klienti, stakeholderi) do aktivit organizace. Z pohledu realizace sociálních inovací je aspekt zapojení CS do inovačního řešení významný. Jedná se o významnou charakteristiku sociálních inovací, kdy cílová skupina je spolutvůrcem nebo tvůrcem nového řešení, nikoliv jeho pasivním příjemcem. V případě, kdy to možnosti CS dovolují, má takové řešení předpoklad k empowermentu, kdy CS je schopna řešit svoje problémy zcela samostatně nebo jenom s malou podporou.

K alespoň jednomu způsobu zapojení se vyjádřilo 751 respondentů, úplnou odpověď, tj. že byla zvolena jedna z variant u všech možností odpovědi, poskytlo 404 odpovídajících. Respondenti měli u každé možnosti uvést, zda daný způsob zapojení CS využívají běžně, nebo výjimečně.

Téměř u všech způsobů zapojení CS respondenti uváděli, že jde o zapojení spíše běžné (viz Tab. č. 5). Pouze u způsobu zapojení CS „uživatelé/klienti získávají schopnost řešení problémů vlastními silami“ je poměr odpovědí běžně a výjimečně vyrovnaný. Nejvíce běžně respondenti využívají způsob zapojení CS *Uživatelé/klienti získávají schopnost řešení svých problémů vlastními silami (s naší podporou)*. Téměř ve stejné míře běžně a nejvíce respondenty je využívána možnost *Pro uživatele/klienty vytváříme nové řešení (jsou jeho příjemci)*, přičemž tato možnost představuje významově opačný přístup k CS.

Uváděné výsledky působí na první pohled poměrně příznivě. Tedy přístupy založené na empowermentu CS nejsou výrazněji upozaděny. Nicméně validace těchto odpovědí by vyžadovala doplňující zjišťování, protože zároveň se jako nejčastější uvádí tradiční přístup (vytváření řešení pro klienty) a druhý nejčastější „inovační“ přístup (klienti získávají schopnost řešit své problémy vlastními silami s podporou). Jako realistická se tedy jeví interpretace, že převažuje tradiční přístup s prvky aktivizace. Jak velké nebo významné tyto prvky jsou, není možné v omezeném rozsahu šetření stanovit.

Tabulka 5 - Způsob zapojení cílové skupiny

Způsob zapojení cílové skupiny	Počet odpovědí	Intenzita zapojení CS (počet a podíl odpovědí)			
		Běžně		Výjimečně	
Pro uživatele/klienty vytváříme nové řešení (jsou jeho příjemci)	636	516	81 %	120	19 %
Uživatelé/klienti získávají schopnost řešení svých problémů vlastními silami (s naší podporou)	621	519	84 %	102	16 %
Uživatelé/stakeholderi/klienti hodnotí nové řešení (poskytují zpětnou vazbu)	591	472	80 %	119	20 %
Uživatelé/stakeholderi/klienti se účastní tvorby nového řešení (jsou jeho spolutvůrci)	535	305	57 %	230	43 %
Uživatelé/klienti získávají schopnost řešení svých problémů vlastními silami	524	263	50 %	261	50 %

8. Jaké používáte úrovně průkaznosti efektu vašich aktivit (např. při získávání nebo vyhodnocování vnější podpory)?

Otázka je zaměřena na identifikaci způsobu prokazování efektů aktivit respondenty, přičemž současně zjišťuje úroveň povědomí o evaluaci a jejím využití pro hodnocení výsledků vlastních aktivit. Schopnost realizace evaluace prostřednictvím odpovídajících metod je přitom klíčová pro vlastní tvorbu a vývoj inovace, pro rozhodnutí poskytnutí podpory na inovační řešení a pro rozhodnutí o podpoře inovace v dalších fázích. Respondentům byly nabídnuty různé stupně průkaznosti podle přístupu NESTA³.

Jednotlivé stupně nebyly cíleně blíže objasněny. Vycházeli jsme z předpokladu, že úroveň povědomí o evaluaci a znalosti jednotlivých postupů se projeví v konzistentnosti odpovědí – jednotlivé stupně na sebe navazují. Nejvyšší úrovně průkaznosti 5 *Vytváříme manuály, systémy a postupy k podpoře a zajištění funkčního rozšíření inovace*⁴ by měl dosáhnout nejmenší počet subjektů, přičemž všechny tyto subjekty pozitivně označí i všechny předcházející stupně.

Největší počet respondentů z celkových 750 u této otázky odpověděl, že běžně využívá pro prokázání efektu své činnosti úroveň 3, při které *je prokázáno, že jejich intervence způsobila pozitivní změnu*. Druhou nejčastěji dosaženou úrovní je nejvyšší úroveň 5, při které *organizace vytváří manuály, systémy a postupy k podpoře a zajištění funkčního rozšíření inovace*. Vzhledem k tomu, že do definice této úrovně v dotazníku nebyla zahrnuta vícenásobná evaluace v různých kontextech, respondenti úroveň nevnímali primárně jako možný přístup k evaluaci efektů, ale spíše jako různé formy výstupů svých aktivit realizované pro podporu jejich realizace v širším měřítku. Nejméně využívaná je podle respondentů úroveň 2, při které jsou získávána data, která ukazují pozitivní změnu u podpořených účastníků, a úroveň 1, kdy organizace dokáže přesvědčivě popsat, co dělá a proč je to důležité.

Oproti původnímu předpokladu se četnost jednotlivých stupňů se vzrůstající průkazností nesnižovala. Nekonzistentní je to, že nejnižší dva stupně průkaznosti, které by podle předpokladu mělo uvést nejvíce subjektů, byly běžně využívány nejnižším počtem respondentů (bez dosažení těchto úrovní nelze dosáhnout úroveň 3 prokázání pozitivní změny).

Ve druhém kole šetření byla doplněna žádost o poskytnutí odkazu na evaluační výstupy těch organizací, které v prvním kole šetření indikovaly realizaci inovací. Dle těchto odkazů by mělo být možné ověřit konkrétní podobu provádění evaluací. Tyto odkazy byly poskytnuty pouze malou částí respondentů (řádově u jednotek) a z uvedených informací není možné jejich kvalitu posoudit. Na otázku ohledně používaných metod prokázání impaktu ve druhém kole poskytlo relevantní odpověď pouze 11 respondentů (viz otázky č. 8.1. a 8.2.).

Odpovědi respondentů ukazují, že povědomí organizací poskytovatelů služeb o evaluaci, která by přinášela věrohodné důkazy o efektech jejich intervencí, je na nízké úrovni. Evaluace v tomto smyslu je jen ve velmi malé míře využívána pro zlepšení a vývoj služeb, stejně tak pro doložení žádosti o vnější financování. Tento závěr je podepřen také zjištěními z projektových žádostí a samotné realizace projektů ve výzvách B7 a D7 OP LZZ. Odpovědi na otázku tedy odpovídají běžnému vnímání evaluací organizacemi v sociálních službách a prospěšných organizací (NNO), kdy tyto většinou dokládají výsledky svých aktivit zejména případovými studii (příklady dobré praxe), šetřeními

³ <http://www.nesta.org.uk/publications/nesta-standards-evidence>

⁴ Na této úrovni je prováděna vícenásobná evaluace řešení v různých kontextech.

spokojenosti mezi klienty, monitoringem činnosti, případně vykazováním plnění standardů kvality sociálních služeb.

Tabulka 6 - Úroveň průkaznosti efektu

	Úroveň průkaznosti efektu	Počet odpovědí	Intenzita průkaznosti (počet a podíl odpovědí)			
			Běžně		Výjimečně	
1	Dokážeme popsat, co děláme a proč je to důležité – logicky, koherentně a přesvědčivě	426	185	43 %	241	57 %
2	Získáváme data, která ukazují pozitivní změnu, ale nedokážeme prokázat, že ji způsobila naše intervence	422	181	43 %	241	57 %
3	Dokážeme prokázat, že naše intervence způsobila pozitivní změnu (prokazujeme impakt)	556	400	72 %	156	28 %
4	Nezávislé evaluace potvrzují závěry o efektu naší intervence a podporují potenciálně úspěšné opakování dosažených výsledků	404	249	62 %	155	38 %
5	Vytváříme manuály, systémy a postupy k podpoře a zajištění funkčního rozšíření inovace	518	369	71 %	149	29 %

8.1. Jakými metodami prokazujete impakt inovace? Prosíme o konkrétní informaci o obsahu.

Na otázku položenou ve druhém kole odpovědělo celkem 107 respondentů. 55 respondentů uvedlo dílčí metody sběru dat nebo relevantní ukazatele výsledků a z těchto 55 respondentů 11 uvedlo relevantní metodu evaluace efektů svých aktivit, z toho ve 2 případech respondenti uvedli metodu prokázání impaktu s využitím kontrolní skupiny (úroveň 3). Odpovědi tedy ukazují, že cca polovina respondentů z druhého kola vnímá evaluaci jako nástroj prokazování efektů a asi 10 % z nich má relevantní představy o realizaci evaluace efektů. Výsledky intervencí jsou často zaměňovány za výstupy (až ve 30 % odpovědí), přičemž se převážně jedná o výstupy standardních vzdělávacích aktivit.

8.2 Můžete uvést příklad nezávislé evaluace vašeho předchozího projektu (jakéhokoli typu nebo poskytovatele podpory)? Pokud jde o již ukončený projekt, neměl by být starší než 3 roky.

Z celkového počtu 139 respondentů ve druhém kole na otázku odpovědělo pouze 16 respondentů, navíc bez ověřitelného odkazu. Podobně nízká je dostupnost analýz výchozího stavu, kterou uvádí opět pouze 15 respondentů, přičemž většina odkazů není ověřitelná.

2.1.2 Inovační aktivity

9. Jak byste charakterizovali aktivity vaší organizace v posledních třech letech z hlediska významu změn a nových řešení?

Otázka zjišťuje výskyt inovací u organizací poskytujících sociální služby nebo společensky prospěšné služby. Rozlišuje závažnost prováděných změn od zcela nových řešení po malá dílčí zlepšení a umožňuje stanovit míru, v jaké je daná úroveň inovačnosti realizována (škála: převážně / zčásti / výjimečně). Interpretace samozřejmě vyžaduje korekci, kterou představuje kontrolní otázka na uvedení příkladu realizovaných změn (nových řešení), které respondent deklaruje.

U většiny aktivit je dle volby respondentů v celku vyrovnaný podíl převážného či částečného zavádění malých změn nebo významných změn i ponechávání stávajícího řešení v nezměněné podobě - tyto možnosti uvádí 82 % - 87 % respondentů, kteří zvolili danou variantu. Naopak zavádění zcela nových řešení respondenti většinou realizují částečně nebo výjimečně (74 % respondentů, kteří zvolili tuto možnost).

V kontrolní otázce č. 10 na uvedení příkladu realizovaných změn nebo nových přístupů respondenti uvedli minimum relevantních odpovědí, které by představovala sociální inovace. Převážně se v uváděných příkladech jedná o běžná dílčí zlepšení v provozních (organizačních a marketingových) záležitostech organizace.

Z analýzy odpovědí na otázku 9 na výskyt inovací a na otázky 10 a 11 na příklady vlastních nebo cizích inovací vyplývá, že respondenti za zásadní změny a nová řešení považují většinou běžná přizpůsobení změně podmínek fungování organizace, tedy změny, které nelze považovat za sociální inovace. Respondenti tedy inovace ve své činnosti vnímají odlišným způsobem, než odpovídá vymezení sociálních inovací, což vyplývá z novosti konceptu sociálních inovací a ze způsobu používání tohoto pojmu (resp. pojmů „inovativnost“ a „nové nebo inovované produkty“) v kontextu podpory z OP LZZ. Podíl organizací respondentů, které při své činnosti zavedly inovace je tak ve skutečnosti řádově nižší než jaký je respondenty deklarovaný v šetření - pohybuje se řádově v jednotkách procent.

Tabulka 7 – Charakteristika aktivit z hlediska významu změn a nových řešení

Charakteristika aktivit v posledních třech letech	Počet odpovědí	Zaváděno / používáno (podíl odpovědí)		
		Převážně	Zčásti	Výjimečně
Používání již zavedeného řešení pouze s malými změnami (malá dílčí zlepšení)	535	36 %	51 %	13 %
Zavádění významných změn stávajícího řešení (významná dílčí zlepšení)	525	45 %	41 %	14 %
Používání již dříve zavedeného řešení v původní podobě	480	27 %	55 %	18 %
Zavádění zcela nových řešení	461	26 %	45 %	29 %

10. Jaké jsou příklady změn nebo nových přístupů, které jste zavedli?

Odpověď k této otázce uvedlo 512 respondentů. Respondenti rozdělovali uváděná zlepšení na malá dílčí zlepšení (355 příkladů), významná dílčí zlepšení (359 příkladů) a zásadní změny (320 příkladů). Mezi uváděnými příklady ale nejsou zřetelné výraznější rozdíly – stejné typy změn jsou v některých organizacích považovány za zásadní, v jiných za malá nebo významná zlepšení. Uváděné změny mají převážně charakter organizačních a marketingových inovací. Zahrnují zejména webové stránky (včetně facebooku), standardy kvality a individuální plánování, metodiky, vnitřní pravidla a pracovní postupy, materiální a technické změny, zapojení a empowerment klientů a individuální práci s nimi, vzdělávání a zvyšování kvalifikace a vytvoření výukových materiálů a programů, rozšíření služeb, personální změny a novou organizaci práce (včetně elektronizace provozu, zavádění nového softwaru), nástroje propagace, komunikace a prezentace, rozšíření nebo zavedení nové spolupráce, využití dobrovolníků.

11. Jaké jsou příklady zajímavých a úspěšných nových řešení společenského problému nebo potřeby, které vás zaujaly u jiné organizace?

Od respondentů byl vyžadován konkrétní odkaz na příklady úspěšných sociálních inovací z jiných organizací za účelem zjištění, jakým způsobem poskytovatelé služeb vnímají sociální inovace (tzn. zjištění jaké konkrétní služby nebo produkty považují za inovace), jaké mají povědomí a znalosti o jiných inovacích realizovaných jinými organizacemi a také pro případnou další analýzu uváděných příkladů, které by mohly představovat potenciální inovace vhodné pro podporu.

Na otázku odpovědělo celkem 279 respondentů, přičemž odpovědi lze rozdělit do několika skupin. Skupinu cca 50 odpovědí představují obecné principy, které aplikuje většina standardních projektů, nebo vágně formulované příklady, které nelze blíže identifikovat.

Další skupinu tvoří příklady ze zahraničí, přičemž zahraniční inspiraci uvedlo pouze 16 respondentů (z toho 7 s konkrétním a funkčním odkazem), což ukazuje, že znalost zahraničních postupů je okrajová.

Rozsáhlou skupinu tvoří domácí příklady, přičemž respondenti je konkretizovali v 50 případech webovými odkazy, z nichž 40 příkladů je vhodné blíže prozkoumat z hlediska jejich potenciální inovační intenzity. Bez konkrétního webového odkazu je uvedeno 55 příkladů, z toho 15 zahrnuje pouze odkaz na organizaci bez konkretizace samotné inovace, případně odkaz na aktivity, které představují spíše náplň standardních projektů v oblasti prospěšných služeb (chráněné dílny, bydlení, sociální podnikání) nebo jde o organizační změny. Pouze zhruba 10 příkladů je konkretizováno v míře, která umožňuje uvažovat o inovační intenzitě.

12. Jaké jsou typy zlepšení a nových řešení realizovaných Vaší organizací v posledních třech letech? Jsou tyto změny nové pouze pro vaši organizaci nebo v celém sektoru/oboru?

Otázka specifikuje typy zlepšení a inovační intenzitu (odlišuje novost vnitřní, v rámci organizace a v celém sektoru). V souhrnu převažují spíše inovace vnitřní (tedy porovnávané s vlastní výchozí inovační úrovní, která je spíše nízká). Tomu odpovídají i převažující typy zlepšení, tedy změna způsobu poskytování služeb. Řešení nová v oboru (sektoru) uvádí pouze malá část organizací. Tato otázka rovněž vyžaduje korekci podle uváděných příkladů nových řešení a zlepšení.

Celkem tuto otázku odpovědělo 567 respondentů. Nejčastější typ zlepšení nebo nového řešení byl způsob poskytování služeb (405), dále to byly služby (370), formy poradenství a spolupráce (275) a zdroje financování (211), ostatní typy označilo méně než 200 respondentů. Výrazně nejméně frekvencovaná byla inovace business modelů, kterou uvádí pouze 59 respondentů, organizační změny (změny způsobu organizace) dokonce nezavádí nikdo. Všechny typy zlepšení a nových řešení jsou nové spíše pro danou organizaci.

Tabulka 8 – Typy zlepšení nových řešení

Typy zlepšení a nových řešení	Počet odpovědí	Novost řešení (podíl odpovědí)	
		Nové pro organizaci	Nové pro sektor
Způsob poskytování služeb	405	73 %	27 %
Služby	370	76 %	24 %
Formy poradenství a spolupráce	275	79 %	21 %
Zdroje financování	211	79 %	21 %
Cílové skupiny	181	75 %	25 %
Produkty	172	60 %	40 %
Způsoby financování	170	62 %	38 %
Komunikační platformy	159	69 %	31 %
Marketingové postupy	115	77 %	23 %
Business modely	59	59 %	41 %
Způsoby organizace	0	-	-

12.1. V jaké fázi se vaše nové řešení v současné době nachází?

Otázka ve druhém kole šetření se zaměřuje na upřesnění fáze inovačního cyklu. Počet respondentů, kteří uvedli ve druhém kole, že realizují inovační řešení, je však výrazně nižší než v prvním kole. Celkem odpovědělo 103 respondentů, přičemž velká část uvádí, že je ve fázi záměru vývoje řešení nebo samotného vývoje řešení (47 %, 48 respondentů), u ostatních respondentů je řešení již alespoň vyvinuto a nachází se ve vyšších fázích rozvoje (53 %, 55).

Tabulka 9 - Fáze inovačního řešení společenského problému

Fáze inovačního řešení společenského problému	Počet odpovědí
Nové řešení chceme vyvíjet	22
Nové řešení vyvíjíme	26
Nové řešení je vyvinuto	3
Nové řešení je pilotováno	10
Nové řešení bylo pilotně vyzkoušeno	5
Funkčnost nového řešení byla prokázána	6
Nové řešení zavádíme do praxe	17
Nové řešení šíříme do dalších využití	4
Nové řešení je k dispozici dalším subjektům pro šíření	10

13. Jakého původu jsou zlepšení a nová řešení zavedená vaší organizací?

Cílem otázky bylo zjistit původ nových řešení (odkud organizace nová řešení převzala, případně, zda nová řešení vyvinula sama či ve spolupráci). Otázka tím sleduje otevřenost ke spolupráci vůči domácím a zahraničním organizacím, a to vzhledem k tomu, že míra (nové) spolupráce a interakce vedle aktivního zapojení CS do řešení (empowermentu) významně ovlivňuje inovační intenzitu řešení.

Na otázku odpovědělo 584 respondentů. Nejčastěji nová řešení vznikala přímo v organizaci (uvedlo 523 respondentů), dále byla nová řešení často vyvíjena ve spolupráci s jiným subjektem (380 respondentů), nicméně ve výrazně menší míře oproti vývoji ve vlastní organizaci. Oproti tomu řešení

převzatá, ať už od jiné domácí organizace nebo ze zahraničí, byla respondenty uváděna výrazně méně (viz tab. č. 10).

Tabulka 10 – Původ zlepšení a nových řešení

Původ zlepšení a nových řešení	Počet odpovědí	Převzato / vyvinuto (podíl odpovědí)		
		Zcela	Převážně	Z menší části
Vyvinutá v naší organizaci	523	40 %	49 %	11 %
Vyvinutá ve spolupráci	380	7 %	46 %	47 %
Převzatá od jiné domácí organizace	248	4 %	25 %	71 %
Převzatá ze zahraničí	183	5 %	25 %	70 %

13.1. Jaký je původ inovačního nápadu nebo inovačního řešení? Kdo ho vytvořil?

Ve druhém kole šetření byla položena otázka respondentům, kteří v prvním kole deklarovali realizaci inovačního řešení, na původ inovačního nápadu nebo řešení, který je specifikován jako vnitřní (vyvinutý ve vlastní organizaci), domácí nebo zahraniční.

Většina respondentů ve druhém kole uvádí vnitřní zdroje inovačního nápadu nebo řešení (79 %), pouze malá část inovačních řešení byla převzata od jiné domácí organizace nebo ze zahraničí (21 %), což potvrzuje malou otevřenost poskytovatelů služeb při realizaci služeb indikovanou u respondentů v prvním kole šetření (otázka 13).

Tabulka 11 - Původ inovačního nápadu nebo inovačního řešení

Původ inovačního nápadu / řešení	Počet odpovědí
Inovační nápad vznikl v naší organizaci	45
Nové řešení vyvíjíme/jsme vyvinuli v naší organizaci	34
Nové řešení vyvinula jiná organizace domácí	8
Nové řešení vyvinula jiná organizace zahraniční	13

14. Jaký byl efekt vašich změn a nových řešení?

Otázka zjišťuje efekt inovačních řešení. V optimálním případě by mělo jít o kombinaci zvýšení kvality výstupů a snížení nákladů. Otázku odpovědělo 585 respondentů.

Nejvýznamnější přínosy byly respondenty vnímány v oblasti kvality a rozsahu služeb a s tím související spokojenosti klientů, tyto přínosy uvedlo více než 500 respondentů. Nejmenší počet respondentů (233) uvedl efekt snížení finanční náročnosti měřené jednotkovými náklady, přičemž tento efekt byl současně pro respondenty nejméně významný (viz tab. č. 11).

Tabulka 12 – Efekt změn a nových řešení

Efekt změn a nových řešení	Počet odpovědí	Efekt (podíl odpovědí)		
		Významný	Částečný	Malý
Zvýšení spokojenosti uživatelů/klientů/zákazníků	511	69 %	28 %	3 %
Zlepšení kvality poskytovaných služeb a produktů	503	69 %	29 %	3 %
Zvýšení efektu našich služeb pro cílovou skupinu	457	67 %	30 %	3 %
Zvýšení nabídky našich služeb/produktů	428	64 %	32 %	4 %
Zvýšení výkonnosti a spokojenosti našich pracovníků	413	34 %	54 %	11 %
Zvýšení rozsahu (množství) poskytovaných služeb	400	59 %	35 %	7 %
Snížení jednotkových nákladů	233	17 %	36 %	47 %

2.1.3 Nová řešení a jejich podpora

15. Z jakých důvodů nezavádíte nová řešení nebo významná zlepšení nebo je zavádíte v menším rozsahu, než považujete za potřebné/možné?

Otázka zjišťuje překážky zavádění inovačních řešení u poskytovatelů služeb. Na základě odpovědí respondentů pak lze identifikovat klíčové problémy a potřeby v inovačních kapacitách tvůrců inovací (inovační nabídky). Stejná otázka byla položena i v ostatních dotaznících inovačního šetření pro další typy inovačních aktérů v jiné roli (podniky, poskytovatelé podpory služeb, experti). V kapitole 2.5 jsou porovnány odpovědi tak, aby bylo eliminováno zkreslení při vnímání překážek daným typem aktéra (daný typ aktéra má tendenci nadhodnocovat překážky ze svého okolí oproti vnitřním překážkám).

Otázku odpovědělo celkem 537 respondentů, přičemž respondenti měli současně s volbou překážky ohodnotit její význam (zásadní / dílčí / malý).

Jako nejčastěji zmiňovaná a také nejvýznamnější překážka je *nedostatek vlastních finančních zdrojů*. K této variantě se přiklání 422 odpovídajících, přičemž 69 % přisuzuje této skutečnosti zásadní význam. Podobně je tomu i u možnosti využití vnějších finančních zdrojů – 60 % z 321 respondentů přisuzuje zásadní význam tomu, že *vnější zdroje nepodporují změny nebo nová řešení*.

Kromě *nedostatku vlastní personální kapacity* (377 odpovědí), *nedostatečné kapacity k tvorbě nových řešení* (300 odpovědí) a *k realizaci / zavedení nových řešení* (296 odpovědí) je tedy větší význam přisuzován překážkám z okolního prostředí. Ačkoli i překážky z vnitřního prostředí organizace, jako např. nízká motivace, nedostatečná informovanost či chybějící informace, jsou zmiňovány poměrně často, velký význam jim přisuzován není. Podrobný přehled uvádí tabulka č. 12.

Tabulka 13 – Důvody nezavádění nových řešení

Důvody nezavádění nových řešení a významných zlepšení	Počet odpovědí	Význam (podíl odpovědí)		
		Zásadní	Dílčí	Malý
Nemáme dostatečné vlastní finanční zdroje	422	69 %	25 %	7 %
Nemáme dostatečné lidské kapacity	377	39 %	40 %	21 %
Vnější finanční zdroje nepodporují změny nebo nová řešení	321	60 %	28 %	13 %
Nedostatečné kapacity k tvorbě nových řešení	300	32 %	41 %	27 %
Nedostatečné kapacity k realizaci/zavedení nových řešení	296	34 %	44 %	22 %
Musíme uspokojit především krátkodobé cíle a potřeby	289	30 %	43 %	27 %
Cílová skupina nemá zájem o nové přístupy/služby/produkty	274	12 %	41 %	47 %
Chybí potřebná legislativa	267	44 %	30 %	25 %
Významnější změny nejsou potřebné, stávající praxe vyhovuje	257	23 %	33 %	44 %
Chybějí nám informace o nových řešeních a postupech	235	9 %	33 %	57 %
Nadměrná regulace neumožňuje/omezuje změny	222	35 %	39 %	27 %
Změny nejsou potřebné, stávající praxe převážně vyhovuje	216	15 %	30 %	55 %
Změny jsou příliš rizikové, mohou ohrozit stávající aktivity	215	7 %	27 %	66 %
Chybí vhodní partneři	213	13 %	43 %	45 %
Nemáme dostatečné znalosti/data o problému	207	8 %	27 %	65 %
Komunita (lokální, regionální) nechce změny	206	13 %	35 %	52 %
Naši pracovníci změny nechtějí	201	7 %	26 %	67 %
Nadřízené subjekty/poskytovatelé zdrojů změny nechtějí	199	26 %	30 %	45 %
Špatné zkušenosti se změnami, obava z neúspěchu	170	2 %	20 %	78 %
Chybí motivace ke změnám/vedení organizací nemá o nové přístupy zájem	153	5 %	12 %	82 %

16. Můžete uvést další případnou překážku inovačních aktivit, kterou považujete za důležitou?

Další překážku uvedlo celkem 180 respondentů. Nejčastěji uváděnou další překážkou pro inovace je financování (celkem 47 odpovědí), zejména jeho nestabilita, nejistota, nemožnost vytvoření rezervy. Další velkou skupinu problémů představuje nadměrná byrokracie a nedostatečná legislativa, kapacitní omezení personální a prostorová, nízká udržitelnost nových služeb (zdroje jsou v zásadě poskytovány pouze na pilotní fázi projektu). Na straně veřejné správy a samosprávy je za překážku považována především špatná komunikace nebo spolupráce. Další překážky jsou kombinací obtížnosti cílové skupiny a nedostupnosti vhodných metodik, politik a poskytované podpory.

Z uváděných příkladů překážek (s výjimkou 3 případů) nevyplývá, v čem daná překážka představuje problém specificky pro inovační aktivity. Respondenti spíše zmiňují překážky realizace svých běžných aktivit.

17. Jaký přetrvávající problém / společenská potřeba vybrané cílové skupiny nebo skupin vyžaduje podle Vás nové řešení?

Otázka zjišťovala podrobnější informace o inovační poptávce (problémech a potřebách cílových skupin) ze strany poskytovatelů služeb. Četnost zvolených cílových skupin a specifikace jejich potřeb

Ize společně s odpověďmi na tuto otázku ze strany poskytovatelů podpory služeb a expertů využít pro prioritizaci podpory sociálních inovací (srovnání odpovědí viz kap. 2.5), nicméně je nutné při interpretaci zohlednit zaměření respondentů, kteří budou považovat za potřebné ty CS, na které se zaměřují.

Na tuto otázku odpovědělo 496 respondentů, dalších 41 uvedlo popis problému bez označení konkrétní CS. Z hlediska struktury cílových skupin odpovědi respondentů odráží odpovědi na otázku č. 4 (na jaké hlavní CS se organizace zaměřují při svých aktivitách). Pouze v omezené míře jsou v otevřených odpovědích konkretizovány potřeby cílových skupin, tedy požadavky na inovační řešení.

Dle 145 respondentů (29 %) vyžadují nová řešení nejvíce senioři v důchodu a osoby s mentálním postižením (142 respondentů, 29 %) a dále osoby s tělesným postižením či duševním onemocněním (131 respondentů, 26 %). Další potřebnou cílovou skupinou jsou dle více než pětiny respondentů nezaměstnaní (100 respondentů, 20 %). Nová řešení dle odpovědí nejméně vyžadují imigranti, osoby ve výkonu trestu a jiné organizace (2 %).

V otevřených odpovědích jsou požadavky na nová řešení formulovaná pouze v omezené míře. Představa o inovační poptávce nenabývá konkrétních rozměrů, uváděné náměty mají spíše obecný charakter nebo jde o postupy již v praxi zaváděné, tedy s nízkou inovační intenzitou (s malým zlepšením oproti stávajícím řešením). Jedná se např. o následující aktivity: aktivizační služby, osobní asistence, chráněné bydlení, chráněná pracoviště, financování, destigmatizace CS, zátěž rodinných příslušníků (pečujících osob), sociální podnikání.

Tabulka 14 – Cílové skupiny vyžadující nová řešení, možnost vícečetné odpovědi

Cílové skupiny vyžadující nová řešení	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Senioři v důchodu	145	29
Zdravotně postižení - mentálně	142	29
Zdravotně postižení - fyzicky	131	26
Osoby s duševním onemocněním	131	26
Nezaměstnaní	100	20
Dlouhodobě nemocní	67	14
Problémová mládež	67	14
Mládež	66	13
Děti	66	13
Etnické menšiny	64	13
Osoby pečující o osobu blízkou	64	13
Umírající	61	12
Starší pracovníci	56	11
Bezdomovci	55	11
Osoby závislé na návykových látkách	52	11
Děti v ústavní výchově	44	9
Jiná cílová skupina	42	9
Ženy	39	8
Osoby v azylových domech	36	7
Děti s poruchami učení	33	7
Oběti domácího násilí	32	7

Místní komunita	31	6
Absolventi	28	6
Osoby propuštěné z výkonu trestu	25	5
Imigranti	12	2
Osoby ve výkonu trestu	12	2
Jiná organizace	12	2
	1613	325

18. Jakou vidíte vlastní roli při řešení vámi uvedených přetrvávajících problémů cílové skupiny?

Otázka se zaměřuje na stranu inovační nabídky. Navazují na ni otázky 18.1. a 18.2. ve druhém kole šetření, které se ptají na konkrétní parametry nabízeného řešení. Pouze velmi nízký počet respondentů uvádí, že nové řešení je připravené pro zavedení do praxe nebo pro další využití a šíření. To je velmi silný kontrast ve srovnání s vysokým počtem odpovědí na otázku na zavedení nových řešení nebo jejich významných zlepšení (otázka č. 9). Tento kontrast potvrzuje, že deklarované inovační kapacity jsou na nízké úrovni a potenciálně využitelné jen u velmi malého počtu respondentů.

Téměř tři čtvrtiny z 510 respondentů (73 %, 374) jsou připraveny na vzniku, zavedení a šíření nového řešení spolupracovat. Více než polovina (59 %, 303) je pak připravena vznik a zavedení nového řešení podpořit a pouze třetina respondentů je schopna řešení samostatně vytvořit a zavést (34 %, 172).

Skutečnost, že řešení je již vytvořené a připravené k zavedení do praxe, uvedlo pouze 11 % respondentů, zavedené nové řešení je schopno dále šířit 19 % respondentů.

Tabulka 15 – Role při řešení přetrvávajících problémů

Role při řešení přetrvávajících problémů	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Jsmo připraveni spolupracovat na vzniku, zavedení a šíření nového řešení	374	73
Jsmo připraveni podpořit vznik a zavedení nového řešení	303	59
Jsmo schopni řešení vytvořit a zavést	172	34
Řešení vytváříme a budeme ho schopni zavést do praxe	121	24
Řešení jsme vytvořili, zavedli do praxe a jsmo schopni ho dále šířit a využívat	96	19
Řešení jsme vytvořili a je připraveno k zavedení do praxe	57	11
Jiná role	39	8
Celkem	1162	219

19. Na jaká témata se vaše organizace chce zaměřovat při vytváření nových řešení a významných zlepšení? Jaká je vaše stávající či potenciální inovační nabídka?

Otázka zjišťuje, do jaké míry se respondenti zajímají o tradiční témata a do jaké míry se chtějí zabývat novými přístupy, které jsou považovány za charakteristické pro sociální inovace. Mezi témata tradiční se řadí především vzdělávání, zvýšení efektivity a změna způsobu poskytování služeb. Dále se objevují témata nová a okrajová (v domácích poměrech), jako je využití velkých dat, alternativní formy komunikace či nové ekonomické modely.

Na otázku odpovědělo 545 respondentů. Tradiční témata mezi respondenty zásadně převažují (vybrala je většina respondentů), ale poměrně velký počet se hlásí i k tématům novým, typu inovace pracoviště (23 % respondentů) a další. Problém představuje převaha témat zahrnujících tvorbu kapacit (vzdělávání) spíše než témata, která představují velký potenciál pro dosažení impaktu (udržitelného zlepšení díky inovaci).

Tabulka 16 – Témata nových řešení

Témata nových řešení a významných zlepšení	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Vzdělávání, zvyšování kvalifikace	315	58
Zvýšení efektivnosti stávajících služeb	291	54
Nové způsoby poskytování služeb	274	50
Nabídka nových služeb	231	43
Sociální podnikání	161	30
Nové formy partnerství	149	27
Využití volného času	139	26
Rozvoj komunity	126	23
Inovace pracoviště	125	23
Využití informačních technologií	115	21
Rozvoj místních kapacit pro nová řešení	95	18
Aktivizace/empowerment znevýhodněných skupin	89	16
Rozvoj kapacit neziskového sektoru	84	15
Rozvoj občanské společnosti	74	14
Lokální iniciativy pro řešení problémů	60	11
Nové formy financování	55	10
Analýza a evaluace nových řešení	43	8
Výzkum a vývoj nových řešení	36	7
Institucionální kvalita/kvalita správy	26	5
Alternativní ekonomické modely	18	3
Nové formy komunikace	16	3
Jiná témata	10	2
Využití velkých/otevřených dat	3	1
	2594	477

20. Jaké nástroje a formy podpory považujete pro realizaci vašich nových řešení a významných zlepšení za vhodné/potřebné?

Otázka zjišťuje obeznámenost respondentů s nástroji, které jsou používány pro podporu inovací, a s jejich preferencemi ohledně těchto nástrojů. Navazuje na předchozí otázku a ukazuje zájem o nové formy podpory, zejména takové, které jsou spojovány s rozvojem sociálních inovací.

Na tuto otázku odpovídalo 515 respondentů. V odpovědích opět zásadně převažují tradiční formy podpory – tedy vzdělávání (52 %), granty (43 % - 51 %) a stáže (38 %). Zásadně inovační přístupy získaly pouze marginální podporu. Z proinovačních nástrojů se větší zájem objevil u individuálního

mentoringu (24 %), menší poté u analýz a evaluací nových řešení (14 %). Podrobněji je problematika podchycena v tabulce č. 16.

Tabulka 17 – Nástroje a formy realizace

Nástroje a formy pro realizaci nových a významných řešení	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Vzdělávací programy	265	52
Granty pro zavádění již vytvořeného nového řešení	264	51
Grant pro počáteční vývoj nového řešení	225	44
Granty pro šíření (již vyvinutého) nového řešení	223	43
Stáže a mobilita	195	38
Fondy sociálních investic/inovací	139	27
Individuální poradenství pro nová řešení (mentoring, coaching)	122	24
Informační zdroje	110	21
Osvětové kampaně	100	19
Ocenění a odměny pro úspěšná nová řešení	96	19
Individuální poradenství pro rozvoj vnitřních kapacit	88	17
Platformy pro sdílení námětů a zkušeností	77	15
Individuální poradenství pro analýzy a evaluaci nových řešení	73	14
Veřejné zakázky nových řešení	59	12
Dluhové financování	56	11
Daňové pobídky	51	10
Síťování, klastry	41	8
Zvýhodněné půjčky	39	8
Trpělivý kapitál	34	7
Inkubátory/laboratoře pro sociální inovace	33	6
Inovační vouchery na získání znalostních služeb	32	6
Platformy pro otevřená data	23	5
Jiné nástroje	22	4
Venture filantropie	19	4
Stínování	19	4
Crowdfunding	18	4
Crowdsourcing	9	2
Bondy sociálního impaktu	6	1
	2438	473

20.1 Jakou formu podpory považujete při přípravě a realizaci projektu za žádoucí?

Ve druhém kole byli respondenti dotazováni na upřednostňovanou formu podpory při přípravě a realizaci inovačního projektu, a to dle zaměření školení ze strany poskytovatele a dle fáze inovačního cyklu.

Nejčastěji je uváděna individuální podpora při samotné tvorbě inovačního projektu a jeho realizaci, méně často je požadována podpora při analýze a identifikaci problému, hodnocení alternativních (dostupných) řešení a při evaluaci. Jak ale ukazují odpovědi na doplňující otázky, důvodem je spíše nedostatečná znalost používaných postupů a jejich specifik ze strany respondentů.

V případě zaměření školení je v podobné míře požadována podpora ve všech fázích, tj. tvorbě, realizaci i evaluaci projektů. Naopak malý je význam školení o základních pojmech sociálních inovací, což je dle zkušeností s výzvami B7 a D7 způsobeno přesvědčením respondentů, že tyto základní pojmy znají dostatečně, i když tomu neodpovídá realita předkládaných žádostí.

Tabulka 18 - Formy podpory při tvorbě inovačních projektů

Zaměření školení	Počet odpovědí
Školení o tématu sociálních inovací (základní pojmy)	31
Školení o tvorbě inovačních projektů (jak vytvořit projekt pro získání podpory)	58
Školení o realizaci inovačních projektů (jak realizovat inovaci)	53
Školení o evaluaci inovačních projektů (jak hodnotit efekty inovace a prokázat impakt)	59
Fáze inovačního cyklu	Počet odpovědí
Individuální podporu při tvorbě inovačních projektů (při žádosti o získání podpory)	67
Individuální podporu při identifikaci a analýze problému	26
Individuální podporu při hodnocení dostupných (alternativních) řešení	32
Individuální podporu při realizaci inovačních projektů	66
Individuální podporu při evaluaci inovačních projektů	45

2.2 Podniky, které (mimo svoje primární aktivity) podporují rozvoj vlastních zaměstnanců nebo místní komunity, znevýhodněné skupiny a další prospěšné aktivity

Databáze cca 6000 oslovovaných respondentů pro tuto kategorii byla vytvořena na základě databáze příjemců a žadatelů OP LZZ (především v PO 1 OP LZZ vzdělávání zaměstnanců) a dále z OP VK a OP PA. Dotazník zodpovědělo celkem 772 subjektů, kompletní odpovědi (tzn., že byly vyplněny všechny otázky) poskytlo 310 respondentů, otázku č. 2 vyplnilo 369 respondentů, neúplných odpovědí bylo 462 (nevyplněna alespoň 1 otázka).

2.2.1 Působení organizace

1. Kontaktní údaje o organizaci a respondentovi

Odpovědi slouží pouze k evidenčním účelům.

2. V jakém odvětví váš podnik působí?

Otázku odpovědělo 668 respondentů. Odvětvová struktura respondentů je různorodá, zahrnuje průmyslové podniky i podniky služeb. Nejvýznamněji jsou zastoupena odvětví informačních a komunikačních technologií, potravinářská výroba, strojírenství a kovovýroba, odvětví zpracovávající obalové suroviny (sklo, plasty, dřevo), chemický průmysl, obchod, poradenství a vzdělávání a blíže nespecifikované služby.

3. Jaký je počet zaměstnanců vašeho podniku?

Šetření zjišťovalo velikost podniků rozdělených do čtyř základních velikostních skupin. V šetření byly rovnoměrně zastoupeny různé velikosti podniků. Z 368 podniků představovaly největší podíl (38 %) střední podniky s 50–249 zaměstnanci následovala kategorie velkých podniků s více jak 250 zaměstnanci (26 %). Ve skupině malých a mikropodniků se nacházelo 36 % podniků.

Tabulka 19 – Počet zaměstnanců

Počet zaměstnanců	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
1-9	55	15
10-49	78	21
50-249	140	38
250 a více	95	26
Celkem	368	100

4. Nachází se centrála vašeho podniku v České republice?

Z celkového počtu 360 odpovědí má většina (308) podniků centrálu v ČR (86 %) a zbylých 14 % (52) v zahraničí.

Tabulka 20 – Centrála podniku

Centrála v ČR	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Ano	308	86
Ne	52	14
Celkem	360	100

5. Jaký typ společensky prospěšných aktivit realizujete?

Otázka zjišťuje, jaké typy prospěšných aktivit podniky realizují. Respondenti si mohli vybrat z nabízených možností (mohli si vybrat všechny aktivity, které jsou pro ně relevantní) a případně doplnit aktivity další.

Výsledky zjišťování ukazují na tradiční zaměření podpory u respondentů. Z celkového počtu 362 respondentů drtivá většina podporuje rozvoj zaměstnanců prostřednictvím vzdělávání (87 %), komentáře ukazují na převahu tradičních firemních vzdělávacích programů. Téměř polovina podniků (49 %) zaměstnává znevýhodněné pracovníky většinou zdravotně postižené, pouze jednotky respondentů uvádějí další typy skupin (Romové, bezdomovci, osoby po výkonu trestu). V prospěšných aktivitách podporuje své zaměstnance 41 % respondentů. Jejich podobu ale upřesňuje pouze velmi malý počet respondentů (navíc pouze na obecné úrovni např. vztahem k neziskovým organizacím).

Další aktivity realizuje vždy přibližně čtvrtina podniků: (1) vytváření specifických podmínek pro zaměstnávání znevýhodněných pracovníků, které zahrnuje zejména bezbariérové přístupy na pracoviště a přizpůsobení pracovní doby (26 %), (2) podpora znevýhodněných cílových skupin v místní komunitě, nicméně bez bližší specifikace (25 %), (3) podpora rozvoje místní komunity (22 %), opět většinou bez bližší specifikace. Necelých 17 % respondentů se věnuje jiným prospěšným aktivitám: je to např. ochrana přírody, kampaň proti nenávisti, podpora učňů a studentů, podpora kultury, sportu, charity apod. Jedná se tedy v zásadě o podporu prospěšných aktivit mimo podnik, zejména v komunitě.

Tabulka 21 – Typ společensky prospěšných aktivit

Typ společensky prospěšných aktivit	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Podporujeme rozvoj našich zaměstnanců (např. vzdělávání, stáže)	314	87
Zaměstnáváme znevýhodněné pracovníky (handicapované)	176	49
Podporujeme naše zaměstnance v prospěšných aktivitách	147	41
Vytváříme specifické podmínky pro zaměstnávání znevýhodněných pracovníků	94	26
Podporujeme rozvoj místní komunity	92	25
Podporujeme znevýhodněné cílové skupiny v místní komunitě	80	22
Jiný typ aktivit	60	17
	963	266

6. Jak intenzivně realizujete vaše prospěšné aktivity?

Podniky realizují své prospěšné aktivity pravidelně (81 % z 361), z toho 50 % v menším rozsahu a 31 % ve větším. Čtvrtina respondentů (26 %) odpověděla, že provádí aktivity nepravidelně v menším rozsahu, nárazově spíše ve větším rozsahu realizuje své prospěšné aktivity 10 %. Intenzita prospěšných aktivit je do značné míry ovlivněna jejich charakterem – tedy podílem podniků, které zaměstnávají znevýhodněné pracovníky a realizují vzdělávací aktivity.

Tabulka 22 – Intenzita realizace prospěšných aktivit

Intenzita realizace	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Pravidelně v menším rozsahu	179	50
Pravidelně ve větším rozsahu	112	31
Nepravidelně spíše v menším rozsahu	92	26
Nárazově, spíše ve větším rozsahu	35	10
Celkem	418	116

7. Jak se vyvíjel rozsah vašich prospěšných aktivit v posledních třech letech?

Při hodnocení vývoje rozsahu svých prospěšných aktivit hodnotili respondenti období posledních tří let. U většiny došlo ke zvýšení rozsahu prospěšných aktivit (59 %), u třetiny (35 %) zůstal rozsah stejný a u 6 % podniků poklesl rozsah prospěšných aktivit.

Tabulka 23 – Vývoj prospěšných aktivit v posledních třech letech

Vývoj prospěšných aktivit	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Zvýšení	205	59
Stejný	121	35
Pokles	21	6
Celkem	347	100

2.2.2 Nová řešení a jejich podpora

8. Jak byste charakterizovali vaše prospěšné aktivity stávající a budoucí?

Otázka zjišťuje inovačnost prospěšných aktivit respondentů, kterou dále upřesňuje otázka č. 9. Na otázku odpovědělo celkem 310 respondentů, přičemž každý respondent vybral v průměru přibližně 2 z nabízených možností.

Ve 258 případech respondenti uvedli jistou formu nových přístupů k těmto aktivitám (zčásti nové přístupy a nové přístupy-zásadní a dlouhodobé změny), přičemž jejich počet se do budoucna bude měnit jen mírně.

Zcela nové přístupy a zásadní změny jsou uvedeny v počtu 52 odpovědí, s perspektivou mírného nárůstu do budoucna. Podstatná část odpovědí (214) naznačuje, že dochází v prospěšných aktivitách k pouze menším změnám, přičemž jejich rozsah se má do budoucna mírně snížit.

130 odpovědí se přiklání k možnosti, že se prospěšné aktivity realizují v nezměněné podobě. Jejich počet se bude dle respondentů poměrně výrazně snižovat.

Tabulka 24 – Charakteristika prospěšných aktivit

Prospěšné aktivity	Počet odpovědí	Realizace aktivit (podíl odpovědí)	
		V posledních letech	Do budoucna
Provádíme spíše menší změny v našich prospěšných aktivitách	214	53 %	47 %
Pro naši firmu jde zčásti o nové přístupy, které zahrnují dílčí významné a dlouhodobější změny	169	53 %	47 %
Naše prospěšné aktivity realizujeme v nezměněné podobě	130	62 %	38 %
Pro naši firmu jde o nové přístupy, které zahrnují zásadní a dlouhodobé změny	89	48 %	52 %
Jde o zcela nové přístupy a zásadní změny, které nejsou v jiných firmách uplatněny	52	48 %	52 %

9. Můžete prosím uvést příklad významných změn vašich prospěšných aktivit?

Otázku zodpovědělo 173 respondentů. Příklady uváděné respondenty jsou z větší části pouze obecné, není tedy možné bez dalších zjišťování jejich inovačnost vyhodnotit. Menší část odpovědí není vůbec relevantní (nevztahují se k prospěšným aktivitám). Většina příkladů uváděných respondenty jako zcela nové, tedy neuplatněné v jiných firmách, je ve skutečnosti běžně zaváděna. Typově jsou jako příklady významných změn uváděny zejména vzdělávací programy, zaměstnání znevýhodněných osob, podpora dobrovolnictví zaměstnanců.

10. Jak realizujete prospěšné aktivity?

Otázka zjišťuje otevřenost respondentů při realizaci prospěšných aktivit z hlediska formy spolupráce, odpověď poskytlo 309 respondentů, přičemž průměrně každý respondent uvedl 2,2 odpovědi, a to s ohledem na realizaci více různých prospěšných aktivit.

Dle rozložení odpovědí respondentů dochází u většiny prospěšných aktivit ke spolupráci s jinými organizacemi (486, 72 %), nejčastěji respondenti spolupracují se vzdělávacími organizacemi (173, 56 %), což odráží převahu vzdělávání zaměstnanců jako typu prospěšných aktivit. Méně často respondenti spolupracují s neziskovým sektorem (102, 33 %) a s místními úřady (31 %). Nejméně spolupracují podniky s jinými organizacemi (22 %) a s jinými podniky (16 %). Samostatnost při realizaci prospěšných aktivit je uvedena ve 179 odpovědích (58 %).

Tabulka 25 – Způsob realizace

Způsob realizace	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Samostatně	179	58
Ve spolupráci se vzdělávacími organizacemi	173	56
Ve spolupráci s neziskovým sektorem	102	33
Ve spolupráci s místními úřady	96	31
Ve spolupráci s jinými organizacemi	66	22
Ve spolupráci s jinými podniky	49	16
Jinak	11	4
Celkem	676	220

11. Jakou formou prospěšné aktivity vytváříte a realizujete?

Navazující otázka zjišťuje, v jaké formě nebo formách podniky provádějí prospěšné aktivity z hlediska jejich tvorby a realizace, odpovědělo celkem 293 respondentů. Tři čtvrtiny podniků (76 %) z celkových 283 respondentů vytvářejí a realizují vlastní prospěšné aktivity, necelá polovina (41 %) přispívá na projekty, které vytvářejí a realizují jiné subjekty, pouze pětina podniků (21 %) vytváří prospěšné aktivity, které realizují jiné subjekty.

Tabulka 26 – Forma realizace prospěšných aktivit

Forma realizace	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Vytváříme a realizujeme vlastní prospěšné aktivity	214	76
Přispíváme na projekty, které vytvářejí a realizují jiné subjekty	117	41
Vytváříme vlastní prospěšné aktivity, které realizují jiné subjekty	58	21
Jinak	13	5
	402	138

12. Jaké jsou efekty vašich prospěšných aktivit?

Otázka zjišťuje, jaké jsou efekty prospěšných aktivit a jak jsou pro podniky tyto efekty významné. Na otázku odpovědělo 300 respondentů.

Jako nejvýznamnější byl hodnocen efekt zlepšení vztahu zaměstnanců k podniku, dalším efektem s vysokým významem je také zlepšení kvality života zaměstnanců. Druhá skupina významných efektů zahrnuje zlepšení podnikové kultury a zlepšení reputace podniku. Další podobné efekty představuje zlepšení kvality života komunity a rozvoj občanské společnosti. Zvýšení produktivity/inovačnosti je vnímáno také jako efekt významný, ale ve slabší intenzitě oproti bezprostředním efektům ve vztahu k zaměstnancům. Uvedené výsledky odrážejí převahu respondentů, kteří jako prospěšné aktivity realizují aktivity vzdělávací. Podrobněji v tabulce č. 26.

Tabulka 27 – Efekty prospěšných aktivit

Efekty prospěšných aktivit	Počet odpovědí	Významné (podíl odpovědí)				
		Velmi	Spíše	Zčásti	Málo	Vůbec
Zlepšení vztahu zaměstnanců k podniku	268	35 %	37 %	22 %	5 %	1 %
Zlepšení podnikové kultury	254	29 %	43 %	20 %	6 %	2 %
Zlepšení reputace podniku	253	27 %	34 %	26 %	9 %	2 %
Zlepšení kvality života zaměstnanců	247	31 %	34 %	24 %	6 %	5 %
Zvýšení produktivity/inovační výkonnosti podniku	237	23 %	35 %	18 %	14 %	11 %
Zlepšení reputace značky/našich výrobků	203	18 %	23 %	22 %	20 %	17 %
Rozvoj občanské společnosti	193	25 %	30 %	23 %	10 %	12 %
Zlepšení kvality života komunity	184	29 %	28 %	26 %	8 %	10 %
Získání expertízy v oblasti podpory (např. nabídky nových produktů/služeb pro cílovou skupinu)	164	16 %	18 %	15 %	23 %	28 %

13. Považujete za významné další efekty vašich prospěšných aktivit? Můžete je prosím uvést?

108 respondentů dále uvedlo také další významné efekty, nicméně jejich značná část opět opakuje předchozí vyjádření. Nejčastějším dalším efektem je zvyšování nebo šíření společenské odpovědnosti a zlepšení uplatnitelnosti pracovníků na trhu práce.

14. Pokud byste chtěli realizovat prospěšné aktivity ve větším rozsahu nebo jiné formě, jsou nějaké překážky, které vám v tom brání?

Otázku zjišťující překážky realizace aktivit ve větším rozsahu či jiné forma zodpovědělo 205 respondentů. Většina z nich uvádí jako překážky prospěšných aktivit nedostatečné finanční zdroje (vlastní, vnější), nedostatečné kapacity (časové, lidské), administrativní náročnost při (vnějším) financování, legislativní překážky (bez bližší specifikace). Jednotky respondentů uvádějí problémy při získání vhodných partnerů ke spolupráci a omezení veřejné podpory (de minimis).

15. Jaký typ podpory byste přivítali pro realizaci prospěšných aktivit ve větším rozsahu nebo v jiné formě?

Upřednostněný typ podpory navazuje ve značné míře na odpovědi v předchozí otázce. Nejčastěji jsou zmiňovány dotace, daňová zvýhodnění (vzdělávacích nebo dobrovolnických aktivit), podpora zaměstnávání znevýhodněných osob, pomoc při administraci projektů, poradenství. Formy podpory nejsou blíže specifikovány. Na otázku uvedlo odpověď celkem 176 respondentů.

16. Můžete prosím uvést příklad společensky prospěšných aktivit, který vás zaujal u jiných podniků nebo dalších organizací (případně s web odkazem)?

Většina ze 103 uváděných příkladů je pouze typová, případně jsou uvedeny pouze odkazy na organizace, bez bližší specifikace. Zmiňováno je především dobrovolnictví zaměstnanců, firemní školky, sociální podnikání, podpora dětských domovů, CSR aktivity, vzdělávací aktivity, firemní granty na projekty zaměstnanců. Konkrétně je uveden program Rok jinak, program Accenture-Nadace T. Maxové, projekt call centrum A-GIGA ve věznicí Vinařice.

17. Jakou formou prospěšné aktivity podporujete?

Otázku týkající se formy prospěšné aktivity zodpovědělo 282 respondentů. Většina prospěšných aktivit je realizována formou finančních příspěvků či nefinančních darů (dohromady 311 odpovědí). Často je však zastoupena i realizace prospěšných aktivit formou bezplatných služeb (120 odpovědí) a dobrovolnictví (62 odpovědí).

Tabulka 28 – Forma prospěšné aktivity

Forma realizace aktivit	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Finanční příspěvky	200	75
Bezplatnými službami	120	45
Nefinanční dary	111	41
Dobrovolnictvím	62	23
Jinou formou	27	10
	493	184

2.3 Poskytovatelé podpory sociálních a dalších prospěšných služeb

V databázi oslovených respondentů šetření bylo cca 414 relevantních subjektů (státní správa, kraje, obce, pracoviště ÚP, nadace, fondy, firemní dárci), nicméně dotazník měly možnost vyplnit i další subjekty (přes www.esfcr.cz). Dotazník zodpovědělo celkem 591 subjektů, kompletní odpovědi (tj. byly vyplněny všechny otázky) poskytlo 125 respondentů, neúplných odpovědí bylo 466.

2.3.1 Působení organizace

1. Kontaktní údaje o organizaci a respondentovi

Odpovědi slouží pouze k evidenčním účelům.

2. Jaký je typ vaší organizace?

Organizace v inovačním šetření zahrnovaly většinou orgány státní správy či samosprávy (77 %), pouze 5 % představovaly nadace a fondy, téměř pětina (18 %) byla zařazena mezi ostatní typy subjektů (zejména spolky, MAS, hospodářské komory, školy, DDM nebo příspěvkové organizace obcí).

Tabulka 29 – Typ organizace

Typ organizace	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Orgán státní správy	100	56
Orgán samosprávy	37	21
Jiný typ poskytovatele podpory	31	18
Nadace, fond	9	5
Celkem	177	100

Po revizi odpovědí nikoli podle deklarovaného typu, ale podle skutečného obsahu se struktura odlišuje. Respondenti typu orgánů státní správy byly především úřady práce (z celkového počtu respondentů představovaly 43 %). Orgány samosprávy zahrnovaly všechny úrovně od krajské po místní. U respondentů na krajské a nižší úrovni není jejich typ (správy/samosprávy) v odpovědích dobře rozlišený, spíše můžeme tedy uvažovat o regionálních a lokálních orgánech správy a samosprávy, 25 %). Úřady práce a orgány správy a samosprávy tedy představují nepočtenější skupinu respondentů (68 %). Skupina jiného typu poskytovatelů podpory (27 %) byla z větší části typově irelevantní (poskytovatelé vzdělávacích nebo poradenských služeb, sdružení a spolky).

Za klíčové (potenciální) poskytovatele podpory sociálních inovací je tedy možno považovat orgány správy (bez úřadů práce) a samosprávy a dále nadace a fondy (30 % respondentů). Role úřadů práce je specifická, protože z větší části zahrnuje pouze poskytování dávek a příspěvků podle zákona a při podpoře aktivit pro nezaměstnané se dominantně orientují na podporu standardních nástrojů a opatření APZ. Zbývající respondenti, kteří se účastnili tohoto průzkumu, představují spíše součást podpůrné infrastruktury (43 % úřady práce, 27 % vzdělávací, poradenské a síťovací organizace).

3. Jaký je hlavní obor Vašeho působení?

Z výše uvedených charakteristik 177 respondentů vyplývá rovněž hlavní obor působení organizací. Největší část v souvislosti s největším podílem ÚP se zabývá agendou zaměstnanosti. Nadace a fondy se zaměřují na pomoc vybraným cílovým skupinám, regionální a lokální správa a samospráva na podporu sociálních služeb, resp. rozvoj v sociální oblasti.

4. Jaké jsou cílové skupiny, které podporujete?

Odpovídající poskytovatelé podpory (181) si mohli vybrat libovolný počet cílových skupin, které podporují, mohli tedy vybrat jednu cílovou skupinu, ale také všechny nabízené. Proto je pro tento typ odpovědi zajímavá statistika, která ukazuje, kolik poskytovatelů se dané jedné cílové skupině věnuje, resp. kterou podporují.

Tabulka 30 – Podporované cílové skupiny, možnost vícečetné odpovědi

Cílové skupiny	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Nezaměstnaní	116	65
Zdravotně postižení - fyzicky	113	63
Zdravotně postižení - mentálně	103	58
Bezdomovci	87	49
Mládež	86	48
Osoby propuštěné z výkonu trestu	79	44
Osoby pečující o osobu blízkou	78	44
Senioři v důchodu	73	41
Etnické menšiny	71	40
Osoby v azylových domech	68	38
Starší pracovníci	67	37
Děti	66	37
Dlouhodobě nemocní	64	36
Ženy	62	35
Absolventi	60	34
Problémová mládež	53	30
Osoby závislé na návykových látkách	49	27
Místní komunita	47	26
Děti v ústavní výchově	38	21
Umírající	37	21
Oběti domácího násilí	30	17
Jiná cílová skupina	25	14
Imigranti	24	13
Osoby ve výkonu trestu	24	13
Děti s poruchami učení	19	11
Jiné organizace	8	5
	1547	864

Nejvíce respondentů (65 %) se zaměřuje na cílovou skupinu nezaměstnaných. Více než polovina respondentů se věnuje osobám se zdravotním postižením, fyzicky zdravotně postiženým 63 % a mentálně zdravotně postiženým 58 % (103). Téměř polovina svou podporu směřuje na bezdomovce (49 %) a mládež (48 %). Nejméně poskytovatelů se věnuje jiným cílovým skupinám – dětem s poruchami učení (11 %), osobám ve výkonu trestu (13 %) a imigrantům (13 %).

5. Jakou část poskytované podpory představují sociální inovace?

Otázka zjišťuje, jaký význam má podpora sociálních inovací v celkové podpoře vynakládané daným poskytovatelem. Ze 160 respondentů, kteří odpovídali na tuto otázku, skoro polovina (47 %) uvedla

nulový význam výdajů na sociální inovace. Typově jsou mezi nimi nejvíce zastoupeny úřady práce (49 % z této skupiny) a místní správa a samospráva (21 %).

Více než polovina respondentů (53 %) tedy deklaruje podporu sociálních inovací. V této skupině se podpora pohybuje nejčastěji v rozmezí 10–30 % (33 % respondentů). Průměr podpory vynakládané na sociální inovace z celkové podpory poskytovatelů dosahuje 15,5 %.

Tabulka 31 – Procentuální podpora na sociálních inovacích

Podíl podpory na sociálních inovacích	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
0 %	75	47
30 %	16	10
10 %	14	9
20 %	13	8
5 %	6	4
50 %	6	4
25 %	5	3
15 %	4	3
60 %	4	3
40 %	3	2
70 %	3	2
2 %	2	1
3 %	2	1
33 %	2	1
35 %	1	1
75 %	1	1
80 %	1	1
85 %	1	1
100 %	1	1
Celkem	160	100

6. Příklady podpořených sociálních inovací nebo příklady jiných inovačních aktivit

Upřesnění odpovědí na podporu sociálních inovací představují dotazy na jejich příklady. Příklady podpořených sociálních inovací uvedlo celkem 65 respondentů z celkem 85, kteří uvedli podporu sociálních inovací.

Míra této specifikace je velmi nízká. V naprosté většině byly uváděné příklady pouze obecné (nástroje APZ, zapojení dané cílové skupiny, vzdělávací a síťovací programy, informační služby, případně odkazy na organizace). Pouze v jednotkách případů byla specifikace dostatečně konkrétní a zahrnovala odkaz na dohledatelný příklad.

Z uváděných příkladů je zřejmé, že respondenti nemají o sociálních inovacích konkrétní představu a v zásadě je nerozlišují od aktivit, které standardně realizují. Mezi respondenty zcela chybí subjekty, které by cíleně a systémově podporovaly sociální inovace.

7. Jaký předpokládáte vývoj podílu vaší podpory sociálních inovací?

Poskytovatelé v rámci inovačního šetření odhadovali vývoj podílu podpory sociálních inovací do budoucna. Polovina respondentů z celkových 119, kteří odpověděli na tuto otázku, předpokládá,

že podíl podpory sociálních inovací zůstane stejný. Necelá polovina (47 %) předpokládá, že se tento podíl zvýší a pouze 4 respondenti předpokládají pokles.

V návaznosti na odpovědi na předchozí otázku je však třeba přistupovat k uvedeným informacím ve zjištěném kontextu – deklarované zvýšení podílu podpory sociálních inovací není založeno na cíleném a systémovém přístupu.

Tabulka 32 – Vývoj podílu podpory sociálních inovací

	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Stejný	59	50
Zvýšení	56	47
Pokles	4	3
Celkem	119	100

2.3.2 Nová řešení a jejich podpora

8. Uveďte postupy, které používáte/vyžadujete při výběru projektů

Otázka zjišťuje, zda dotázaní poskytovatelé podpory uplatňují při výběru projektů postupy specifické pro sociální inovace, resp. odlišné oproti standardním projektům.

Téměř polovina dotázaných z celkových 105 používá/vyžaduje u výběru projektů následující kritéria:

- udržitelnost inovačního řešení po skončení podpory (50 %),
- analýzu výchozího stavu (45 %).

Jde tedy o standardní požadavky, které nejsou specifické pro sociální inovace. Udržitelnost řešení po skončení podpory je užitečné kritérium, které je ale v praxi pouze obtížně vynutitelné. Téměř čtvrtina respondentů však uvádí, že inovačnost předloženého řešení je klíčovou podmínkou pro úspěch žadatele.

Tabulka 33 – Postupy při výběru projektů

Postupy při výběru projektů	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Udržitelnost inovačního řešení po skončení podpory je klíčová podmínka úspěchu žadatele	52	50
Vyžadujeme u projektových žádostí analýzu výchozího stavu	47	45
Hodnocení předložených projektů je založeno na skupinovém konsensu	37	35
Žadatelům poskytujeme individuální podporu při tvorbě inovačních projektů	30	29
Inovačnost předloženého řešení je klíčovou podmínkou úspěchu žadatele	24	23
Prokazatelný sociální impakt předloženého řešení je klíčovou podmínkou úspěchu žadatele	22	21
Hodnocení předložených projektů je založeno na individuální expertize	21	20
Posuzovatelé a hodnotitelé mají prokazatelnou expertizu v oblasti sociálních inovací	17	16
Postup výběru projektů sociálních inovací je odlišný oproti ostatním projektům	8	8
	258	246

9. Uveďte postupy, které používáte / vyžadujete při realizaci projektů a hodnocení jejich efektů.

Otázka zjišťuje, jaké postupy jsou využívány a vyžadovány při realizaci projektů a hodnocení jejich efektů, což je významné pro dosažení a prokázání sociálního impaktu. Celkem na tuto otázku odpovědělo 106 respondentů.

Při realizaci používají/vyžadují dotázaní poskytovatelé více postupů, z nich nejčastěji jsou zastoupeny:

- podpora sdílení zkušeností mezi realizátory podpořených projektů (57 %),
- sledování vývoje výsledků a efektů podpořených projektů po skončení podpory (54 %),
- podpora rozvoje a rozšíření úspěšně otestovaných nových řešení (48 %),
- sebe-evaluace výstupů, výsledků, dlouhodobých výsledků, impaktu (44 %).

Výrazně méně poskytovatelé podpory používají / vyžadují při realizaci projektů a hodnocení jejich efektů nezávislou oponenturu / evaluaci realizovaných projektů (14 %) a pouze v malé míře sledují a vyhodnocují přístupy k podpoře sociálních inovací u jiných domácích a zahraničních organizací (11 %).

Tabulka 34 – Postupy při realizaci projektů a hodnocení efektů

Postupy při realizaci	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Podporujeme sdílení zkušeností mezi realizátory podpořených projektů	60	57
Sledujeme vývoj výsledků a efektů námi podpořených projektů po skončení podpory	57	54
Podporujeme rozvoj a rozšíření úspěšně otestovaných nových řešení	51	48
U realizovaných projektů vyžadujeme sebeevaluaci výstupů, výsledků, dlouhodobých výsledků, impaktu	47	44
Provádíme nezávislou oponenturu/evaluaci realizovaných projektů	15	14
Sledujeme a vyhodnocujeme přístupy k podpoře sociálních inovací u jiných domácích a zahraničních organizací	12	11
	242	228

10. Jaké jsou překážky pro sociální inovace v ČR?

Respondentům byly nabídnuty možné typy překážek, které hodnotili podle významnosti (v další otázce mohli doplnit případně překážky další). Celkem odpovědělo 119 respondentů.

Poskytovatelé podpory považují za nejdůležitější překážku pro sociální inovace v České republice nedostatečné finanční zdroje, 77 % z 81 respondentů považuje tuto překážku za zásadní, dále nedostatečné lidské kapacity (56 % z 86). Zásadní překážku představuje také chybějící legislativa (49 % z 87).

Naopak nejméně významná je pro respondenty rizikovost změn. Malý význam je přisuzován také nechuti pracovníků vůči změnám a nutnosti uspokojovat především krátkodobé cíle a potřeby.

Tabulka 35 – Překážky pro sociální inovace v ČR

Překážky pro sociální inovace	Počet odpovědí	Význam (podíl odpovědí)		
		Zásadní	Střední	Malý
Chybí potřebná legislativa	87	49 %	37 %	14 %
Nedostatečné lidské kapacity	86	56 %	29 %	15 %
Nedostatečné kapacity k tvorbě nových řešení	83	42 %	45 %	13 %
Chybí dostatečné finanční zdroje	81	77 %	26 %	9 %
Nedostatečné kapacity k realizaci/zavedení nových řešení	81	48 %	44 %	7 %
Cílová skupina nemá zájem o nové přístupy/služby/produkty	81	40 %	40 %	21 %
Chybějící informace o nových řešeních a postupech	81	35 %	57 %	9 %
Chybí vhodní partneři	78	33 %	38 %	28 %
Nedostatečné znalosti/data o problému	76	39 %	37 %	24 %
Komunita (lokální, regionální) nechce změny	74	30 %	41 %	30 %
Pracovníci organizací změny nechtějí	73	15 %	42 %	42 %
Nadměrná regulace neumožňuje/omezuje změny	72	39 %	40 %	21 %
Nadřízené subjekty/poskytovatelé zdrojů změny nechtějí	72	32 %	28 %	24 %
Špatné zkušenosti se změnami, obava z neúspěchu	68	28 %	37 %	35 %
Je nutno uspokojovat především krátkodobé cíle a potřeby	68	15 %	47 %	38 %
Chybí motivace ke změnám/vedení organizací nemá o nové přístupy zájem	66	35 %	35 %	30 %
Změny nejsou potřebné, stávající praxe převážně vyhovuje	66	17 %	48 %	35 %
Poskytovaná podpora nepreferuje/neumožňuje inovace	61	30 %	56 %	15 %
Vnější finanční zdroje nepodporují změny nebo nová řešení	61	30 %	51 %	20 %
Významnější změny nejsou potřebné, stávající praxe vyhovuje	61	23 %	34 %	39 %
Změny jsou příliš rizikové, mohou ohrozit stávající aktivity	58	3 %	45 %	52 %

11. Případné další překážky inovačních aktivit

Další překážky uvádí pouze 23 respondentů. Z větší části zahrnují nadměrnou administrativní zátěž a nedostatek finančních zdrojů.

12. Jaký přetrvávající problém / společenská potřeba vybrané cílové skupiny nebo skupin vyžaduje nové řešení?

Na otázku odpovědělo 115 respondentů. Odpovědi na otázku se do značné míry shodují s otázkou č. 4. *Jaké jsou cílové skupiny, které podporujete?* Není zde tedy patrné rozlišení mezi tím, čím se respondenti převážně zabývají, a mezi tím, jaké problémy z hlediska respondentů vyžadují nová řešení.

Nejčastěji zastoupenými skupinami jsou tedy opět nezaměstnaní, osoby se zdravotním postižením či bezdomovci a starší pracovníci. Podobnost platí i u cílových skupin, které uvedl menší počet respondentů.

Tabulka 36 – Cílové skupiny vyžadující nová řešení

Cílové skupiny vyžadující nová řešení	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Nezaměstnaní	64	56
Zdravotně postižení - fyzicky	47	41
Bezdomovci	46	40
Zdravotně postižení - mentálně	45	40
Starší pracovníci	43	37
Problémová mládež	36	32
Mládež	35	31
Absolventi	35	31
Etnické menšiny	34	30
Osoby pečující o osobu blízkou	30	26
Dlouhodobě nemocní	26	23
Osoby propuštěné z výkonu trestu	24	21
Osoby v azylových domech	22	19
Ženy	22	19
Senioři v důchodu	21	18
Děti	20	18
Děti v ústavní výchově	19	17
Osoby závislé na návykových látkách	18	16
Umírající	17	15
Oběti domácího násilí	15	13
Místní komunita	14	12
Děti s poruchami učení	9	8
Imigranti	9	8
Osoby ve výkonu trestu	8	7
Jiné organizace	8	7
Jiná cílová skupina	3	3
	670	588

13. Na jaká témata by se organizace, kterým poskytujete podporu, měly zaměřovat při vytváření nových řešení a významných zlepšení?

Ze 113 poskytovatelů, kteří odpovídali na tuto otázku, největší část (63 %) považuje za nejvýznamnější témata vzdělávání a zvyšování kvalifikace, tedy tradiční oblasti podpory. Dalšími významnými tématy je zvýšení efektivity stávajících služeb (47 %) a sociální podnikání (46 %). Na druhé straně pouze malá část respondentů upřednostňuje témata s vysokou inovační intenzitou: alternativní ekonomické modely, nové formy komunikace, využití velkých otevřených dat.

Tabulka 37 – Témata, na která by se měly podpořené organizace zaměřovat

Témata, na která by se měli podpořené organizace zaměřovat	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Vzdělávání, zvyšování kvalifikace	71	63
Zvýšení efektivity stávajících služeb	53	45
Sociální podnikání	52	46
Rozvoj komunity	35	31
Nové formy partnerství	35	31
Nové způsoby poskytování služeb	34	30
Aktivizace/empowerment znevýhodněných skupin	34	30
Lokální iniciativy pro řešení problémů	32	28
Rozvoj občanské společnosti	31	27
Využití volného času	30	27
Nabídka nových služeb	28	25
Rozvoj kapacit neziskového sektoru	28	25
Rozvoj místních kapacit pro nová řešení	23	20
Využití informačních technologií	22	20
Institucionální kvalita/kvalita správy	19	17
Inovace pracoviště	19	17
Výzkum a vývoj nových řešení	19	17
Nové formy financování	18	16
Analýza a evaluace nových řešení	14	12
Nové formy komunikace	9	8
Alternativní ekonomické modely	8	7
Jiná témata	5	4
Využití velkých/otevřených dat	4	4
	637	564

14. Jaké nástroje a formy podpory považujete pro realizaci nových řešení a významných zlepšení za vhodné / potřebné?

V souladu se zaměřením odpovědí v předchozí otázce více jak polovina poskytovatelů podpory považuje pro realizaci nových řešení a významných zlepšení za vhodné / potřebné vzdělávací programy (54 % ze 113 respondentů). Kromě vzdělávacích programů považují za vhodné / potřebné respondenti stáže a mobilitu (46 %). Tradiční jsou rovněž upřednostňované formy podpory, tj. granty – pro zavádění již vytvořeného nového řešení (42,5 %), pro počáteční vývoj nového řešení (42,6 %), pro šíření (již vyvinutého) nového řešení (40 %). Pouze malý počet respondentů (do 5 %) zmiňuje inovační nástroje a formy a podpory jako jsou bondy sociálního impaktu, crowdsourcing, platformy pro otevřená data či venture filantropie.

Tabulka 38 – Nástroje a formy podpory

Nástroje a formy podpory	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Vzdělávací programy	61	54
Stáže a mobilita	52	46
Granty pro zavádění již vytvořeného nového řešení	48	43
Grant pro počáteční vývoj nového řešení	47	42
Granty pro šíření (již vyvinutého) nového řešení	45	40
Individuální poradenství pro nová řešení (mentoring, coaching)	41	36
Ocenění a odměny pro úspěšná nová řešení	34	30
Daňové pobídky	30	27
Individuální poradenství pro rozvoj vnitřních kapacit	29	26
Informační zdroje	28	25
Fondy sociálních investic/inovací	27	24
Osvětové kampaně	25	22
Inkubátory/laboratoře pro sociální inovace	24	21
Individuální poradenství pro analýzy a evaluaci nových řešení	18	16
Inovační vouchery na získání znalostních služeb	17	15
Platformy pro sdílení námětů a zkušeností	17	15
Trpělivý kapitál	16	14
Zvýhodněné půjčky	16	14
Veřejné zakázky nových řešení	16	14
Síťování, klastry	16	14
Dluhové financování	15	13
Crowdfunding	7	6
Stínování	7	6
Venture filantropie	4	4
Platformy pro otevřená data	4	4
Crowdsourcing	4	4
Jiné nástroje	3	3
Bondy sociálního impaktu	2	2
	653	578

2.4 Experti a znalostní organizace zaměřené na podporu sociálních a dalších společensky prospěšných aktivit

V databázi respondentů šetření je cca 600 relevantních subjektů pro tuto kategorii. Nejvíce jsou zastoupeni externí hodnotitelé žádostí (367), následují akademická a výzkumná pracoviště, RIC-BIC, CpK a podpůrné organizace pro sociální podnikání. Dotazník zodpovědělo celkem 850 subjektů⁵, kompletní odpovědi (tj. byly vyplněny všechny otázky) poskytlo 233 respondentů, neúplných odpovědí bylo 617.

2.4.1 Působení respondenta

1. Kontaktní údaje o organizaci a respondentovi

Odpovědi slouží pouze k evidenčním účelům.

2. Jaký je hlavní typ vašeho působení?

Respondenti nejčastěji působí jako poradenské organizace (30 %) nebo individuální experti (29 %). Přibližně desetina působí na vysoké škole nebo její části s právní subjektivitou, zbytek odpovědí se pohybuje okolo nebo pod hranicí 5 %. Respondenti v 55 případech (22 %) uvedli své působení v jiném typu organizace. Ve skupině *jiné* představuje většina respondentů vzdělávací organizace (kromě vysokých škol).

Tabulka 39 – Typ organizace

Typ organizace	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Poradenská organizace	76	30
Individuální expert	74	29
Jiný typ	55	22
Vysoká škola nebo její část s právní subjektivitou	24	10
Výzkumná organizace	11	4
Orgán státní správy	9	4
Orgán samosprávy	3	1
Celkem	252	100

3. Jaký je hlavní obor vašeho působení?

Mezi respondenty převažují jako hlavní obory působení vzdělávání (napříč všemi typy organizací), poradenství v sociálních oblastech (včetně vzdělávání) a projektový management.

4. Jaké jsou cílové skupiny, ke kterým se vztahuje vaše expertiza?

Dotázaní experti / znalostní organizace se věnují určité skupině nebo i více skupinám najednou. Celkově na otázku odpovědělo 303 respondentů. Největší skupiny dle jejich zaměření představují nezaměstnaní (44 % respondentů) a mládež (43 %). Přes 30 % respondentů se věnuje skupinám starších pracovníků (37 %), absolventů (33 %) a žen (31 %).

⁵ Na dotazník odpověděli i respondenti, kteří nebyli přímo osloveni - dotazník byl k dispozici na webu všem zájemcům.

Tabulka 40 – Cílová skupina expertizy

Cílová skupina expertizy	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Nezaměstnaní	131	44
Mládež	127	43
Starší pracovníci	110	37
Absolventi	100	33
Ženy	94	31
Děti	80	27
Fyzicky zdravotně postižení	78	26
Jiná cílová skupina	69	23
Osoby pečující o osobu blízkou	68	23
Místní komunita	66	22
Mentálně zdravotně postižení	63	21
Senioři v důchodu	59	20
Etnické menšiny	55	18
Problémová mládež	54	18
Děti s poruchami učení	45	15
Dlouhodobě nemocní	31	10
Děti v ústavní výchově	31	10
Osoby propuštěné z výkonu trestu	21	7
Imigranti	19	6
Bezdomovci	18	6
Osoby závislé na návykových látkách	18	6
Osoby v azylových domech	16	5
Jiné organizace	15	5
Umírající	14	5
Oběti domácího násilí	11	4
Osoby ve výkonu trestu	7	2
	1434	480

5. Jaký typ zkušeností máte s novými řešeními sociálních problémů a potřeb?

Mezi zkušenostmi, které mají respondenti s analýzou a hodnocením sociálních inovací, převládají zkušenosti s identifikací problémů, výzkumem a vývojem (46 %) a dále také s hodnocením / výběrem projektových žádostí (45 %). Tyto možnosti zvolila téměř polovina z 280 respondentů. S poradenstvím orgánům státní správy a samosprávy má zkušenost 41 %, se specifickým zaměřením výzkumu, vývoje a podpory na sociální inovace uvádí 21 % respondentů a s evaluací impaktu nových řešení 12 % respondentů.

Svoje zkušenosti se sociálními inovacemi specifikuje malý počet respondentů. V případě uváděné zkušenosti s evaluací impaktu není žádný z uváděných odkazů relevantní. V případě zkušenosti se sociálními inovacemi lze pouze pět konkrétních příkladů považovat za tematicky relevantní (ale bez konkretizace obsahu zkušenosti).

Tabulka 41 – Zkušenosti s novými řešeními sociálních problémů a potřeb

Zkušenosti s novými řešeními sociálních problémů a potřeb	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Identifikace problémů, výzkum a vývoj	127	46
Hodnocení/výběr projektových žádostí	124	44
Poradenství orgánům státní správy a samosprávy	112	41
Nastavení a realizace podpory nových řešení	95	34
Inkubace nových řešení, podpora jejich rozvoje a šíření	83	30
Výzkum, vývoj a podpora se specifickým zaměřením na sociální inovace	57	21
Srovnání a vyhodnocení alternativních přístupů	56	20
Jiná expertiza	37	13
Evaluace impaktu nových řešení	32	11
	723	262

6. Můžete uvést příklad nebo příklady sociálních inovací, které považujete za zajímavé?

Uvedeno je celkem 220 příkladů sociálních inovací (bez duplicit a pouze obecných vyjádření). Zčásti jde o odkazy na konkrétní projekty nebo organizace, zčásti o šířeji používané přístupy.

2.4.2 Řešení a jejich podpora

7. Jaké jsou podle vašeho názoru překážky pro sociální inovace v ČR?

Podle respondentů je největší překážkou pro sociální inovace v ČR nedostatek finančních zdrojů. Za zásadní překážku ji považuje 115 ze 182 respondentů. Zásadní význam je také přisuzován skutečnosti, že vnější finanční zdroje nepodporují změny nebo nová řešení. Ty zároveň omezuje nadměrná regulace, legislativa, neochota nadřízených orgánů ke změnám a nedostatečné znalosti o problému. Kapacitní omezení jsou zmiňována u tvorby i realizace nových řešení.

Na druhou stranu za nejméně významný problém respondenti považují rizikovost změn, které mohou ohrozit stávající aktivity; strnulost poptávky (změny nejsou potřebné); skutečnost, že komunita změny nechce; uspokojování krátkodobých cílů a to, že CS nemá zájem o inovační podporu.

Vnímání významnosti překážek sociálních inovací ukazuje, jak respondenti vnímají nároky inovačního řešení. Překážky, které se v praxi projektů pilotních výzev B7 a D7 ukázaly jako zásadní, jsou respondenty vnímány jako nejméně významné a naopak.

Tabulka 42 – Překážky pro sociální inovace

Překážky pro sociální inovace	Počet odpovědí	Význam (podíl odpovědí)		
		Zásadní	Dílčí	Malý
Chybí dostatečné finanční zdroje	182	63 %	30 %	7 %
Chybějící informace o nových řešeních a postupech	172	41 %	44 %	15 %
Nadměrná regulace neumožňuje/omezuje změny	171	51 %	36 %	12 %
Chybí motivace ke změnám/vedení organizací nemá o nové přístupy zájem	171	41 %	44 %	15 %
Nedostatečné znalosti/data o problému	168	44 %	43 %	13 %
Špatné zkušenosti se změnami, obava z neúspěchu	166	29 %	51 %	20 %
Chybí vhodní partneři	163	26 %	49 %	25 %
Chybí potřebná legislativa	162	46 %	36 %	18 %
Poskytovaná podpora nepreferuje/neumožňuje inovace	161	35 %	47 %	17 %
Cílová skupina nemá zájem o nové přístupy/služby/produkty	161	30 %	35 %	35 %
Nedostatečné lidské kapacity	160	31 %	44 %	24 %
Nedostatečné kapacity k realizaci/zavedení nových řešení	157	41 %	46 %	13 %
Pracovníci organizací změny nechtějí	157	24 %	52 %	24 %
Nedostatečné kapacity k tvorbě nových řešení	156	42 %	44 %	13 %
Vnější finanční zdroje nepodporují změny nebo nová řešení	155	43 %	42 %	15 %
Komunita (lokální, regionální) nechce změny	152	17 %	51 %	32 %
Nadřízené subjekty/poskytovatelé zdrojů změny nechtějí	149	47 %	40 %	13 %
Změny jsou příliš rizikové, mohou ohrozit stávající aktivity	143	14 %	36 %	50 %
Je nutno uspokojovat především krátkodobé cíle a potřeby	140	26 %	41 %	34 %
Změny nejsou potřebné, stávající praxe převážně vyhovuje	118	22 %	37 %	41 %
Významnější změny nejsou potřebné, stávající praxe vyhovuje	109	20 %	36 %	44 %

8. Můžete prosím uvést případné další překážky sociálně inovačních aktivit, které považujete za důležité?

Respondenti zmiňují zejména omezení dotačních programů a jejich realizátorů při podpoře inovací, upřednostňování standardních přístupů, přetrvávající pojetí inovací v technickém pojetí, nedostatečnou informovanost o sociálních inovacích, absenci dlouhodobé strategie řešení sociálních problémů, chybějící podporu začínajících sociálních inovátorů, nejasnost kritérií při výběru inovací, chybějící spolupráci různých institucionálních sektorů, finanční udržitelnost sociálních inovací.

9. Jaký přetrvávající sociální problém / společenská potřeba vybrané cílové skupiny nebo skupin vyžaduje podle vás nové řešení?

Dle odpovědí respondentů (209) vyžaduje nová řešení hlavně nezaměstnanost (48 %) a starší pracovníci (41 %). Další významnou skupinu vyžadující nová řešení představují mladí lidé, respektive mládež, problémová mládež a absolventi (36 %).

Tabulka 43 – Nová řešení pro cílové skupiny, možnost vícečetné odpovědi

Nová řešení pro cílové skupiny	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Nezaměstnaní	95	48
Starší pracovníci	80	41
Mládež	70	36
Problémová mládež	64	33
Zdravotně postižení - fyzicky	61	31
Absolventi	61	31
Osoby pečující o osobu blízkou	57	29
Ženy	55	28
Senioři v důchodu	53	27
Etnické menšiny	51	26
Zdravotně postižení - mentálně	50	25
Dlouhodobě nemocní	48	24
Místní komunita	43	22
Děti	40	20
Umírající	39	20
Děti v ústavní výchově	33	17
Oběti domácího násilí	30	15
Děti s poruchami učení	28	14
Bezdomovci	28	14
Osoby závislé na návykových látkách	24	12
Osoby propuštěné z výkonu trestu	23	11
Imigranti	22	11
Osoby v azylových domech	21	11
Jiné cílové skupiny	16	8
Jiná organizace	11	6
Osoby ve výkonu trestu	9	5
	1112	565

10. Na jaká témata by se organizace měly zaměřovat při vytváření nových řešení a významných zlepšení v sociální oblasti?

Více než dvě třetiny (68 % z 208) respondentů upřednostňuje zaměření na vzdělávání a zvyšování kvalifikace, tedy tradiční téma strukturálních fondů. Téměř polovina respondentů (47 %) zdůrazňuje sociální podnikání. Další významná skupina uvádí jako žádoucí zaměření nové způsoby poskytování služeb (46 %) a zvýšení efektivnosti stávajících služeb (42 %).

Tabulka 44 – Témata při vytváření nových řešení a významných zlepšení

Témata při vytváření nových řešení a významných zlepšení	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Vzdělávání, zvyšování kvalifikace	141	68
Sociální podnikání	97	47
Nové způsoby poskytování služeb	94	46
Zvýšení efektivity stávajících služeb	86	42
Rozvoj občanské společnosti	77	37
Nové formy partnerství	75	36
Společenská odpovědnost organizací	73	35
Rozvoj komunity	71	35
Nabídka nových služeb	69	34
Aktivizace/empowerment znevýhodněných skupin	65	32
Využití informačních technologií	61	30
Lokální iniciativy pro řešení problémů	61	30
Využití volného času	59	29
Rozvoj kapacit neziskového sektoru	59	29
Výzkum a vývoj nových řešení	54	26
Institucionální kvalita/kvalita správy	51	25
Nové formy financování	41	20
Analýza a evaluace nových řešení	39	19
Alternativní ekonomické modely	38	18
Rozvoj místních kapacit pro nová řešení	33	16
Inovace pracoviště	30	15
Nové formy komunikace	27	13
Využití velkých/otevřených dat	21	10
Inovace pracoviště	15	7
Jiná témata	6	3
	1489	723

11. Jaké formy a nástroje podpory považujete pro realizaci nových řešení a významných zlepšení v sociální oblasti za vhodné/potřebné?

Na otázku odpovídalo 209 respondentů, více než polovina z nich považuje za vhodné / potřebné vzdělávací programy (63 %), granty pro zavádění již vytvořeného nového řešení (62 %), granty pro počáteční vývoj nového řešení (59 %), granty pro šíření (již vyvinutého) nového řešení (55 %) a stáže a mobilitu (51 %).

Tabulka 45 – Formy a nástroje pro realizaci nových a významných zlepšení

Formy a nástroje pro realizaci nových a významných zlepšení	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Vzdělávací programy	132	63
Granty pro zavádění již vytvořeného nového řešení	129	62
Grant pro počáteční vývoj nového řešení	124	59
Granty pro šíření (již vyvinutého) nového řešení	115	55
Stáže a mobilita	107	51
Individuální poradenství pro nová řešení (mentoring, coaching)	95	46
Osvětové kampaně	69	33
Ocenění a odměny pro úspěšná nová řešení	61	29
Daňové pobídky	61	29
Fondy sociálních investic/inovací	60	29
Individuální poradenství pro rozvoj vnitřních kapacit	55	26
Individuální poradenství pro analýzy a evaluaci nových řešení	51	24
Platformy pro sdílení námětů a zkušeností	48	23
Zvýhodněné půjčky	45	22
Inovační vouchery na získání znalostních služeb	44	21
Informační zdroje	44	21
Inkubátory/laboratoře pro sociální inovace	43	21
Síťování, klastry	41	20
Veřejné zakázky nových řešení	35	17
Stínování	34	16
Dluhové financování	30	14
Crowdfunding	27	13
Trpělivý kapitál	25	12
Platformy pro otevřená data	19	9
Venture filantropie	13	6
Crowdsourcing	13	6
Bondy sociálního impaktu	11	5
Jiné nástroje	7	3
	1538	736

2.5 Srovnání odpovědí na vybrané otázky u různých skupin respondentů

Pro vybrané otázky, které byly shodně položeny různým skupinám respondentů, je provedeno srovnání odpovědí. Srovnávané otázky zahrnují nejvýznamnější cílové skupiny a potřebnost nových řešení těchto problémů, překážky sociálních inovací, upřednostňované oblasti a nástroje jejich podpory.

1. Jaký je význam cílových skupin podle stávajícího zaměření podpory nebo expertizy a podle potřebnosti nového řešení?

Rozdíly mezi stávajícím zaměřením respondentů na cílové skupiny (otázka č. 4) a potřebností nového řešení pro cílové skupiny (otázka č. 9 - experti, 12 - poskytovatele podpory, resp. 17 - poskytovatelé služeb) jsou spíše malé. V dalším kole šetření je tedy vhodné ponechat otázku pouze na stávající zaměření a prostor pro případné náměty a pro nová řešení poskytnout v komentáři.

Tabulka 46 – Cílová skupina stávající a vyžadující nová řešení – experti a znalostní organizace

Stávající zaměření		Potřeba nových řešení	
Cílová skupina	[%]	Cílová skupina	[%]
Nezaměstnaní	9,1	Nezaměstnaní	8,5
Mládež	8,9	Starší pracovníci	7,2
Starší pracovníci	7,7	Mládež	6,3
Absolventi	7,0	Problémová mládež	5,8
Ženy	6,6	Fyzicky zdravotně postižení	5,5
Děti	5,6	Absolventi	5,5
Fyzicky zdravotně postižení	5,4	Osoby pečující o osobu blízkou	5,1
Jiná cílová skupina	4,8	Ženy	4,9
Osoby pečující o osobu blízkou	4,7	Senioři v důchodu	4,8
Místní komunita	4,6	Etnické menšiny	4,6
Mentálně zdravotně postižení	4,4	Mentálně zdravotně postižení	4,5
Senioři v důchodu	4,1	Dlouhodobě nemocní	4,3
Etnické menšiny	3,8	Místní komunita	3,9
Problémová mládež	3,8	Děti	3,6
Děti s poruchami učení	3,1	Umírající	3,5
Dlouhodobě nemocní	2,2	Děti v ústavní výchově	3,0
Děti v ústavní výchově	2,2	Oběti domácího násilí	2,7
Osoby propuštěné z výkonu trestu	1,5	Děti s poruchami učení	2,5
Imigranti	1,3	Bezdomovci	2,5
Bezdomovci	1,3	Osoby závislé na návykových látkách	2,2
Osoby závislé na návykových látkách	1,3	Osoby propuštěné z výkonu trestu	2,1
Osoby v azylových domech	1,1	Imigranti	2,0
Jiné organizace	1,0	Osoby v azylových domech	1,9
Umírající	1,0	Jiné cílové skupiny	1,4
Oběti domácího násilí	0,8	Jiné organizace	1,0
Osoby ve výkonu trestu	0,5	Osoby ve výkonu trestu	0,8
	100,0		100,0

Tabulka 47 – Cílová skupina stávající a vyžadující nová řešení – poskytovatelé podpory

Stávající zaměření		Potřeba nových řešení	
Cílová skupina	[%]	Cílová skupina	[%]
Nezaměstnaní	7,5	Nezaměstnaní	9,6
Fyzicky zdravotně postižení	7,3	Fyzicky zdravotně postižení	7,0
Mentálně zdravotně postižení	6,7	Bezdomovci	6,9
Bezdomovci	5,6	Mentálně zdravotně postižení	6,7
Mládež	5,6	Starší pracovníci	6,4
Osoby propuštěné z výkonu trestu	5,1	Problémová mládež	5,4
Osoby pečující o osobu blízkou	5,0	Mládež	5,2
Senioři v důchodu	4,7	Absolventi	5,2
Etnické menšiny	4,6	Etnické menšiny	5,1
Osoby v azylových domech	4,4	Osoby pečující o osobu blízkou	4,5
Starší pracovníci	4,3	Dlouhodobě nemocní	3,9
Děti	4,3	Osoby propuštěné z výkonu trestu	3,6
Dlouhodobě nemocní	4,1	Osoby v azylových domech	3,3
Ženy	4,0	Ženy	3,3
Absolventi	3,9	Senioři v důchodu	3,1
Problémová mládež	3,4	Děti	3,0
Osoby závislé na návykových látkách	3,2	Děti v ústavní výchově	2,8
Místní komunita	3,0	Osoby závislé na návykových látkách	2,7
Děti v ústavní výchově	2,5	Umírající	2,5
Umírající	2,4	Oběti domácího násilí	2,2
Oběti domácího násilí	1,9	Místní komunita	2,1
Jiná cílová skupina	1,6	Děti s poruchami učení	1,3
Imigranti	1,6	Imigranti	1,3
Osoby ve výkonu trestu	1,6	Osoby ve výkonu trestu	1,2
Děti s poruchami učení	1,2	Jiné organizace	1,2
Jiné organizace	0,5	Jiná cílová skupina	0,4
	100,0		100,0

Tabulka 48 – Cílová skupina stávající a vyžadující nová řešení – poskytovatelé služeb

Stávající zaměření		Potřeba nových řešení	
Cílová skupina	[%]	Cílová skupina	[%]
Fyzicky zdravotně postižení	11,1	Senioři v důchodu	9,0
Senioři v důchodu	10,8	Mentálně zdravotně postižení	8,8
Mentálně zdravotně postižení	9,0	Fyzicky zdravotně postižení	8,1
Osoby s duševním onemocněním	6,3	Osoby s duševním onemocněním	8,1
Děti	6,2	Nezaměstnaní	6,2
Mládež	5,2	Dlouhodobě nemocní	4,2
Dlouhodobě nemocní	4,6	Problémová mládež	4,2
Nezaměstnaní	4,3	Mládež	4,1
Ženy	3,9	Děti	4,1
Problémová mládež	3,4	Etnické menšiny	4,0
Osoby pečující o osobu blízkou	3,4	Osoby pečující o osobu blízkou	4,0
Etnické menšiny	3,3	Umírající	3,8
Jiná cílová skupina	3,0	Starší pracovníci	3,5
Osoby v azylových domech	2,8	Bezdomovci	3,4
Bezdomovci	2,8	Osoby závislé na návykových látkách	3,2
Místní komunita	2,6	Děti v ústavní výchově	2,7
Oběti domácího násilí	2,4	Jiná cílová skupina	2,6
Starší pracovníci	2,2	Ženy	2,4
Osoby závislé na návykových látkách	2,2	Osoby v azylových domech	2,2
Umírající	2,1	Děti s poruchami učení	2,0
Děti s poruchami učení	1,9	Oběti domácího násilí	2,0
Děti v ústavní výchově	1,5	Místní komunita	1,9
Osoby propuštěné z výkonu trestu	1,4	Absolventi	1,7
Absolventi	1,3	Osoby propuštěné z výkonu trestu	1,5
Imigranti	0,9	Imigranti	0,7
Osoby ve výkonu trestu	0,8	Osoby ve výkonu trestu	0,7
	100,0		100,0

2. Jaký přetrvávající sociální problém / společenská potřeba vybrané cílové skupiny nebo skupin vyžaduje podle vás nové řešení?

Pokud srovnáváme priority cílových skupin podle potřebnosti nových řešení mezi různými typy respondentů, nejvýraznější rozdíly se vztahují ke skupině seniorů v důchodu, kteří jsou pro poskytovatele služeb klíčoví. Výrazně nižší význam této skupině naopak přisuzují experti (cca v polovině případů oproti poskytovatelům služeb), a zejména poskytovatelé podpory (pouze v třetině případů). Naopak u druhé nejvýznamnější cílové skupiny z hlediska poskytovatelů služeb (mentálně a fyzicky zdravotně postižení) se větší rozdíl projevuje u expertů. V těchto podrobnostech a rozdílech se odráží specifika respondentů, což ukazuje také nižší význam nezaměstnaných pro poskytovatele služeb oproti dominanci této skupiny u expertů i poskytovatelů podpory.

V případě cílových skupin, které jsou považovány za významné jenom malým počtem respondentů ve všech jejich typech, je možno předpokládat opomíjení těchto CS. Patří k nim zejména osoby ve výkonu trestu, propuštění z výkonu trestu a imigranti.

Experti se od zbývajících dvou typů respondentů liší v případě cílových skupin místní komunity, kterou považují častěji za významnou, a u bezdomovců a osob v azylových domech, jejichž význam je oproti ostatním dvěma typům respondentů pro experty naopak spíše malý.

Tabulka 49 – Cílová skupina vyžadující nová řešení

Experti		Poskytovatelé podpory		Poskytovatelé služeb	
Cílová skupina	[%]	Cílová skupina	[%]	Cílová skupina	[%]
Nezaměstnaní	8,5	Nezaměstnaní	9,6	Senioři v důchodu	9,0
Starší pracovníci	7,2	Fyzicky postižení	7,0	Mentálně postižení	8,8
Mládež	6,3	Bezdomovci	6,9	Fyzicky postižení	8,1
Problémová mládež	5,8	Mentálně postižení	6,7	Nezaměstnaní	6,2
Fyzicky postižení	5,5	Starší pracovníci	6,4	Dlouhodobě nemocní	4,2
Absolventi	5,5	Problémová mládež	5,4	Problémová mládež	4,2
Osoby pečující	5,1	Mládež	5,2	Mládež	4,1
Ženy	4,9	Absolventi	5,2	Děti	4,1
Senioři v důchodu	4,8	Etnické menšiny	5,1	Etnické menšiny	4,0
Etnické menšiny	4,6	Osoby pečující	4,5	Osoby pečující	4,0
Mentálně postižení	4,5	Dlouhodobě nemocní	3,9	Umírající	3,8
Dlouhodobě nemocní	4,3	Propuštění z VTOS	3,6	Starší pracovníci	3,5
Místní komunita	3,9	Osoby v azyl. domech	3,3	Bezdomovci	3,4
Děti	3,6	Ženy	3,3	Osoby závislé	3,2
Umírající	3,5	Senioři v důchodu	3,1	Děti v ústavní výchově	2,7
Děti v ústavní výchově	3,0	Děti	3,0	Ženy	2,4
Oběti domácího násilí	2,7	Děti v ústavní výchově	2,8	Osoby v azyl. domech	2,2
Děti s poruchami učení	2,5	Osoby závislé	2,7	Děti s poruchami učení	2,0
Bezdomovci	2,5	Umírající	2,5	Oběti domácího násilí	2,0
Osoby závislé	2,2	Oběti domácího násilí	2,2	Místní komunita	1,9
Propuštění z VTOS	2,1	Místní komunita	2,1	Absolventi	1,7
Imigranti	2,0	Děti s poruchami učení	1,3	Propuštění z VTOS	1,5
Osoby v azyl. domech	1,9	Imigranti	1,3	Imigranti	0,7
Osoby ve VTOS	0,8	Osoby ve VTOS	1,2	Osoby ve VTOS	0,7

3. Jaké jsou podle vašeho názoru překážky pro sociální inovace v ČR?

V souhrnu je možno konstatovat, že poskytovatelé služeb vnímají překážky inovací v průměru jako významnější, a to pouze s malým rozdílem oproti expertům, ale s větším rozdílem oproti poskytovatelům podpory.

Pokud srovnáváme hlediska expertů a hlediska poskytovatelů služeb v případě překážek inovací je zřejmé významně horší hodnocení znalostních kapacit poskytovatelů, tedy potenciálních tvůrců inovace, zatímco poskytovatelé kladou důraz na chybějící vnitřní kapacity. Naopak shoda panuje ve stížnostech na systémové překážky a nízkou inovační poptávku.

Poskytovatelé podpory ve srovnání s realizátory inovací za nejvýznamnější překážky považují nedostatečné vnitřní zdroje v rozsahu i kvalitě podpořených organizací. Význam neinovativního působení poskytované podpory je z jejich hlediska výrazně nižší (ale nikoli zanedbatelný).

Tabulka 50 – Překážky pro sociální inovace

Překážky pro sociální inovace					
Experti	Průměr*	Poskytovatelé podpory	Průměr*	Poskytovatelé služeb	Průměr*
Chybějící vnitřní finanční zdroje	1,44	Nedostatečné kapacity pro realizaci	1,59	Chybějící vnitřní finanční zdroje	1,38
Nadměrná regulace	1,61	Nedostatečné lidské kapacity	1,59	Vnější zdroje nepodporují změny	1,53
Odpor nadřazených subjektů	1,66	Chybějící potřebná legislativa	1,64	Nedostatečné lidské kapacity	1,81
Nedostatečné znalosti/data o problému	1,69	Nedostatečné kapacity k tvorbě inovací	1,71	Chybějící potřebná legislativa	1,81
Nedostatečné kapacity k tvorbě inovací	1,71	Chybějící vnitřní finanční zdroje	1,74	Nedostatečné kapacity pro realizaci	1,88
Vnější zdroje nepodporují změnu	1,72	Nezájem cílové skupiny	1,81	Odpor nadřazených subjektů	1,92
Nedostatečné kapacity pro realizaci	1,72	Odpor nadřazených subjektů	1,82	Nadměrná regulace	1,92
Chybějící potřebná legislativa	1,72	Nedostatečné znalosti o problému	1,84	Nedostatečné kapacity k tvorbě inovací	1,95
Chybějící informace o inovacích	1,73	Podpora neumožňuje inovace	1,85	Preference krátkodobých potřeb	1,98
Chybějící motivace/zájem vedení	1,74	Významnější změny nejsou potřebné	1,90	Významnější změny nejsou potřebné	2,21
Podpora neumožňuje inovace	1,82	Chybějící motivace/zájem vedení	1,95	Chybějící vhodní partneři	2,32
Špatné zkušenosti se změnami	1,91	Chybějící vhodní partneři	1,95	Nezájem cílové skupiny	2,34
Nedostatečné lidské kapacity	1,93	Komunita nechce změny	2,00	Změny nejsou potřebné	2,39
Pracovníci organizací změny nechtějí	1,99	Špatné zkušenosti se změnami	2,07	Komunita nechce změny	2,40
Chybějící vhodní partneři	1,99	Změny nejsou potřebné	2,18	Chybějící informace o inovacích	2,48
Cílová skupina nemá zájem	2,06	Preference krátkodobých potřeb	2,24	Nedostatečné znalosti	2,57
Preference krátkodobých potřeb	2,08	Pracovníci organizací změny nechtějí	2,27	Změny jsou příliš rizikové	2,59
Komunita nechce změny	2,14	Změny jsou příliš rizikové	2,48	Pracovníci organizace změny nechtějí	2,60

* Jedná se o průměr odpovědí ohledně významnosti, kdy pro význam zásadní byla přiřazena hodnota 1, dílčí 2 a malý 3. Čím nižší je hodnota průměru, tím je překážka významnější a naopak.

4. Na jaká témata by se organizace měly zaměřovat při vytváření nových řešení a významných zlepšení v sociální oblasti?

5. Jaké formy a nástroje podpory považujete pro realizaci nových řešení a významných zlepšení v sociální oblasti za vhodné/potřebné?

V preferovaných tématech inovací se skupiny expertů a poskytovatelů služeb spíše shodují, experti kladou větší důraz na sociální podnikání (které je v českých podmínkách ztotožňováno se sociálními inovacemi z důvodu neznalosti jiných přístupů), poskytovatelé služeb zdůrazňují zvyšování jejich efektivity. Téměř totožné jsou u obou skupin upřednostňované nástroje podpory, tj. převažují tradiční vzdělávací programy, granty, stáže a mobilita.

Preferovaná témata podpory jsou podobná i mezi poskytovateli podpory a služeb, tedy opět tradiční – vzdělávání a zvyšování kvalifikace, zvyšování efektivity služeb, stejně jako v případě žádoucích forem podpory (vzdělávací programy, granty, stáže a mobilita).

Tabulka 51 - Témata při vytváření nových řešení a významných zlepšení

Témata při vytváření nových řešení a významných zlepšení					
Experti	[%]	Poskytovatelé služeb	[%]	Poskytovatelé podpory	[%]
Vzdělávání, zvyšování kvalifikace	9,5	Vzdělávání, zvyšování kvalifikace	12,1	Vzdělávání, zvyšování kvalifikace	11,1
Sociální podnikání	6,5	Zvýšení efektivity stávajících služeb	11,2	Zvýšení efektivity stávajících služeb	8,3
Nové způsoby poskytování služeb	6,3	Nové způsoby poskytování služeb	10,6	Sociální podnikání	8,2
Zvýšení efektivity stávajících služeb	5,8	Nabídka nových služeb	8,9	Rozvoj komunity	5,5
Rozvoj občanské společnosti	5,2	Sociální podnikání	6,2	Nové formy partnerství	5,5
Nové formy partnerství	5,0	Nové formy partnerství	5,7	Nové způsoby poskytování služeb	5,3
Společenská odpovědnost organizací	4,9	Využití volného času	5,4	Aktivizace/empowerment znevýhodněných	5,3
Rozvoj komunity	4,8	Rozvoj komunity	4,9	Lokální iniciativy pro řešení problémů	5,0
Nabídka nových služeb	4,6	Inovace pracoviště	4,8	Rozvoj občanské společnosti	4,9
Aktivizace/empowerment znevýhodněných	4,4	Využití informačních technologií	4,4	Využití volného času	4,7
Využití informačních technologií	4,1	Rozvoj místních kapacit pro nová řešení	3,7	Nabídka nových služeb	4,4
Lokální iniciativy pro řešení problémů	4,1	Aktivizace/empowerment znevýhodněných	3,4	Rozvoj kapacit neziskového sektoru	4,4
Využití volného času	4,0	Rozvoj kapacit neziskového sektoru	3,2	Rozvoj místních kapacit pro nová řešení	3,6
Rozvoj kapacit neziskového sektoru	4,0	Rozvoj občanské společnosti	2,9	Využití informačních technologií	3,5
Výzkum a vývoj nových řešení	3,6	Lokální iniciativy pro řešení problémů	2,3	Institucionální kvalita/kvalita správy	3,0
Institucionální kvalita/kvalita správy	3,4	Nové formy financování	2,1	Inovace pracoviště	3,0
Nové formy financování	2,8	Analýza a evaluace nových řešení	1,7	Výzkum a vývoj nových řešení	3,0
Analýza a evaluace nových řešení	2,6	Výzkum a vývoj nových řešení	1,4	Nové formy financování	2,8
Alternativní ekonomické modely	2,6	Institucionální kvalita/kvalita správy	1,0	Analýza a evaluace nových řešení	2,2
Rozvoj místních kapacit pro nová řešení	2,2	Alternativní ekonomické modely	0,7	Nové formy komunikace	1,4
Inovace pracoviště	2,0	Nové formy komunikace	0,6	Alternativní ekonomické modely	1,3
Nové formy komunikace	1,8	Jiná témata	0,4	Jiná témata	0,8
Využití velkých/otevřených dat	1,4	Využití velkých/otevřených dat	0,1	Využití velkých/otevřených dat	0,6

Tabulka 52 - Formy a nástroje pro realizaci nových a významných zlepšení

Formy a nástroje pro realizaci nových a významných zlepšení					
Experti	[%]	Poskytovatelé služeb	[%]	Poskytovatelé podpory	[%]
Vzdělávací programy	8,6	Vzdělávací programy	10,9	Vzdělávací programy	9,3
Granty pro zavádění již vytvořeného řešení	8,4	Granty pro zavádění již vytvořeného řešení	10,8	Stáže a mobilita	8,0
Grant pro počáteční vývoj nového řešení	8,1	Grant pro počáteční vývoj nového řešení	9,2	Granty pro zavádění již vytvořeného řešení	7,4
Granty pro šíření nového řešení	7,5	Granty pro šíření nového řešení	9,1	Grant pro počáteční vývoj nového řešení	7,2
Stáže a mobilita	7,0	Stáže a mobilita	8,0	Granty pro šíření nového řešení	6,9
Individuální poradenství	6,2	Fondy sociálních investic/inovací	5,7	Individuální poradenství	6,3
Osvětové kampaně	4,5	Individuální poradenství	5,0	Ocenění pro úspěšná nová řešení	5,2
Ocenění pro úspěšná nová řešení	4,0	Informační zdroje	4,5	Daňové pobídky	4,6
Daňové pobídky	4,0	Osvětové kampaně	4,1	Individuální poradenství kapacit	4,4
Fondy sociálních investic/inovací	3,9	Ocenění pro úspěšná nová řešení	3,9	Informační zdroje	4,3
Individuální poradenství pro rozvoj kapacit	3,6	Individuální poradenství pro rozvoj kapacit	3,6	Fondy sociálních investic/inovací	4,1
Poradenství pro analýzy a evaluaci	3,3	Platformy pro sdílení námětů a zkušeností	3,2	Osvětové kampaně	3,8
Platformy pro sdílení námětů a zkušeností	3,1	Poradenství pro analýzy/evaluaci	3,0	Inkubátory/laboratoře pro sociální inovace	3,7
Zvýhodněné půjčky	2,9	Veřejné zakázky nových řešení	2,4	Poradenství pro analýzy a evaluaci	2,8
Inovační vouchery na znalostní služby	2,9	Dluhové financování	2,3	Inovační vouchery na znalostní služby	2,6
Informační zdroje	2,9	Daňové pobídky	2,1	Platformy pro sdílení námětů a zkušeností	2,6
Inkubátory/laboratoře pro sociální inovace	2,8	Síťování, klastry	1,7	Trpělivý kapitál	2,5
Síťování, klastry	2,7	Zvýhodněné půjčky	1,6	Zvýhodněné půjčky	2,5
Veřejné zakázky nových řešení	2,3	Trpělivý kapitál	1,4	Veřejné zakázky nových řešení	2,5
Stínování	2,2	Inkubátory/laboratoře pro sociální inovace	1,4	Síťování, klastry	2,5
Dluhové financování	2,0	Inovační vouchery na znalostní služby	1,3	Dluhové financování	2,3
Crowdfunding	1,8	Platformy pro otevřená data	0,9	Crowdfunding	1,1
Trpělivý kapitál	1,6	Venture filantropie	0,8	Stínování	1,1
Platformy pro otevřená data	1,2	Stínování	0,8	Venture filantropie	0,6
Venture filantropie	0,8	Crowdfunding	0,7	Platformy pro otevřená data	0,6
Crowdsourcing	0,8	Crowdsourcing	0,4	Crowdsourcing	0,6
Bondy sociálního impaktu	0,7	Bondy sociálního impaktu	0,2	Bondy sociálního impaktu	0,3

3 Závěry a doporučení

Na základě výsledků realizovaného šetření, zkušeností z pilotních výzev na podporu sociálních inovací v OP LZZ B7 a D7 a výzkumných aktivit realizovaných na téma sociálních inovací zejména v projektech 7. Rámcového programu pro výzkum a technologický vývoj (FP7) financovaných Evropskou komisí považujeme za nejvýznamnější následující doporučení pro další podporu rozvoje sociálně inovačních kapacit v České republice.

1. Znalost konceptu sociálních inovací a jejich podpora

Doporučení

ŘO OPZ by měl aktivně působit na zvýšení povědomí o konceptu sociálních inovací a znalostí mezi relevantními subjekty s cílem zvýšit finanční podporu sociálních inovací poskytovanou i z jiných zdrojů než je OPZ.

ŘO OPZ by měl realizovat osvětové a informační aktivity o konceptu sociálních inovací (např. semináře, konference, kulaté stoly) směřované zejména na veřejné ale i soukromé poskytovatele podpory sociálních a dalších prospěšných služeb. Cílem je zvýšit objem finanční podpory sociálních inovací, tj. podpory zaměřené na výrazně inovační aktivity, ne na dílčí zlepšení, která jsou nová jen pro danou organizaci nebo lokalitu. V rámci osvětových a informačních aktivit by měla být sdílená dobrá praxe v postupech podpory sociálních inovací, zejména v oblasti hodnocení novosti navržených řešení a evaluace jejich přínosů a zlepšení oproti alternativám. Tyto postupy jsou klíčové pro to, aby podpořené inovační projekty v co největší míře přinášely zlepšení pro CS a tyto efekty byly dostatečně ověřeny (doloženy) sebe-evaluací.

Odůvodnění - závěry

Nízká inovačnost stávajících poskytovatelů služeb a jejich aktivit odpovídá málo inovačnímu charakteru podpory, kde převažuje financování běžných služeb pro klienty, přičemž podpora nových řešení je ojedinělá. Organizace nemají ve větší míře k dispozici finanční prostředky, které by mohly využít na vývoj a zavádění sociálních inovací, takže jejich inovační kapacity nejsou rozvíjeny a efektivně využity.

Nízká inovačnost poskytované podpory zejména ze strany subjektů veřejné správy a samosprávy je dána jejich malým povědomím o konceptu sociálních inovací a související malou důvěrou v jejich potenciál pro zvýšení efektivity aktivit. Poskyvatelé podpory také nemají dostatečnou znalost konkrétních postupů zejm. pro hodnocení a výběr inovačních projektů a metod jejich evaluace. Tyto postupy je ale nutné aplikovat pro zajištění efektivity podpory SI.

Podpora SI je přirozeně omezena tím, že v oblasti sociálních a společensky prospěšných služeb, které jsou převážně financovány z veřejných zdrojů, je přímá vazba mezi náklady a výnosy aktivit dosud sledována pouze v malé míře. Není tedy vyvíjen dostatečný společenský tlak pro hledání alternativních úspornějších řešení. Nicméně lze očekávat, že i zde poroste význam hodnocení dopadů aktivit a efektivity využitých prostředků, a to zejména ze strany veřejné správy. Znalost specifických postupů podpory SI (vč. metod evaluace) by tak měla celkově zvýšit efektivitu sociálních a dalších společensky prospěšných služeb.

2. Zvyšování inovačnosti řešení společenských problémů

Doporučení

ŘO OPZ by měl podpořit zvýšení inovačnosti sociálních a dalších společensky prospěšných služeb zvyšováním znalostí o inovačních řešeních v dané oblasti a iniciovat vytváření zásadně nových řešení.

Pro zvýšení inovačnosti v dané oblasti by ŘO OPZ měl podpořit vnik a fungování expertních platforem, které budou zájemce seznamovat s progresivními přístupy realizovanými v zahraničí a rovněž s postupy, jak vyhodnocovat novost a výhodnost vlastního řešení oproti alternativám. Pro iniciaci nabídky zásadně nových řešení je vhodné podpořit realizaci soutěží a cen pro sociální inovace (tzv. challenge prizes).

Odůvodnění - závěry

Inovačnost většiny stávajících poskytovatelů sociálních a společensky prospěšných služeb a jejich aktivit (inovační nabídka) je spíše mělká, tj. jejich realizátoři při realizaci svých aktivit systematicky nevytvářejí nová a lepší řešení, která by významně zvyšovala přínosy aktivit pro CS, jejich udržitelnost a využití ve větším měřítku. Jde většinou o pilotní řešení s velmi omezeným dosahem (realizováno v jedné lokalitě / organizaci) nebo dopadem (přínosem pro CS).

Znalost inovačního vývoje (domácích nebo zahraničních řešení) je u inovátorů v oblasti jejich působnosti dosud na nízké úrovni. Možnost srovnání se zahraničními řešeními prostřednictvím expertních platforem má zásadní význam, protože na rozdíl od domácích poměrů zahraniční subjekty ve větší míře disponují evaluacemi efektů inovačních řešení. Rovněž představují řešení, která již byla, třeba i v omezené míře, realizována v praxi. Mohou tedy být zdrojem poučení pro domácí využití. Zvýšení této znalosti vyžaduje aktivní přístup inovátorů.

Ačkoli cíle poskytovatele podpory mohou být vysoké, schopnost vytvářet zásadně nové přístupy bude vždy mít poměrně malý počet subjektů a jejich realizace bude spojena se značným rizikem. Je však vhodné iniciovat návrhy na výrazně inovační řešení a jejich zhmotnění, a to alespoň do podoby inovačních konceptů, např. ve formě challenge prizes, pro nastolení nových témat a diskusí.

3. Vnitřní kapacity organizací pro realizaci sociálních inovací

Doporučení

ŘO OPZ by měl podpořit vnitřní kapacity organizací pro realizaci sociálních inovací.

Pro lepší využití stávajících inovačních kapacit organizací by ŘO OPZ měl podpořit zvýšení kapacit inovátorů v oblastech postupů realizace sociálních inovací a projektového řízení, např. formou realizace seminářů, workshopů nebo individuální podpory na tato témata.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Odůvodnění - závěry

Kapacity organizací na realizaci inovací se ukázaly jako nedostatečné, a to zejména v oblasti kapacit na řízení projektů a postupů realizace inovačních projektů (tj. vývoje, ověřování a zavádění sociálních inovací). Tyto vnitřní překážky inovátoři na rozdíl od expertních organizací a poskytovatelů podpory nepovažují za zásadně významné. Pro podporu zmírnění překážek z toho vyplývá, že nabízené nástroje nemusí být u žadatelů poptávány, i když by jejich využití bylo z hlediska inovační kapacity vhodné.

4. Systémové překážky zavádění sociálních inovací

Doporučení

ŘO OPZ by měl s inovátory spolupracovat při odstraňování systémových překážek, včetně legislativních.

ŘO by měl spolupracovat s inovátory při odstraňování systémových překážek inovačnosti, tedy podpořit prosazování takových systémových změn, které se v průběhu zavádění inovačních řešení ukáží jako klíčový předpoklad efektivního řešení daného problému.

Odůvodnění - závěry

Z výsledků šetření vyplývá, že významnou překážkou vytváření a zavádění inovačních řešení je nevhodné systémové nastavení v dané oblasti, tedy nevhodná nebo chybějící potřebná legislativa. Z důvodu těchto systémových překážek pak nejsou efektivně využity existující inovační kapacity tvůrců inovací, např. jsou vytvářena ojedinělá inovační řešení, která ale nepřesáhnou lokální význam.

5. Zvýšení diverzity žadatelů o inovační podporu

Doporučení

ŘO OPZ by měl podpořit sektorovou diverzitu žadatelů o inovační podporu o aktéry mimo tradiční klienty OP LZZ (NNO), a to zejména o subjekty z podnikového a výzkumného sektoru, které zvyšují efekty realizovaných inovací.

ŘO OPZ by měl cíleně vyhledávat zejména subjekty z podnikového a výzkumného sektoru, nastavit pro tento typ subjektů vhodné podmínky a nástroje podpory a dále by měl podpořit jejich spolupráci s neziskovým sektorem.

Odůvodnění - závěry

Omezením podpory na tradiční organizace v oblasti sociálních a dalších prospěšných služeb, jejichž zjištěná inovačnost je v průměru nízká, bude nízká také inovačnost podpořených projektů. Rozšíření záběru žadatelů o inovační podporu vyžaduje, aby se přizpůsobily nástroje na jejich oslovování a aby se nastavily vhodné podmínky podpory. Potřeby nových subjektů však nejsou v řadě případů dosud ani definovány, a to vzhledem k tomu, že firmy a ani výzkumná pracoviště v ČR v souhrnu neznají blíže koncept sociálních inovací a možnosti jeho praktického využití.

6. Otevřenost a spolupráce při realizaci sociálních inovací

Doporučení

ŘO OPZ by měl podpořit otevřenost a spolupráci při vývoji, šíření a systémovém zavádění sociálních inovací, a to včetně spolupráce s aktéry z veřejné správy a spolupráce se zahraničními subjekty.

ŘO OPZ by měl po žadatelích o inovační podporu vyžadovat spolupráci subjektů z různých oborů a institucionálních sektorů (vč. podnikového), klíčových pro vývoj a zavádění inovačních řešení. Měl by prověřit skutečnou připravenost partnerů, aby sociální inovace nebyla ohrožena jejich odstoupením od realizace projektu. Zahnutí klíčových partnerů (vč. mezinárodních) by měl aktivně podpořit, např. identifikací relevantních subjektů a zprostředkováním spolupráce s nimi. Je nutné stanovit takové podmínky podpory, které by neodrazovaly od zapojení do inovačního projektu a aby spolupráce byla efektivní a přínosná pro řešení a nebyla pouze formálním splněním podmínek podpory.

Odůvodnění - závěry

Otevřenost inovací má zásadní význam pro maximalizaci jejich přínosu pro CS a úspěšnosti. Nízká úroveň spolupráce mezi inovačními aktéry je také zásadní překážkou dalšího vývoje a šíření inovace a systémového zavedení inovace. Při podpoře spolupráce je nutné vzít v úvahu, že inovační řešení vyžaduje odpovídající nasazení všech zúčastněných a jeho nároky by neměly být podceňovány. Vhodné je také podpořit propojení inovátorů se zahraničními subjekty a dále se subjekty z veřejné správy, které mohou zavést inovační řešení shora jako systémovou změnu.

7. Podpora inovací pro okrajové cílové skupiny

Doporučení

ŘO OPZ by se měl zaměřit na podporu vývoje a zavádění inovací pro cílové skupiny, které jsou na okraji zájmu a které se současně nacházejí na rozhraních mezi různými resorty.

Řídící orgán OPZ by měl aktivně vyhledávat potenciální inovátory podporující cílové skupiny, které jsou v gesci více resortů, ve spolupráci s těmito organizacemi jasně identifikovat problémy přechodu CS mezi gescemi resortů a podpořit vývoj inovačních řešení pro tyto CS. Při tom by měl podpořit spolupráci relevantních resortů a vhodné nastavení příslušné legislativy.

Odůvodnění - závěry

V rámci šetření byly respondenty vnímány jako nejméně potřebné z hlediska vytváření nových řešení cílové skupiny vězňů, osob po popuštění z výkonu trestu, osob bez příštěší nebo osob závislých na drogách. U těchto cílových skupin jsou používány méně inovační postupy např. z důvodu averze vůči riziku, nevhodné legislativy atd. Na mezirezortních rozhraních, kde se tyto CS nacházejí, se objevují největší problémy (tzv. díry v systému) a také potenciál nejinovačnějších řešení, která jsou ale zároveň nejnáročnější na realizaci. Překonání překážek vyplývajících z nejasně vymezených kompetencí rezortů, nedostatečného provázání podpory a z nevhodné legislativy vyžaduje účinnou podporu poskytovatele podpory.

8. Empowerment cílové skupiny v inovačních projektech

Doporučení

ŘO OPZ by měl žadatelům a realizátorům inovačního projektu poskytnout podporu při nastavení aktivit pro posílení empowermentu CS v rámci sociální inovace (tedy schopnosti CS řešit svůj problém vlastními silami, kdy CS se tak stává spoluvůrcem inovačního řešení) a zaměřit se na empowerment při hodnocení žádostí.

ŘO OPZ by měl přímo nebo zprostředkovaně identifikovat zahraniční a případně domácí dobrou praxi empowermentu CS a seznámit s ní realizátory, případně poskytnout individuální poradenství při nastavení inovačního řešení a rozvoji dobré praxe empowermentu. Zahrnutí empowermentu v odpovídající podobě by měla být věnována dostatečná pozornost při hodnocení žádostí o podporu, tzn. že by s principem empowermentu měly být dostatečně seznámeni hodnotitelé věcných žádostí.

Odůvodnění - závěry

Empowerment znevýhodněné CS představuje jednu z klíčových charakteristik sociální inovace a podmínku její udržitelnosti, velkou výzvou je pak zejména pro výrazně znevýhodněné CS. Základem empowermentu je aktivizace CS, nicméně je potřeba zásadně odlišovat její intenzitu. Samotná aktivizace, která zahrnuje velmi jednoduché prvky, je prospěšná, nicméně klíčové je dosažení skutečného empowermentu, který oproti pouhé aktivizaci vyžaduje inovační přístupy.

Dosud při realizaci sociálních a dalších prospěšných služeb převažuje v ČR tradiční přístup k CS, kde jsou CS vnímány spíše jako pasivní příjemci služeb, bez toho, aby se aktivně zapojovaly do tvorby a realizace řešení. Při podpoře inovátorů v oblasti empowermentu mohou značně pomoci zahraniční zkušenosti, protože vyspělé země mají odpovídající tradici v aktivizačním přístupu ke znevýhodněným z CS. V ČR jsou zkušenosti s empowermentem spíše ojedinělé a většinou zatím nemají dostatečně prokázaný impakt. Na druhé straně, pokud se objeví slibné domácí postupy empowermentu, je žádoucí je využít jako inspiraci pro následovníky, a to obvykle s větším efektem než zahraniční zkušenosti.

9. Upscaling sociální inovace (další rozvoj a šíření SI)

Doporučení

ŘO OPZ pro PO 3 by měl aktivně podpořit další vývoj a šíření (upscaling) sociální inovace u projektů se slibným potenciálem využití v širším měřítku.

ŘO OPZ by měl poskytnout individuální odbornou podporu upscalingu ověřenému inovačnímu řešení, která by měla spočívat zejména ve spolupráci při identifikaci poptávky po řešení, propojování s klíčovými stakeholdery a ve finanční podpoře samotného zavedení a ověřování inovace v širším měřítku (geograficky, s další cílovou skupinou ad.).

Odůvodnění - závěry

Klíčovým kritériem úspěšnosti sociální inovace je její další rozvoj a šíření, které není pouhým násobením počátečních realizačních kapacit. Jde o kvalitativně nové řešení, de facto o inovaci inovace. I skvěle fungující lokální inovační řešení může při upscalingu zcela selhat. Upscaling sociálních inovací vyžaduje silnou odbornou podporu zejména proto, že s ním v ČR nejsou zatím zkušenosti. Na druhou stranu jsou upscalingové aktivity při respektování základních postupů při hodnocení méně rizikové, protože řešení je k dispozici a je možné ho reálně posoudit. Největší výzvu představuje identifikace reálné poptávky, a to zejména po skončení finanční podpory.

10. Nové nástroje a formy podpory sociálních inovací

Doporučení

ŘO OPZ pro PO 3 by měl podpořit lepší dostupnost a využívání inovačních nástrojů a forem podpory sociálních inovací.

ŘO OPZ pro PO 3 by měl podpořit inovační nástroje a formy podpory sociálních inovací, jako jsou inkubátory, huby, vouchery, bondy sociálního impaktu, a to primárně prostřednictvím podpory vytváření infrastruktury pro nové nástroje. Při tom by měl spolupracovat s relevantními soukromými a komerčními subjekty, které by mohly poskytnout své zdroje na fungování infrastruktury.

Odůvodnění - závěry

Nástroje a formy podpory sociálních inovací představují zásadní součást ekosystému inovací a faktor jeho rozvoje. V ČR chybí subjekty, které by ve významnější míře nabízely podporu sociálních inovací. V USA tuto roli sehrávají soukromé subjekty, v západní Evropě subjekty veřejné, resp. partnerství veřejných a soukromých subjektů. V principu se nabízí vytvoření těchto nástrojů ve spolupráci s vnějšími znalostními a komerčními subjekty, kdy infrastruktura pro nové nástroje by byla financována z veřejných zdrojů (OPZ PO 3) a její realizace pak ze soukromých zdrojů, jejichž využití není svazováno omezeními strukturálních fondů a jejich administrace.

Pro soukromé subjekty může rizikovost partnerství se subjekty veřejného sektoru představovat problém. Tuto rizikovost je možno snížit kvalifikovanými zprostředkujícími subjekty. Tito mediátoři na sebe přebírají část rizika inovačního řešení a také jeho administrativní zátěž, která je pro komerční inovátory nepřijatelná. V případě tradičních inovací je vhodné vyzkoušet méně náročné a již používané nástroje (inkubátory, vouchery). Jejich aplikace na oblast sociálních inovací však není jednoduchá a mechanická, vyžaduje zohlednění specifických potřeb a kompetencí.

11. Evaluace dopadů v inovačních projektech

Doporučení

ŘO OPZ pro PO 3 (ve spolupráci s odd. evaluací) by měl podpořit provádění evaluací dopadů inovačních řešení jako standardní součást projektové inovační podpory.

ŘO by měl požadovat po žadatelích o inovační podporu formulaci měřitelných cílů a efektů inovace, motivovat je k provádění sebeevaluace v rámci projektů a zajistit jim k tomu dostatečnou finanční a odbornou podporu. Podpora by měla zahrnovat finanční zdroje na evaluaci, zvyšování kapacit realizačního týmu v oblasti provádění evaluací, vytváření metrik nákladů a užitků řešení, sběr a zpřístupnění relevantních dat a zprostředkování zahraničních zkušeností v této oblasti.

Odůvodnění - závěry

Jednou z klíčových podmínek úspěšnosti sociálně inovačního řešení je prokázání jeho impaktu. Podpora evaluačních kapacit sociálně inovačního řešení je tedy zcela nezbytná a musí být součástí projektové podpory. Ukazuje se totiž, že bez těchto hodnocení nelze zásadně změnit neefektivnost výdajů v sociální oblasti, která představuje obrovskou zátěž veřejných rozpočtů při obtížně udržitelné stávající kvalitě. S hodnocením impaktu sociálního řešení jsou v ČR pouze omezené zkušenosti. Vzhledem k tomu, že v zahraničí se na hodnocení impaktu vyčleňují velké finanční zdroje, je možné vycházet ze zahraničních zkušeností a využívat zahraniční expertizy.

Podporována by měla být řešení s efekty, které jsou prokazatelné, což znamená měřitelné, a které minimálně zachovávají stávající kvalitu výstupů při snížení nákladů. V ČR nejsou k dispozici metriky, které by umožňovaly vyčíslení nákladů a užitků alternativních sociálních řešení. Nejsou k dispozici mnohdy ani základní údaje o charakteristikách konkrétních cílových skupin. Je tedy nezbytné na jedné straně od řešitelů vyžadovat kvantifikaci nákladů a užitků jejich řešení, na druhé straně ale je nutno respektovat reálné možnosti tuto kvantifikaci provést tak, aby měla odpovídající vypovídací hodnotu. Na požadavek kvantifikace nelze rezignovat, ale jeho naplnění je nutno účinně podpořit, nejlépe na úrovni celého systému. Málo využívaným zdrojem pro kvantifikace nákladů a užitků jsou opět již dosažené zkušenosti a znalosti, a to nejen v zahraničí nebo u jiných domácích organizací.

12. Doložení potřebnosti sociální inovace

Doporučení

ŘO OPZ by měl podpořit schopnost žadatelů o podporu z PO 3, aby při předložení žádosti o podporu doložili potřebnost inovačního řešení.

ŘO OPZ by měl vedle základního poradenství poskytnout žadatelům o inovační podporu v PO 3 prostředky na zajištění přípravné fáze inovačního projektu. Jedná se zejména o získání expertních kapacit a relevantních dat pro doložení rozsahu a intenzity řešeného problému, dostupnosti stávajících řešení a zájmu klíčových stakeholderů. ŘO OPZ by měl zajistit veřejnou dostupnost získaných informací a znalostí, a to specificky pro jednotlivá témata a fáze inovačního cyklu.

Odůvodnění - závěry

U inovačního řešení by měla být vždy konkrétně identifikována potřebnost nového řešení a jeho výhodnost oproti alternativám. Nedostatečná identifikace poptávky a stávajících alternativních řešení se přitom ukazuje jako zásadní problém zejména při upscalingu a šíření inovačního řešení, a to dokonce i ve fázi samotné tvorby a zavádění inovace, tedy ještě v jejím velmi omezeném rozsahu. Nedostatečně doložená poptávka bývá hlavní příčinou odchodu původně zainteresovaných a pro zavedení inovace klíčových partnerů z řešení.

Identifikace a ověření poptávky po inovačním řešení vyžaduje znalost a využití nástrojů, které nejsou u organizací poskytující sociální a prospěšné služby běžně známé. V tomto ohledu by mohly pomoci specializované poradenské organizace, nejlépe v kombinaci se znalostními pracovišti. Inovační podpora by měla poskytovat zdroje na tyto přípravné práce pro tvorbu inovačního řešení, které by byly jednoduše administrovatelné a snadno přizpůsobitelné potřebám samotných žadatelů (např. inovační vouchery na získání znalostních nebo odborných služeb). Identifikace inovační poptávky a její prokázání vyžaduje odlišné přístupy v různých fázích inovačního cyklu a při různé dostupnosti využitelných zdrojů. Její výsledky jsou nicméně využitelné i pro další žadatele v podobném segmentu a měly by tedy být veřejně dostupné jako znalostní báze, což by díky např. voucherové podpoře z veřejných zdrojů mělo být možné.

4 Přílohy

4.1 2. kolo šetření Sociální inovace 2014 (respondenti z výzev B7 a D7)

Účelem 2. kola šetření bylo získat podrobnější informace o realizaci inovačních řešení a získání informací o požadované podpoře realizace inovačních projektů. Tímto dotazníkem byli osloveni respondenti z výzev B7 a D7, kteří buďto projevíli zájem realizovat inovační projekt a zúčastnili se seminářů nebo konzultací k inovačním záměrům, nebo inovační řešení realizují ve výzvách B7 nebo D7. Počet oslovených respondentů z výzev B7 a D7 byl 212, celkově odpovědělo 158 respondentů, tj. návratnost byla 74,5 % (kompletních odpovědí bylo 30 /14,15 %/, neúplných odpovědí pak bylo 128 /60, 38 %/).

4.1.1 Fáze inovačního řešení

1. Kontaktní údaje o organizaci a respondentovi

Odpovědi slouží pouze k evidenčním účelům.

2. V jaké fázi se vaše nové řešení v současné době nachází?

Na otázku ohledně fáze vytváření a zavádění inovačního řešení odpovědělo 32 respondentů. Nejčastěji se řešení nachází ve fázi pilotáže (37,5 %) a vývoje (31 %). V 22 % případů mají organizace nové řešení vyvinuto (fáze před pilotáží) a 16 % se na jeho vývoj chystá. Ve shodném procentu případů (9 %) respondenti uvádí, že svá řešení již mají pilotně vyzkoušena, dochází k jejich zavádění do praxe či šíření do dalších využití. Ve dvou případech (6 %) se respondenti domnívají, že funkčnost nového řešení již byla prokázána. V kategorii jiné pak respondenti uvedli soustavný vývoj řešení a nedostatek financí.

Tabulka 53 - Fáze inovačního řešení společenského problému

Fáze inovačního řešení společenského problému	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Nové řešení je pilotováno	12	38
Nové řešení vyvíjíme	10	31
Nové řešení je vyvinuto	7	22
Nové řešení chceme vyvíjet	5	16
Nové řešení zavádíme do praxe	3	9
Nové řešení šíříme do dalších využití	3	9
Nové řešení bylo pilotně vyzkoušeno	3	9
Nové řešení je k dispozici dalším subjektům pro šíření	2	6
Funkčnost nového řešení byla prokázána	2	6
Jiné	2	6
	49	153

3. Jaký je původ inovačního nápadu nebo inovačního řešení? Kdo ho vytvořil?

Z celkového počtu 32 respondentů označilo 18 (56 %) jako původce inovačního nápadu vlastní organizaci. Variantu vývoje nového řešení ve vlastní organizaci zvolilo 13 (41 %) odpovídajících a 6 (19 %) odpovídajících uvedlo, že řešení vyvinula jiná organizace v zahraničí. V jednom případě je zmíněna jako původce jiná domácí organizace. V kategorii *jiné* je nejčastěji zmíněna modifikace zahraničního nápadu/řešení, podpora partnera či nápad vycházející ze studentského prostředí.

Tabulka 54 – Původ inovačního nápadu

Původ inovačního nápadu	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Inovační nápad vznikl v naší organizaci	18	56
Nové řešení vyvíjíme/jsme vyvinuli v naší organizaci	13	41
Nové řešení vyvinula jiná organizace zahraniční	6	19
Jiné	5	16
Nové řešení vyvinula jiná organizace domácí	1	3
	43	134

4. Pokud je toto řešení už někde používáno, uveďte prosím kde/kým?

Celkem 13 respondentů uvedlo, že řešení je již někde používáno. Dle 7 respondentů je řešení využíváno v zahraničí, nicméně odkaz na konkrétní organizaci/využití je uveden jen ve 4 případech. Zbýlých 6 respondentů uvádí využití v ČR.

4.1.2 Předpokládaný rozsah inovačního řešení

5. Na jakém území má být nové řešení realizováno?

Na otázku týkající se územního zaměření respondenti uvádí, že řešení má být převážně realizováno v rámci celé ČR (18 z 32), dále na úrovni regionální (14) a lokální (9). V kategorii *jiné* je pak zmíněna nutnost pilotáže na lokální/regionální úrovni před zavedením v celé ČR (2x) nebo následná realizace v zahraničí po zavedení v ČR (2x).

Tabulka 55 – Území realizace řešení

Území realizace řešení	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Celá ČR	18	56
Regionální	14	44
Lokální	9	28
Jiné	4	13
	45	141

6. Pro kolik uživatelů (klientů) má být nové řešení realizováno?

V otázce zaměřené na počet klientů daného řešení výrazně převažuje kategorie do 100 osob, kterou uvedlo 65 % z 31 respondentů, od 100 do 1000 klientů uvádí 20 % respondentů. Minimální počet klientů je 4, maximální 100 000. Průměrný počet klientů je 6656 a medián je 50 klientů. Nejčastějšími hodnotami jsou 10 a 20 (obě se vyskytují 3x).

Tabulka 56 – Počty klientů

Počet uživatelů	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
1–100	20	65
101–1000	6	19
1001–10000	3	10
10001–100000	2	6
	31	100

7. S kolika partnery má být nové řešení realizováno?

V případě, kdy je uvažováno zapojení partnerů (29 odpovědí z 32 respondentů), je nejčastěji uváděn počet 3, a to u 22 % případů, dalším nejčastějším počtem je 1 partner (5x) a 5 partnerů (4x). Průměr počtu partnerů je 22, medián je 3, resp. 4 partneři. Nejmenší počet je 1 partner, největší 500 partnerů. Celkový počet partnerů je 711.

Tabulka 57 – Počty partnerů

Počet partnerů	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
3	7	22
1	5	16
5	4	13
2	3	9
0	2	6
6	2	6
8	2	6
20	2	6
4	1	3
7	1	3
10	1	3
70	1	3
500	1	3
	32	100

8. S jakým rozpočtem (v mil. Kč)?

Otázku zodpovědělo 31 respondentů. Rozmezí velikosti rozpočtu je od 0,5 mil. Kč do 50 mil. Kč. Průměr je 8,03 mil. Kč, medián je 4 mil. Kč. Nejčastější velikostí rozpočtu je 2 a 4 mil. Kč (4x), dále pak 3 a 5 mil. Kč (3x).

9. Po jakou dobu má být nové řešení realizováno (v letech)?

K době realizace se vyjádřilo 29 respondentů, kteří uvedli dobu realizace od 1 roku do 20 let. Více než čtvrtina dotázaných (28 %) bude nové řešení realizovat přibližně 3 roky. Doba realizace trvající jeden rok je zmíněna v 17 % případů, stejně tak jako doba realizace trvající 10 let. Průměrná doba realizace řešení je 5,8 let, medián je 3 roky.

Tabulka 58 – Doba realizace

Doba realizace	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
3 roky	8	28
1 rok	5	17
10 let	5	17
2 roky	3	10
5 let	3	10
20 let	3	10
4 roky	2	7
	29	100

10. Předpokládáte zapojení zahraničních partnerů?

Otázku odpovědělo 24 z 34 respondentů. Zapojení zahraničních partnerů předpokládá 10 z 24 respondentů (42 %), zbývající respondenti zapojení zahraničních partnerů nepředpokládá.

11. Předpokládáte zapojení vysokých škol a výzkumných organizací?

V případě zapojení vysokých škol a výzkumných organizací jsou respondenti rozděleni přesně na polovinu, tedy 13 respondentů se zapojením počítá a 13 jejich zapojení nepředpokládá.

12. Předpokládáte zapojení podniků?

Zapojení podniků předpokládá 23 respondentů z 28, 5 respondentů nikoliv.

13. Další relevantní informace

Možnosti dalšího vyjádření využilo 11 respondentů, a to převážně pro charakteristiku svého inovačního řešení. Mezi dalšími odpověďmi se objevila potřeba otestovat řešení ve více krajích ČR a potřeba kompetentních hodnotitelů žádostí.

4.1.3 Aktivity, rizika a efekty inovace

14. Pro jakou cílovou skupinu je inovace určena?

Otázku odpovědělo 32 respondentů. Nejčastěji uváděnou cílovou skupinou jsou zdravotně či mentálně postižení, kterým se výhradně nebo z části věnuje 15 organizací, z toho 2 respondenti uvedli osoby s duševním onemocněním. Dalšími výrazněji zastoupenými cílovými skupinami jsou sociálně vyloučené osoby (mj. bezdomovci, Romové, imigranti (6x), mladí do 26 let (5x) a osoby pečující o osobu blízkou (5x). Údaje k méně zastoupeným cílovým skupinám uvádí tabulka č. 7.

Tabulka 59 – Cílová skupina

Cílová skupina	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Zdravotně či mentálně postižení	15	44
Sociálně vyloučené osoby	6	18
Mladí do 26 let	5	14
Osoby pečující o osobu blízkou	5	14
Nezaměstnaní	3	9
Poskytovatelé sociálních služeb	2	6
Senioři	2	6
Zemědělci	1	3
Vězni/propuštění vězňů	1	3
Integrační soc. podniky	1	3
Zadavatelé soc. služeb	1	3
	42	124

15. Jaký problém cílové skupiny inovace řeší?

V odpovědi na otázku na konkrétní problém dané cílové skupiny nejvíce respondentů (10 z 32) uvádí obecně nízkou zaměstnanost, resp. vysokou nezaměstnanost. 3 respondenti problém CS nespécifikovali (místo toho uváděli aktivity nebo požadovaný cílový stav). Další respondenti již konkretizovali problém v závislosti na konkrétní CS: nízká kvalifikace a chybějící praxe u mladých lidí (3x), izolovanost/komunikační bariéry u sluchově postižených (3x), problematické charakteristiky CS ve vztahu k získání běžného bydlení nebo chybějící majitelé bytů ochotní byty pronajímat (3x), syndrom vyhoření a vyloučení z důvodu izolace a přetížení u pečujících o příbuzné nemocné (2x), malá soběstačnost zdravotně postižených, vyloučení a recidiva (bývalých) vězňů, neefektivní (nadměrná) péče o osoby s mentálním postižením, neefektivní a neflexibilní sítě soc. služeb, neefektivní (nákladná) komunitní péče o lidi s autismem, nedostupnost nigrantových prostředků na sociální (a obdobné) služby.

Pro fungování integračních sociálních podniků je problémem absence rozvojové filozofie, vysoká závislost na dotačních prostředcích, nevhodně nastavené procesy, nízká konkurenceschopnost.

16. Jaké aktivity inovace zahrnuje? Uveďte alespoň jednu hlavní aktivitu.

Aktivity projektu odrážejí problémy jednotlivých cílových skupin. V případě zaměstnanosti se jedná např. o individuální práci s uchazeči o zaměstnání, case management ve službách zaměstnanosti, poradenství, nácvik ovládání tabletu, rekvalifikace a přípravu na zaměstnání, asistenci při získání praxe, „cvičné“ zaměstnání, mentoring a vytvoření podnikatelského inkubátoru či vytvoření pracovních míst. V oblasti integrace znevýhodněných osob se jedná např. o vývoj softwaru pro převod řeči do textu, dále o vzdělávání a kreativní činnosti, výcvik nevidomých přepisovatelů, sociální rehabilitace, kognitivní rehabilitace aj. V oblasti bydlení se jedná o výstavbu pobytových zařízení, podporu samostatného bydlení či vytvoření komunity. V případě efektivnosti sociálních služeb jde o implementaci efektivních systémů řízení a fundraising.

17. Jaké další aktivity inovace zahrnuje? Uveďte stručně příklady dalších maximálně dvou aktivit.

V dalších aktivitách jsou zmiňovány např. podpora psychologa, pracovní a skupinové terapie, poradenství, sociální práce, vzdělávání, zajištění návazného zaměstnání, propagace, tvorba interních dokumentů, pilotáž, zajištění udržitelnosti a další šíření projektů (inovace).

18. Jaká hlavní rizika inovace obsahuje? Uveďte alespoň jedno hlavní riziko bránící dosažení úspěšného řešení.

Na otázku odpovědělo celkem 32 respondentů. Nejčastějším typem rizika (14 odpovědí) jsou dle respondentů rizika spojená se stakeholdery a cílovými skupinami (nízká motivace zapojení, nezáměr, rozpory, nesouhlas s aktivitami/řešením, omezená poptávka po řešení). Související skupinou rizik je riziko nezajištění spolupráce s klíčovými stakeholdery: se zaměstnavateli (2 respondenti uvedli riziko nedostatečné nabídky pracovních míst pro znevýhodněné CS), s majiteli pozemků (1x, nedostupnost pozemků) a s majiteli bytů (1x, nedostupnost vhodných bytů). Dalším typem rizik jsou negativní charakteristiky CS (nízké vzdělání, drogová závislost, zadluženost, nedisciplinovanost) – 1 respondent toto uvedl jako hlavní riziko, další 3 jako další riziko v otázce 19. Dále se jedná o nedostatečnou adaptaci CS na pracovišti (2 odpovědi). 1 respondent uvedl jako riziko inovace „citlivé téma umírání děti“. Souvisejícím typem rizika je nevhodný výběr klientů do projektu (2 odpovědi). Dále respondenti uváděli tato rizika: nedostatek financí na realizaci řešení, absence společensky zodpovědného zadávání veřejných zakázek, neefektivní systém poskytování sociálních služeb, kde absentuje zpětná vazba/hodnocení od zadavatelů, nefunkčnost celého řešení (jedná se o inovační záměr opírající se o zkušenosti s CS, nikoli reálné pilotování).

19. Jaká další rizika inovace obsahuje? Uveďte stručně příklady dalších maximálně dvou rizik bránících dosažení úspěšného řešení.

Mezi dalšími riziky opět dominovala rizika spojená se stakeholdery (17 z 28 odpovědí). Dalšími častými riziky jsou: nedostupnost finančních prostředků na realizaci řešení, problémové charakteristiky CS, nepopularita CS, výběr klientů do projektu, veřejné zakázky, konkurenční řešení (aplikace), technické nedostatky řešení, malý dopad inovace (pouze pro úzkou CS). Z oblasti realizace projektu se jedná o nekvalitní realizaci aktivit a nedostatek času na realizaci.

20. Jaké předpokládáte efekty inovace na úrovni výstupů? Prosíme o konkrétní informaci o obsahu předpokládaných výstupů.

Na otázku odpovědělo celkem 29 respondentů zapojených do pilotních výzev OP LZZ B7 a D7. Z toho 11 respondentů chybně uvedlo efekty na úrovni výsledků (vyšší kvalifikace, zaměstnanost, snížení bezdomovectví, snížení veřejných výdajů apod.). V ostatních odpovědích respondenti specifikovali výstupy v několika kategoriích: produkty (metodiky, nástroje, SW aplikace, web databáze), ověření funkčnosti nástroje (1x), podpořené osoby v různých formách (např. školení, poradenství, stáže, využívání nástroje), vytvořená pracovní místa a ubytovací místa, workshopy a konference pro šíření nástroje. Jeden respondent uvedl využití nevyužívané půdy (brownfieldů) a jeden aplikace sociální franšizy v integračních sociálních podnicích.

21. Jaké předpokládáte efekty inovace na úrovni výsledků? Prosíme o konkrétní informaci o obsahu.

Na otázku odpovědělo celkem 27 respondentů. Z toho v 6 případech uvedli místo výsledků výstupy. Ve 13 případech výsledky představovaly zlepšení situace cílových skupin (vyšší zaměstnanost, osobní

spokojenost, lepší začlenění do společnosti, zlepšení kvality bydlení). V 9 případech se jednalo o úsporu veřejných zdrojů zejména díky zavedení efektivnějšího nástroje řešení problému CS. 2 respondenti uvedli jako výsledek zefektivnění systému poskytování služby (služby zaměstnanosti a sociální služby). Jeden respondent uvedl snížení výdajů na sociální dávky. Dále respondenti uváděli zvýšení konkurenceschopnosti sociálních podniků, snížení počtu bezdomovců, lepší spolupráce obcí se sociálními podniky, získání dodatečných prostředků na služby poskytované NNO.

22. Jakými metodami prokážete impakt inovace? Prosíme o konkrétní informaci o obsahu.

Celkem 26 respondentů uvedlo odpověď, nicméně ve 3 případech respondenti neodpověděli na otázku. Z dalších 6 odpovědí je zřejmé, že respondenti nerozumí pojmu „impakt“. Tedy 17 odpovědí je ve vztahu k otázce relevantní. Pouze v 6 případech respondenti popsali metodu prokázání impaktu, a to vždy na úrovni korelace mezi intervencí a výsledkem (identifikovali výsledkový ukazatel, který má být měřen před, v průběhu a po intervenci). V žádné odpovědi se nevyskytuje prokázání impaktu na vyšší úrovni (se srovnávací či kontrolní skupinou, nebo provedení vícenásobných nezávislých evaluací řešení). Největší část respondentů (12) v odpovědích popsala dílčí aspekty měření a prokázání impaktu (zejména různé metody sběru dat pro měření výsledkových ukazatelů, např. dotazníkové šetření, provedení auditu, získání statistických údajů), případně jen samotné výsledkové ukazatele pro měření impaktu. U této skupiny odpovědí je zřejmé, že respondenti rozumí významu pojmu „impakt“, nicméně neuvedli konkrétní metodu jeho prokázání.

4.1.4 Požadovaná podpora při přípravě a realizaci projektu

23. Jakou formu podpory považujete při přípravě projektu za žádoucí?

Mezi nejžádanější formy podpory při přípravě projektu patří školení o tvorbě inovačních projektů a školení o evaluaci inovačních projektů. Méně žádané je školení o realizaci inovačních projektů a nejméně žádané pak školení o tématu sociálních inovací (základní pojmy). U možnosti dalšího upřesnění jsou uvedeny individuální konzultace a komunikace požadavků zadavatele.

Tabulka 60 – Formy podpory při přípravě a realizaci

Zaměření školení	Počet odpovědí
Školení o tématu sociálních inovací (základní pojmy)	11
Školení o tvorbě inovačních projektů (jak vytvořit projekt pro získání podpory)	21
Školení o realizaci inovačních projektů (jak realizovat inovaci)	17
Školení o evaluaci inovačních projektů (jak hodnotit efekty inovace a prokázat impakt)	21

24. Jakou formu podpory považujete při přípravě projektu za žádoucí?

V případě individuální podpory se jako nejvíce žádaná jeví podpora při tvorbě projektů a při evaluaci projektů (21/20 z 34). Dostí žádaná podpora je také při hodnocení dostupných řešení a při samotné realizaci projektů. Naopak nejméně žádaná je podpora při identifikaci a analýze problému (8 z 32).

Tabulka 61 – Formy podpory při přípravě projektu

Forma podpory	Počet odpovědí
Individuální podporu při tvorbě inovačních projektů (při žádosti o získání podpory)	21
Individuální podporu při identifikaci a analýze problému	8
Individuální podporu při hodnocení dostupných (alternativních) řešení	15
Individuální podporu při realizaci inovačních projektů	14
Individuální podporu při evaluaci inovačních projektů	20

25. Jaké další nebo jiné formy podpory považujete za vhodné? Buďte prosím maximálně konkrétní, abychom mohli dobře nastavit nabídku podpory.

Z dalších možných forem podpory je respondenty nejčastěji zmíněna podpora finanční ve smyslu změn v pravidlech financování u jednotlivých rozpočtových položek či u déle trvajících projektů. Často by také žadatelé ocenili podporu již při přípravě žádosti či při diseminaci inovačního řešení tak, aby byl vzbuzen větší zájem u poskytovatelů a zřizovatelů. Stejně tak je pro respondenty důležitá podpora formou individuálních konzultací v době, kdy vyvstane konkrétní problém. V dalších podnětech je zmíněna možnost volby širší cílové skupiny, fundování hodnotitelé či přesná definice sociální inovace.

26. Považujete za žádoucí, aby uchazeči o podporu prezentovali svoje projekty osobně členům výběrové komise?

Osobní prezentaci projektu členům výběrové komise považuje za žádoucí 24 respondentů, pouze 3 respondenti tuto formu prezentace za žádoucí nepovažují. 10 respondentů na otázku neodpovědělo.

27. Nakolik byly podle vašeho názoru přínosné následující formy podpory žadatelů B7 a D7 pro rozvinutí vašeho inovačního řešení?

Žádná z níže uvedených variant v průměru neklesla pod zlomovou hodnotu, která by značila spíše méně přínosné formy podpory. Nižší přínosnost lze však dle respondentů sledovat v případě příručky pro tvorbu a realizaci inovačních projektů (5,29) a také v případě webových stránek (5,6). Lépe pak byly hodnoceny kreativní semináře (6,73), k nimž se však vyjádřila pouze polovina odpovídajících a semináře k sociálním inovacím (6,95). Dle odpovědí respondentů lze za nejvíce přínosné považovat individuální konzultace, které byly nejvýše ohodnoceny ve 12 případech, a v průměru tak dosáhly hodnoty 8,05.

Tabulka 62 – Přínosnost forem podpory (1 = nejméně přínosné, 10 = nejvíce přínosné)

Přínosnost forem podpory	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Průměr
Příručka pro tvorbu a realizaci inovačních projektů	2	3	3	2	4	0	3	3	3	1	5,29
Webové stránky výzvy B7/D7 (www.esfcr.cz a ESF Fórum)	1	3	3	1	4	1	5	4	3	0	5,60
Semináře k sociálním inovacím	2	0	2	1	1	1	1	4	3	5	6,95
Kreativní semináře	2	0	1	0	0	0	1	3	2	2	6,73
Individuální konzultace	2	0	1	1	0	1	1	0	3	12	8,05

28. V případě, že jste ve výzvách B7 a D7 nezískali finanční podporu, realizovali jste váš inovační projekt z jiných zdrojů?

Z 34 respondentů podporu ve výzvách B7 a D7 nezískalo 16 respondentů. Z nich 4 získali podporu na realizaci projektu z jiných zdrojů. Ve 12 případech jiné zdroje pro realizaci nebyly využity.

4.1.5 Dosavadní evaluační zkušenosti

29. Můžete uvést příklad nezávislé evaluace vašeho předchozího projektu (jakéhokoli typu nebo poskytovatele podpory)? Pokud jde o již ukončený projekt, neměl by být starší než 3 roky.

U této otázky nebyla respondenty uvedena ani jedna odpověď, která by poskytla požadované informace.

30. Můžete uvést příklad analýzy výchozího stavu vašeho předchozího projektu?

Pouze ve dvou případech respondenti uvedli odpověď na danou otázku. Konkrétně byla zmíněna analýza potřeb cílových skupin dostupná v předložené žádosti o podporu na inovační projekt a publikace týkající se profilování a kategorizace uchazečů o zaměstnání včetně kalkulace jednotkových nákladů služeb zaměstnanosti s konkrétním webovým odkazem.

4.2 2. kolo šetření Sociální inovace 2014 (vybraní respondenti z 1. kola)

V rámci 2. kola byl vytvořen specifický on-line dotazník pro vybrané respondenty z 1. kola, kteří uvedli, že tvoří inovační řešení, přičemž cílem dotazníku je získat konkrétní informace o tomto řešení a o optimální formě podpory jeho realizace.

Ve 2. kole bylo osloveno 240 vybraných potenciálních tvůrců inovací z 1. kola a 287 expertů (respondentů 1. kola) se žádostí o předání dotazníku dalším tvůrcům inovací. Celkem bylo získáno 567 odpovědí, z toho 102 kompletních.

4.2.1 Fáze inovačního řešení

1. Kontaktní údaje o organizaci a respondentovi

Odpovědi slouží pouze k evidenčním účelům.

2. V jaké fázi se vaše nové řešení v současné době nachází?

Na otázku ohledně fáze nového řešení odpovědělo 107 respondentů. V 35,5 % probíhá vývoj nového řešení a v 32 % se vývoj nového řešení teprve chystá. V 22,5 % případů je řešení již zaváděno do praxe, ve 21 % řešení již bylo pilotně vyzkoušeno a 18 % respondentů řešení pilotuje. Prokázání funkčnosti nového řešení uvádí téměř 17 % respondentů, v 15 % případů je řešení vyvinuto, v 9 % případů je řešení šířeno pro další využití a v 9 % je k dispozici dalším subjektům pro šíření.

Tabulka 63 - Fáze inovačního řešení společenského problému

Fáze inovačního řešení společenského problému	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Nové řešení vyvíjíme	38	36
Nové řešení chceme vyvíjet	34	32
Nové řešení zavádíme do praxe	24	22
Nové řešení bylo pilotně vyzkoušeno	22	25
Nové řešení je pilotováno	20	19
Funkčnost nového řešení byla prokázána	18	17
Nové řešení je vyvinuto	16	15
Nové řešení šíříme do dalších využití	10	9
Nové řešení je k dispozici dalším subjektům pro šíření	10	9
	192	180

3. Jaký je původ inovačního nápadu nebo inovačního řešení? Kdo ho vytvořil?

Jako původce inovačního nápadu je ve většině případů (70 %, 71 respondentů ze 102) označena organizace respondenta, ve 40 % je nové řešení v organizaci i vyvíjeno/vyvinuto. Nové řešení vyvinula zahraniční organizace (ve 12 %), v 6 % případů řešení vyvinula jiná organizace domácí. V jiných případech (3) se jedná o vývoj řešení ve spolupráci s jinou organizací domácí a vznik nápadu a vývoj řešení u jednotlivce mimo nějakou organizaci.

Tabulka 64 – Původ inovačního nápadu

Původ inovačního nápadu	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Inovační nápad vznikl v naší organizaci	71	70
Nové řešení vyvíjíme/jsme vyvinuli v naší organizaci	39	38
Nové řešení vyvinula jiná organizace zahraniční	12	12
Nové řešení vyvinula jiná organizace domácí	6	6
	128	125

4. Pokud je toto řešení už někde používáno, uveďte prosím kde/kým?

O využití nového řešení se zmínilo 44 respondentů, 31 v organizacích v ČR (z toho v několika případech v organizaci respondenta) a 13 respondentů uvádí použití v zahraničí.

4.2.2 Předpokládaný rozsah inovačního řešení

5. Na jakém území má být nové řešení realizováno?

Nové řešení má být z podstatné části (46 %) realizováno na regionální úrovni, dále pak z 35 % na lokální úrovni a z 34 % na území celé ČR. V dalších 2 odpovědích (možnost „jiné“) byla uvedena realizace v ČR s vazbou na EU a v EU.

Tabulka 65 – Území realizace řešení

Území realizace řešení	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Regionální	47	46
Lokální	36	35
Celá ČR	35	34
	118	115

6. Pro kolik uživatelů (klientů) má být nové řešení realizováno?

Nejčastěji je nové řešení realizováno pro 100 uživatelů/klientů., a to v 58 %. Ve třetině případů je řešení realizováno pro 100 až 1000 osob. Větší skupiny uživatelů jsou zastoupeny pouze okrajově. Minimální počet klientů je 5, maximální 300 000. Průměrný počet klientů je 9202 a medián je 100 klientů. Nejčastějšími hodnotami jsou 100 (12x), 300 (9x), 1000 (6x) a 20 (5x). Celkový uváděný počet klientů inovačního řešení je 892 608.

Tabulka 66 – Počty klientů

Počet uživatelů	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
1–100	56	58
101–1000	32	33
1001–10000	4	4
10000 a více	5	5
	97	100

7. S kolika partnery má být nové řešení realizováno?

V případě, kdy je uvažováno zapojení partnerů (70 odpovědí z 95 respondentů), je nejčastěji uváděno zapojení 1 partnera (21,5 %), 2 partnerů (20 %) a 3 partnerů (17 % respondentů). Průměr počtu partnerů je 7,88, medián jsou 3 partneři. Nejmenší počet je 1 partner, největší 100 partnerů. Celkový počet partnerů je 552.

Tabulka 67 – Počty partnerů

Počet partnerů	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
1	15	21
2	14	20
3	12	17
4	8	11
5	8	11
20	4	6
100	2	3
6	1	1
7	1	1
8	1	1
10	1	1
15	1	1
25	1	1
50	1	1
	70	100

8. S jakým rozpočtem (v mil. Kč)?

Na otázku odpovědělo 88 respondentů. Individuální hodnoty se pohybují od 10 000 Kč do 600 mil. Kč. Průměrná výše rozpočtu je 17,6 mil. Kč, medián je 4,5 mil. Kč. Nejčastějšími hodnotami jsou 1 mil. Kč (14x), 5 mil. Kč (10x), 2 mil. Kč (9x) a 10 mil (7x).

9. Po jakou dobu má být nové řešení realizováno?

K době realizace se vyjádřilo 90 respondentů, kteří uvedli dobu realizace od 1 roku do 100 let. Největší část respondentů, více než čtvrtina dotázaných (27 %), bude nové řešení realizovat 5 let, asi čtvrtina pak 3 roky. Realizace do 5 let je uváděna 79 % respondenty. Realizace 10 a více let je asi u 20 % respondentů. Průměrná doba realizace je 6,6 roků, medián je 3, resp. 4 roky.

Tabulka 68 – Doba realizace

Doba realizace	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
5 let	24	27
3 roky	22	24
2 roky	14	16
10 let	10	11
1 rok	9	10
20 let	5	6
4 roky	2	2
6 let	1	1
8 let	1	1
50 let	1	1
100 let	1	1
	90	100

10. Předpokládáte zapojení zahraničních partnerů?

Zapojení zahraničních partnerů předpokládají 2 z 60 respondentů (3,3 %) a 58 odpovídajících zapojení zahraničních partnerů odmítá.

11. Předpokládáte zapojení vysokých škol a výzkumných organizací?

V případě zapojení vysokých škol a výzkumných organizací jsou respondenti rozděleni přibližně na polovinu, tedy 39 se zapojením počítá a 40 jejich zapojení nepředpokládá.

12. Předpokládáte zapojení podniků?

Zapojení podniků předpokládá 53 respondentů (62 %) a 33 respondentů jejich zapojení odmítá.

13. Další relevantní informace

Možnosti dalšího vyjádření využili respondenti pro charakteristiku inovačního řešení či upřesnění odpovědí na předchozí otázky.

4.2.3 Aktivity, rizika a efekty inovace

14. Pro jakou cílovou skupinu je inovace určena?

Nejčastěji uváděnou cílovou skupinou jsou zdravotně či mentálně postižení, kterým se výhradně nebo z části věnuje 26 % respondentů (z celkových 100), z toho 3 respondenti se věnují duševně nemocným. Dalšími výrazněji zastoupenými cílovými skupinami jsou mladí do 26 let (22 %), senioři (14 %) a sociálně vyloučené osoby (10 %). Údaje k méně zastoupeným cílovým skupinám uvádí tabulka č. 68.

Tabulka 69 – Cílová skupina

Cílová skupina	Počet odpovědí	Podíl odpovědí [%]
Zdravotně či mentálně postižení	26	26
Mladí do 26 let	22	22
Senioři	14	14
Sociálně vyloučené osoby	10	10
Nezaměstnaní	9	9
Osoby pečující o osobu blízkou	8	8
Poskytovatelé sociálních služeb	6	6
Široká veřejnost	4	4
Podniky/zaměstnavatelé	3	3
Neziskové organizace	2	2
	104	104

15. Jaký problém cílové skupiny inovace řeší?

V otázce zaměřené na konkrétní problém dané cílové skupiny je u většiny odpovědí zmiňována problematika nezaměstnanosti, zaměstnanosti či zaměstnatelnosti (upevnění pracovních návyků, zvýšení motivace a kvalifikace). U osob s postižením je nejčastěji řešena problematika zvýšení soběstačnosti, integrace či usnadnění přístupu k službám a zlepšení možností komunikace. Dále se jedná například o optimalizaci poskytování sociálních služeb a integraci sociálně vyloučených osob. Jen malá část formuluje odpověď jako popis konkrétního problému CS nebo jeho příčin, většinou se jedná o odpovědi v obecné rovině (např. problém nezaměstnanosti), pojmenovávající danou oblast (např. zkvalitnění bydlení), resp. popisují cílový stav nebo realizované aktivity.

16. Jaké aktivity inovace zahrnuje?

Uveďte alespoň jednu hlavní aktivitu.

Inovační aktivity uváděné respondenty reflektují hlavní problémy dané cílové skupiny. U projektů, jejichž cílovou skupinou jsou osoby se zdravotním postižením nebo osoby s duševním onemocněním, jsou hlavní aktivity zaměřené především na možnosti uplatnění na trhu práce, případně na zlepšení komunikace mezi společnostmi jako celkem a touto cílovou skupinou. Inovační aktivity tak mají především charakter přípravy na pracovní uplatnění, aktivizace CS včetně poskytnutí nové kvalifikace, podpory psychologa, přímé práce se zaměstnavateli, případně přímo provozování sociálního podniku. V případě projektů s cílovou skupinou, kterou jsou nezaměstnaní nebo osoby hůře uplatnitelné na trhu práce, uváděli respondenti jako hlavní nejčastěji aktivity spojené s rekvalifikací a jinou formou vzdělávání cílové skupiny, např. rekvalifikace na pracovníka v přímé péči v domech pro seniory. Jako aktivity s cílem řešit problémy nezaměstnaných zmiňovali respondenti dále např. trénink a koučink nebo testování jednotlivců s cílem analýzy jejich schopností. V rámci projektů zaměřených na seniory je respondenty uváděna škála aktivit reagujících zejména na sníženou soběstačnost části seniorů, např. individualizace péče ve spolupráci s uživatelem a s rodinou, ergoterapie.

17. Jaké další aktivity inovace zahrnuje? Uveďte stručně příklady dalších maximálně dvou aktivit.

Jako další aktivity uváděli respondenti spíše podpůrné a doplňkové aktivity, ať již ve vztahu k dosahování cílů projektu, tak i obecně ve vztahu k cílové skupině. U projektů, jejichž cílovou skupinou

jsou osoby se zdravotním postižením, uváděli vytvoření dotovaných pracovních míst, překlady textů pro neslyšící, zpracovávání personální strategie zaměstnávání OZP. V případě projektů, jejichž cílovou skupinou jsou senioři, byly jako další aktivity respondenty uváděny například vzájemné setkávání a výměna zkušeností, konzultace s odborníky, logopedie s procvičováním dorozumívání. U projektů zaměřených na osoby po výkonu trestu nebo opouštějící výkon trestu bylo jako další aktivita v projektu uvedeno například certifikát včelařství, certifikát keramika, následná podpora a motivace k samostatnosti a nezávislosti na sociálních službách.

18. Jaká hlavní rizika inovace obsahuje? Uveďte alespoň jedno hlavní riziko.

Rizikem, které identifikují respondenti bez ohledu na zaměření projektu, je riziko nedostatku finančních prostředků pro různé fáze realizace řešení. Stejně tak riziko, kterým je nezájem samotné cílové skupiny, se objevuje v odpovědích realizátorů projektů různého tematického zaměření. Respondenti zastupující projekty zaměřené na osoby se zdravotním postižením nebo s duševním onemocněním vedle jiných uvádějí například riziko uzavřenosti a předsudků ze strany zaměstnavatelů, jejich nezájmu o zaměstnance z řad osob se zdravotním postižením, neochotu učit se novým věcem a nízký pracovní potenciál/produktivitu na straně cílové skupiny, časté změny legislativy, obavy blízkých z přílišné samostatnosti cílové skupiny. U projektů zaměřených na nezaměstnané a osoby s horší uplatnitelností na trhu práce bylo respondenty uváděno jako hlavní riziko vedle výše řečeného riziko nezájmu a negativního přístupu potenciálních zaměstnavatelů, a to například ve vztahu k alternativním pracovním úvazkům, dále pak například administrativní náročnost vedení projektů podporovaných prostřednictvím ESF. Hlavním rizikem v projektech s cílovou skupinou osob závislých na návykových látkách je nezájem (obcí, státu, zaměstnavatelů), dále neochota politiků podpořit projekty, které nemají okamžitý efekt. Realizátoři projektů zaměřených na ohroženou mládež jako hlavní riziko vedle financí uváděli rizika spojená s lidskými zdroji, např. odliv kvalitních specialistů na práci s cílovou skupinou.

19. Jaká další rizika inovace obsahuje? Další maximálně dvě rizika?

Rizika identifikovaná respondenty jako „další“, tedy ta, která doplňují rizika hlavní, byla tematicky podobná rizikům uváděným jako hlavní, odpovědi byly nicméně u „dalších“ rizik mírně obecnějšího charakteru nebo odkazovaly k technickému zajištění. Část respondentů tuto otázku nevyplnila. U projektů s cílovou skupinou osob se zdravotním postižením je to například nezájem komerčního sektoru nebo zajištění vhodných prostor/objektů pro aktivity. Zástupci realizátorů projektů se zaměřením na nezaměstnané a osoby s horší uplatnitelností na trhu práce jako „další“ riziko uváděli například nezájem zaměstnavatelů vytvářet vhodné podmínky pro alternativní pracovní místa nebo malou motivaci cílové skupiny. Zástupci organizací realizujících projekty zaměřené na seniory mezi „dalšími“ riziky uváděli rizika, která měla zpravidla charakter popisu problémů v širším kontextu poskytování péče o seniory, zejména problém efektivity poskytovaných služeb, slabé zdroje a finanční podpora obcí na služby. Dále byla často zmiňována rizika spojená s lidskými zdroji, např. neochota zaměstnanců k novému přístupu nebo nedostatek personálu.

20. Jaké předpokládáte efekty inovace na úrovni výstupů? Prosíme o konkrétní informaci o obsahu předpokládaných výstupů.

Na otázku odpovědělo celkem 90 respondentů. Z toho 25 respondentů chybně uvedlo efekty na úrovni výsledků (vyšší kvalifikace, zaměstnanost, snížení opětovných hospitalizací, snížení veřejných výdajů

apod.). V ostatních odpovědích respondenti specifikovali výstupy v několika kategoriích: produkty (metodiky, nástroje, SW aplikace, web databáze) – 15x, podpořené osoby v různých formách (např. školení, poradenství, umístění na pracovní místo) – 29x, vytvořená pracovní místa a ubytovací místa – 6x, vytvořená partnerství a sítě – 4x, poskytování zdravotnických nebo sociálních služeb – 5x. V jednom případě se jednalo o provedení analýzy dle rozšířeného modelu CANVAS a informovanost CS.

21. Jaké předpokládáte efekty inovace na úrovni výsledků? Prosíme o konkrétní informaci o obsahu.

Na otázku odpovědělo celkem 88 respondentů. Z toho v 8 případech respondenti uvedli místo výsledků výstupy, ve 3 případech jsou uvedeny nerelevantní odpovědi. Ve 20 případech jsou uvedeny výsledky typu lepší zaměstnatelnosti a zaměstnanosti cílových skupin, dalšími nejčastěji uváděnými typy výsledků jsou lepší (efektivnější) služby pro CS (10x) a větší spokojenost/zlepšení zdravotního a psychického stavu CS (10x). Častou odpovědí je pak zlepšení stavu CS ve smyslu větší schopnosti sebeobsluhy, samostatnosti a orientace (7x). Dále uváděnými výsledky jsou změna přístupu veřejnosti k CS (5x) a změna postoje samotné CS (4x). Zlepšení ekonomického potenciálu a regionálního rozvoje je uváděno 3x. Pouze 3x je také uváděno snížení veřejných výdajů na sociální dávky nebo na služby v důsledku zlepšení situace CS. Objevují se také výsledky typu zlepšení spolupráce a vztahů (2x), nižší zadluženost CS (2x), lepší informovanost CS o službách (2x). Dále je uveden výčet výsledků uvedených vždy jedním respondentem: větší úspěšnost při zahájení a udržení SVČ, snížení recidivy, snížení počtu osob závislých na návykových látkách, snížení kriminálních a patologických jevů u mládeže. Zajímavými výsledky jsou „nezávislost na veřejné (státní) podpoře a sociálních službách“ a „lepší evaluace“.

22. Jakými metodami prokážete impakt inovace? Prosíme o konkrétní informaci o obsahu.

Celkem na otázku odpovědělo 81 respondentů, z toho v 10 případech není uvedena odpověď relevantní k otázce. Z 32 odpovědí je zřejmé, že respondenti nerozumí pojmu impakt (neuvadli nic relevantního k metodám prokázání impaktu). Stejný počet (32) respondentů uvedl dílčí aspekty měření a prokázání impaktu, nicméně nikoliv samotnou metodu prokázání impaktu. Pouze v 5 případech se objevila identifikace konkrétní metody prokázání impaktu, ve 2 případech jsou uvedeny metody využívající kontrolní nebo srovnávací skupinu.

4.2.4 Požadovaná podpora při přípravě a realizaci projektu

23. Jakou formu podpory považujete při přípravě projektu za žádoucí?

Mezi nejžádanější formy podpory (školení) při přípravě projektu patří školení o evaluaci inovačních projektů a školení o tvorbě inovačních projektů. Méně žádané je školení o realizaci inovačních projektů a výrazně nejméně žádané (31 odpovědí vs. 59 u školení o evaluaci) pak školení o tématu sociálních inovací (základní pojmy). U možnosti dalšího upřesnění je uvedeno školení formou příkladů dobré praxe a formou setkávání s realizátory úspěšných projektů, kombinace nabízených školení či informace o institucích, které mohou být nápomocny při implementaci inovace do praxe.

Tabulka 70 – Formy podpory při přípravě a realizaci

Zaměření školení	Počet odpovědí
Školení o evaluaci inovačních projektů (jak hodnotit efekty inovace a prokázat impakt)	59
Školení o tvorbě inovačních projektů (jak vytvořit projekt pro získání podpory)	58
Školení o realizaci inovačních projektů (jak realizovat inovaci)	53
Školení o tématu sociálních inovací (základní pojmy)	31

24. Jakou formu podpory považujete při přípravě projektu za žádoucí?

V případě individuální podpory se jako nejvíce žádaná jeví podpora při tvorbě projektů a při jejich realizaci. S odstupem následuje podpora při evaluaci projektů a při hodnocení dostupných řešení. Naopak nejméně žádaná je podpora při identifikaci a analýze problému. Z odpovědí je zřejmá preference typu podpory vedoucí k získání finančních prostředků na realizaci projektu, nikoliv však k vyhodnocení příčin problémů cílených řešení, k vyhodnocení efektů řešení, případně prokázání jeho superiority (potřebnosti) vůči stávajícím řešením.

Tabulka 71 – Formy podpory při přípravě projektu

Forma podpory	Počet odpovědí
Individuální podporu při tvorbě inovačních projektů (při žádosti o získání podpory)	67
Individuální podporu při realizaci inovačních projektů	66
Individuální podporu při evaluaci inovačních projektů	45
Individuální podporu při hodnocení dostupných (alternativních) řešení	32
Individuální podporu při identifikaci a analýze problému	26

25. Jaké další nebo jiné formy podpory považujete za vhodné? Buďte prosím maximálně konkrétní, abychom mohli dobře nastavit nabídku podpory.

Z dalších možných forem podpory je respondenty nejčastěji zmíněna podpora finanční, podpora administrace projektu, podpora (informace) ohledně možností financování a dále také setkání za účelem sdílení dobré praxe a zkušeností. Důležitá se zdá být i možnost přidělení stálého konzultanta, podpora prezentaci/získávání informací o stávajících řešeních, podpora při výběru CS do projektu, podpora šíření řešení a spolupráce se stakeholdery (např. ÚP). V ostatních případech se jedná spíše o návrhy na zlepšení v metodických příručkách, procesu administrace a fungování systému.

26. Považujete za žádoucí, aby uchazeči o podporu prezentovali svoje projekty osobně členům výběrové komise?

Většina odpovídajících (52) považuje za žádoucí osobní prezentaci projektu členům výběrové komise. Pouze 18 respondentů tuto formu prezentace za žádoucí nepovažuje. Dalších 36 respondentů otázku nezodpovědělo.

4.2.5 Dosavadní evaluační zkušenosti

27. Můžete uvést příklad nezávislé evaluace vašeho předchozího projektu (jakéhokoli typu nebo poskytovatele podpory)? Pokud jde o již ukončený projekt, neměl by být starší než 3 roky.

Zmínku o evaluaci předchozích projektů poskytlo 16 respondentů, až na jednu výjimku z uvedených informací vyplývá, že se ve všech případech jedná maximálně o evaluaci projektu z pohledu CS. Ucelené informace včetně funkčního webového odkazu a možnosti vyžádání evaluační zprávy jsou však ojedinělé.

28. Můžete uvést příklad analýzy výchozího stavu vašeho předchozího projektu?

Relevantní odpověď na tuto otázku poskytlo pouze 13 respondentů, kteří uvádějí například analýzu potřeb, podmínek či analýzu vnějšího prostředí. Analýzy jsou dostupné většinou na vyžádání.

4.3 Dotazníky

(přiloženo samostatně)

1. kolo:

- Sociální inovace 2014 – poskytovatelé sociálních a dalších společensky prospěšných služeb a aktivit
- Sociální inovace 2014 – poskytovatelé podpory sociálních a dalších prospěšných služeb
- Sociální inovace 2014 – podniky, které (mimo své primární podnikatelské aktivity) podporují rozvoj vlastních zaměstnanců nebo místní komunity, znevýhodněné cílové skupiny a další prospěšné aktivity
- Sociální inovace 2014 – experti a znalostní organizace zaměřené na podporu sociálních a dalších společensky prospěšných aktivit

2. kolo:

- Sociální inovace 2014, výzvy B7 a D7
- Sociální inovace 2014, II. kolo – respondenti z 1. kola